

**UNIVERZITA PALACKÉHO
V OLOMOUCI**

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra antropologie a zdravotní vědy

Diplomová práce

Bc. Jana Pohunková

Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy

**Instagram jako nástroj výuky
kardiopulmonální resuscitace**

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Jana Pohunková
Katedra:	Katedra antropologie a zdravotní vědy
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Milan Klement, Ph.D.
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Instagram jako nástroj výuky kardiopulmonální resuscitace
Název v angličtině:	Instagram as a tool for teaching cardiopulmonary resuscitation
Anotace práce:	Diplomová práce se zabývá sociálními sítěmi se zaměřením na Instagram v souvislosti s výukou a vzděláváním se zaměřením na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci. Práce předkládá kvalitativní šetření, kdy ve formě polostrukturovaných rozhovorů byly u deseti participantů z výpovědí analyzovány zkušenosti s poskytováním první pomoci, s využitím sociálních sítí a Instagramu se vzdělávacím záměrem, dále názory a zpětné vazby ohledně profilu „rucenasrdce“ sociální sítě Instagramu. Rozhovory byly nahrávány na diktafon, posléze přepsány, analyzovány a zpracovány kódováním, členěni do 7 oblastí a několik přidružených kategorií.
Klíčová slova:	Instagram, sociální sítě, výuka, vzdělávání, kardiopulmonální resuscitace, kvalitativní výzkum, polostrukturovaný rozhovor

Anotace v angličtině:	The diploma thesis deals with social networks with a focus on Instagram in connection with teaching and education with a focus on first aid and cardiopulmonary resuscitation. The thesis presents a qualitative survey, the main method were semi-structured interviews with ten followers of profile „rucenasrce“ in Instagram, from these interviews were analyzed the experience of providing first aid, using social networks and Instagram with an educational purpose, as well as opinions and feedback on the profile of the "rucenasrdce" Instagram social network. The interviews were recorded on a dictaphone, transcribed, analyzed and coded, divided into 7 areas and several associated categories.
Klíčová slova v angličtině:	Instagram, social networks, teaching, education, cardiopulmonary resuscitation, qualitative research, semi-structured interview
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha 1 - Informovaný souhlas</p> <p>Příloha 2 - Protokol rozhovoru</p> <p>Příloha 3- ukázka motivačních příspěvků z profilu "rucenasrdce"</p> <p>Příloha 4 - ukázka Reels - sekvence</p> <p>Příloha 5 - ukázka anket a kvízů v rámci profilu "rucenasrdce"</p> <p>Příloha 6 - vzdělávací příspěvky na profilu „rucenasrdce“</p> <p>Příloha 7 - ostatní příspěvky profilu "rucenasrdce"</p> <p>Příloha 8 – logo „rucenasrdce“</p>
Rozsah práce:	101 stran
Jazyk práce:	Čeština

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila pouze uvedenou literaturu a zdroje.

V Olomouci, dne

Podpis.....

PODĚKOVÁNÍ

Především bych moc chtěla poděkovat mému vedoucímu práce, panu doc. PhDr. Milanu Klementovi, Ph.D., za vřelý přístup, okamžité zpětné reakce, cenné rady a odborné vedení diplomové závěrečné práce. Další poděkování náleží lékaři MUDr. Prokopu Seifovi za odborné konzultace v oblasti kardiopulmonální resuscitace a první pomoci. Poslední poděkování náleží participantům výzkumu, kteří se mnou vřele a přátelsky poskytli rozhovor do studie diplomové práce, všem ještě jednou děkuji.

OBSAH

ANOTACE	2
PODĚKOVÁNÍ.....	5
OBSAH.....	6
ÚVOD	7
PŘEHLED PUBLIKOVANÝCH POZNATKŮ	9
1 EDTECH – EDUCATION TECHNOLOGIES.....	9
1.1 E-LEARNING	11
1.2 (NE)CHTĚNÁ DISTANČNÍ VÝUKA.....	13
2 SOCIÁLNÍ SÍŤ.....	16
2.1 EDUKAČNÍ POTENCIÁL SOCIÁLNÍCH SÍTÍ	16
2.2 SOCIÁLNÍ SÍŤ INSTAGRAM.....	20
2.2.1 INSTAGRAM V DATECH.....	21
2.2.2 VZHLED A FUNGOVÁNÍ INSTAGRAMU.....	22
2.2.3 EDUKAČNÍ POTENCIÁL INSTAGRAMU.....	23
2.3 SOCIÁLNÍ SÍŤ V ČÍSLECH.....	25
2.4 NEGATIVA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ.....	26
3 METODIKA A VÝBĚR LITERÁRNÍCH REŠERŠÍ	30
3.1 MAPUJÍCÍ REŠERŠNÍ OTÁZKY (RO)	30
4 PRAKTICKÁ ČÁST	36
4.1 METODIKA ZKOUMÁNÍ	36
4.2 VÝSLEDKY ZKOUMÁNÍ.....	49
5 DISKUZE A ZÁVĚRY	71
REFERENČNÍ SEZNAM.....	82
SEZNAM ZKRATEK	89
SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A SCHÉMAT	90
SEZNAM PŘÍLOH.....	91
PŘÍLOHY	92

ÚVOD

Internet se stal pro mnohé z nás každodenní rutinou, připojení k internetu je plošně zajištěno i na veřejných místech jako jsou kavárny, restaurace nebo knihovny. Nová zpráva Digital 2020 potvrzuje, že se digitální, mobilní a sociální média staly nepostradatelnou součástí každodenního života lidí na celém světě. Více než 4,5 miliardy lidí používá internet, žije „on-line“ (Kemp, 2020). Mobilní telefony poskytují příležitosti jediným kliknutím, sociální sítě zcela změnily komunikační model a u mnoho jedinců slouží výhradně ke komunikaci a zábavě, ovšem už i na akademické půdě se přiklonilo k jejich výhodám, dle Klementa a Dostála se ICT nástroje zapisovaly a nadále zapisují do vzdělávání v mnoha aspektech (Klement a Dostál, 2019).

Pedagogové jsou považováni za klíčové účastníky vzdělávacího procesu, měli by být obeznámeni s používáním nejnovějších nástrojů výuky, zároveň mít přehled o jejich vývoji. Pedagog by se měl snažit splynout s dobou, měl by přijímat interaktivní technologie, aby porozuměl studentům a mohl se s nimi sjednotit, aby je dostatečně oslovil, motivoval a zaujmul, což vede dle Ralpa M. a Ralpa L. k podpoře výuky a zefektivnění výsledků (Ralph a Ralph, 2013).

Distanční forma vzdělávání je „*forma řízeného studia, při němž dospělí účastníci studují samostatně, na základě multimediální prezentace učiva a kontakt s vyučujícími/konzultanty je jim zprostředkováván technickými komunikačními prostředky*“ (Průcha a kol., 2009). V některých případech jsou pedagogové neočekávaně vystaveni formě distanční výuce např. během nevyhovujících přírodních podmínek, které brání kontaktní výuce, jako je tsunami nebo záplavy velkého rozsahu. Tento vliv přírodních katastrof na výuku popisují ve vědeckém článku Ralph M. a Ralph L., kdy příchod hurikánu Katrina a následné bouře v roce 2005 ovlivnily chod výuky na Southernské Univerzitě v New Orleans (Ralph a Ralph, 2013). Ke stavu pandemie COVID-19 nelze nezmínit ani její vliv na výuku, během ní se pedagogové téměř přes noc museli přizpůsobit podmínkám, které bránily kontaktní výuce. Spousta pedagogů se s virtuálními místnostmi a vzdělávacími platformami doposud nesešla, musela se naučit pracovat s notebooky, které někteří pedagogové ani nevlastnili, školy se musely těmto podmínkám přizpůsobit, zároveň i materiálně zajistit výuku (Elzainy a kol., 2020).

Impulsem volby tématu práce byl příchod pandemie COVID-19, kdy byla výuka nucena přesunout se do virtuálních tříd napříč všemi školskými úrovněmi. Sociální sítě nabízí bezplatné jednoduché oslovení široké veřejnosti a vzhledem k předchozímu studiu oboru Zdravotnický záchranář byla volba tématu v oblasti první pomoci jednoznačná, spojení

sociální sítě a výuky v oblasti první pomoci nabízí spousty možností. Práce si klade za cíl popsat kategorie zkušeností, postojů a názorů uživatelů sledujících profil „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram k možnosti využití sociální sítí ve výuce a vzdělání se zaměřením na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci.

PŘEHLED PUBLIKOVANÝCH POZNATKŮ

1 EdTech – EDUCATION TECHNOLOGIES

Je zřejmé, že se rychlost šíření informací s dobou posouvá kupředu. Zatímco se lidé ve starověku uspokojili s mluvenou kulturou, která dále vypsela v psanou kulturu, s příchodem internetu 2.0 dominantu převzala kultura digitální. Ve výzkumu Lukáše Herouta (2012) byla 200 respondentům položena mimo jiné otázka, kde respondenti získávají materiál pro samostudium, z nichž většina odpověděla „z prezentací učitele“, za touto odpovědí následovala druhá nejčastější odpověď „z internetu“. Na pátém místě se zařadila odpověď „z univerzitních e-learningových portálů“ a poslední zastoupení obsadila odpověď „z knih, učebnic“. Z tohoto výzkumu vyplývá, že používání internetu a e-learningových portálů vzrůstá s vývojem moderních technologií, do pozadí se dle tohoto výzkumu dostávají knižní zdroje (Herout, 2012).

Internet, sociální media a web 2.0 se stávají důležitou součástí vzdělávání studentů, neboť školy často disponují notebooky nebo tablety ve vyučovacích hodinách. Ve studii Vafa Shahrzada a Chica E., kteří prováděli výzkum ohledně potřeb používání mobilních technologií v lékařském vzdělávání bylo zjištěno, že většina respondentů prvního roku medicíny vlastnila smartphone nebo jiné mobilní zařízení. Data ukázala nárůst vlastnictví smartphonu z let 2010-2011, kde přibližně 55 % respondentů vlastnilo smartphone nebo mobilní zařízení. V roce 2012-2013 studie ukázala, že 91 % respondentů vlastnilo smartphone nebo podobné zařízení (Shahrzad, V. a Chico E. D., 2013). Crispin Dale a John Pymm se v roce 2004 zabývali výzkumem, který zkoumal zapojení moderní technologie do výuky studentů. V průběhu roku 2004 Duke University ve Spojených státech používala iPody se všemi studenty prvních ročníků, iPody byly využity ve výuce cizích jazyků, hudby, strojírenství, humanitárních i sociálních věd. Používání iPadů se ve výuce ujalo, protože pedagogové zaznamenali rozvoj u žáků v oblasti sociální interakce, komunikace, kultury. Studenti se museli zaměřit na své dovednosti, jako jsou tvůrčí schopnosti, interpretace, syntéza komplexních informací a teorií. Studenti se v průběhu používání iPodů zdokonalovali v oblasti úpravy videí, natáčení krátkých filmů, vizuálním designu. iPod může rozvinout kreativnější učební prostředí, která přispívají k rozvoji samostatnosti a kreativity. Důraz je ve výzkumu kladen na flexibilitu, kterou iPod nabízel – studenti dostali za úkol poslechnout si určitý podcast, ale nebyl fixně stanoven přesný čas výuky, zkrátka materiál

studenti měli k dispozici, což se liší od tradičního stylu výuky, kdy studenti přicházejí na výuku dle rozvrhu (Dale a kol., 2004). iPod oddělil učitele a studenta od tradičního prostředí výuky. Studenti sami ze zpětné vazby udávali, že vytváření videí a podcastů podporovalo jejich kreativitu. Z pohledu lektorů iPod nabízí modernější cestu výuky, studenti se snažili dosáhnout cíle výuky alternativní cestou, která na rozdíl od tradiční výuky byla možná časově náročnější, zato zapojila více osobnostních stránek studenta, jako je flexibilita, kreativita, motivace a rozvoj technických dovedností. V rámci výzkumu studenti uvedli, že používání iPodu upevnilo sociální propojení, bylo třeba více spolupráce mezi spolužáky při skupinových projektech, důležitá byla komunikace při rozdělování úkolů. Pedagogům iPod umožnil vytvářet inovativní moderní cestu ke vzdělávání. Autoři udávají, že se pedagogové musí přizpůsobit vývoji moderní technologie, znalostí a dovedností studentů v oblasti informačních technologií. iPody se staly prostředkem, který umožňuje šíření učebních materiálu kreativnějším způsobem, jelikož se mohly nahrávat videonahrávky, podcasty aj. Autoři výzkumu uvádějí, že se používání sociálních sítí a informačních komunikačních technologií dostává z prostředí volnočasových aktivit do prostředí pracovních či vzdělávacích (Dale a kol., 2004).

Asociace pro vzdělávací komunikaci a technologie (AECT) definovala EdTech – education technologies (dále jen EdTech) jako „*usnadňování učení a zlepšování výkonu vytvářením, používáním a vhodných technologických procesů*“ (Bui, 2020). Pedagogové zjednodušují definici a říkají, že jde o „*koncept transformace tradiční knižní výuky do digitální podoby*“ (Spector, 2012), hlavní rozdíl pro ně spočívá ve způsobu poskytování znalostí, vedoucích k zefektivnění výuky. Mezi přednosti EdTech patří flexibilita, žáci se mohou učit ve svém vlastním prostředí, svým vlastním tempem, pedagogům umožňují poskytovat multimédia, jako jsou podcasty, animace, videa apod., podporují komunikaci mezi pedagogy a studenty, nutí k diskusi a sdílení názorů. EdTech od pedagogů nevyžadují vysokou odbornost v oblasti informačních technologií, spíše jde o jejich splnutí s modernizací doby. Díky EdTech je učení pro studenty zábavnější, studenti se více zapojují do učení, lépe aplikují znalosti v běžném životě (Spector, 2012). Mezi „top 10“ trendy 2020-2021 EdTech je zařazen e-learning, ale i sociální media. (Bui, 2020). Dále zmíním snad jen pro zajímavost HMD – head mounted display, kdy jsou jedincovi nasazeny speciální virtuální brýle s animací, video asistovaná výuka, umělá inteligence, gamifikace nebo virtuální a augmentovaná – rozšířená realita (Bui, 2020). Z výše zmíněných „top 10“ je zřejmé, že je výuku kam posouvat, s čím se učit a kam ji směřovat. Dle Klementa a kol. můžeme technologické trendy rozdělit do tří oblastí, a to na plnou elektronizaci, kdy je ve vzdělávání čím dál častěji využíván e-learning

a internet, interaktivní výukové prvky, kdy se do výuky zapojí simulace reálných dějů namísto statické obrazové informace a třetí oblastí je virtuální realita jako učební prostředí, kdy iluze fiktivního nebo reálného světa zlepšuje kvalitu výuky (Klement a kol., 2012).

Na základě našeho tématu diplomové práce se budeme zabývat hlavně e-learningem a sociálními sítěmi, zejména Instagramem. E – learning je popisován jako vzdělávací nástroj, který umožňuje sdílet, diskutovat, spolupracovat, komentovat a otevírá dveře interaktivního učení, více o e-learningu je nabídnuto v následující podkapitole.

1.1 E-LEARNING

Pedagogové využívají výhody technologie k zefektivnění učení, e-learningových vzdělávacích kurzů s dobou přibývá. Díky e-learningu je vzdělávací obsah dodáván studentům prostřednictvím paměťových disků, počítačů, notebooků, tabletu nebo chytrých telefonů. Technologie pronikla do vzdělávání a obnovila celý proces výuky a učení. Realizace e-learningu vyžaduje využití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávacím procesu. E-learning poskytuje možnost vytvořit vzdělávacího prostředí pro kohokoliv, kdykoliv a kdekoliv, kde jsou k dispozici potřebné informační komunikační technologie (Klement a Dostál, 2018; Zounek, 2006).

Termín e-learning se skládá ze tří částí. „E“ lze přeložit jako „elektronické“, čili vztahující se k vlastním prostředkům a nástrojům informačních komunikačních technologií. „Learning“ označuje jeden z nejdůležitějších procesů člověka – učení (Zounek, 2006). Definice Elliota Masie, zakladatele amerického e-learningového průmyslu, je spjata s využíváním internetové sítě, dle něj je „*e-learning nástroj, využívající síťové technologie k vytváření distribucí, výběru, administraci a neustálé aktualizaci vzdělávacích materiálů*“ (Nocar, 2004).

Bártek a kol. rozlišuje úrovně vzdělávání vzhledem k technologickým možnostem (Bártek a kol., s. 277). První úroveň je označována jako CBT – Computer-Based Training, která většinou probíhá off-line pomocí paměťových nosičů, může probíhat s pomocí nástroje MS Office. Druhá úroveň probíhá s podporou webu – WBT – Web-Based Training, tato výuka je závislá na připojení internetu. Třetí úroveň je založena na systémech pro řízení výuky – LMS – Learning Management Systém. Hlavní roli v této úrovni hraje speciální software instalovaný na serveru, jedná se o soubor nástrojů, které umožňují tvorbu správu a užívání kurzů v elektronickém prostředí (Bártek a kol., 2017 s. 279).

Elektronické vzdělávání můžeme rozdělit na on-line a off-line výuku. Off-line výuka

nevyžaduje připojení počítače k internetu, učební materiály jsou zprostředkovány prostřednictvím paměťových disků (Bártek a kol., 2017 s. 275). Do popředí se s dobou dostává on-line výuka, neboť možnosti připojení k síti je cenově, technicky a organizačně dostupnější. Online vzdělávací platformy mohou probíhat synchronně – živě, kdy studenti v reálném čase prostřednictvím živých přenosů poslouchají přednášku nebo se účastní online kurzů, např. prostřednictvím platformy Zoom nebo Microsoft Teams. Synchronní výuka vyžaduje neustálé připojení k internetu, probíhá v reálném čase ve virtuální třídě, učitelé a žáci se zabývají učením ve stejnou dobu, ve stejném virtuálním prostředí, v tomto případě se nabízí spolupráce mezi spolužáky, diskuse. Při asynchronní metodice žáci zpracovávají úkoly dle svých časových možností, podle vlastního rozvrhu. Vyučující poskytuje materiály, video lekce, prezentace a úkoly, které žáci mají splnit v určitém období, s učitelem komunikují pomocí počítače v různém časovém okně. Asynchronní metoda je nenáročná na investice, flexibilnější, umožňuje zpracování úkolů individuálním tempem, ale žádá větší motivaci a píli ze strany studenta, je potlačovaná přirozená soutěživost studentů při získávání výsledků při vzdělávání (Klement a Dostál, 2018 s. 48).

V případě e – learningu se učitelé staví do pozice mentora a žáky vedou k rozvíjení se. Tento přístup je založený na společném učení mezi učiteli a studenty, pomáhá studentům posílit jejich interpersonální dovednosti. Poulová v roce 2010 vydala výsledky výzkumu, který se týkal uplatnění e-learningu na českých univerzitách. Výzkumu se účastnilo 26 veřejných vysokých českých škol, výzkumným vzorkem byly výroční zprávy veřejných vysokých škol publikované v letech 1999–2009, jednalo se celkem o více než 200 výročních zpráv. Z výročních zpráv bylo zjištěno, že první zmínka o elektronické podpoře výuky bylo zaznamenáno s datem 1999 na Ostravské univerzitě. V roce 2000 bylo o e-learningu ve výročních zprávách zmíněno ve třech univerzitách, v roce 2001 v deseti. Od roku 2003 uvádí využití e-learningu většina veřejných vysokých škol s výjimkou VŠ umělecky zaměřených. Výzkum dále prokázal, že některé univerzity vytvořili speciální e-learningová centra nebo oddělení, která byla buď součástí IT oddělení nebo byla nezávislá. Nejpoužívanějším serverem byl Moodle, zmiňovaný na 10 - ti univerzitách. Mezi další byl zařazen Tutor nebo iTutor, LearningSpace nebo EDEN (Poulová, 2010).

E-learning může být ze strany pedagogů plánovaný a záměrný, a to v tom případě, kdy pedagogové obohacují tradičně vyučované hodiny o prostředky využívající e-learning. Může nastat situace, kdy výuka vyžaduje e-learning díky nežádoucím událostem např. v nepříznivých přírodních podmínkách na školách, kam dochází žáci, kteří se díky životní katastrofě, např. rozsáhlé povodně, nemohou dostavit osobně do školy, o (ne)chtěné distanční výuce vypovídá následující podkapitola.

1.2 (NE)CHTĚNÁ DISTANČNÍ VÝUKA

Mezi základní formy vzdělávání řadíme prezenční, distanční a kombinovanou formu studia (Černý a kol., 2015). Distanční forma nevyžaduje fyzicky přítomného studenta a vyučujícího na jednom místě, výuka probíhá přenosem informací podle vybraných medií, např. pomocí e-learningu. Nejdůležitějším nástrojem jsou studijní materiály doplněné distančními komunikačními prostředky, jako jsou audio a video záznamy, počítačové programy, počítačové sítě aj., jedná se o způsob řízeného sebevzdělávání (Černý a kol., 2015). „Distance“ nese význam vzdálenost nebo odstup, z čehož vychází i definice „*Distanční vzdělávání je taková forma studia, kde učitel a studující nejsou v přímém kontaktu*“ (Dvořáková, 1999).

V České republice je distanční vzdělávání na základních školách ojedinělé, přesto jsme se při pandemii Covid-19 setkali s tímto typem výuky napříč všemi školskými úrovněmi. V zemích s velkou rozlohou, hornatým povrchem, špatnou dopravní dostupností nebo problematickým klimatem je distanční vzdělávání obvyklým způsobem vzdělávání i na úrovni základních škol. Příchod hurikánu Katrina a následné bouře v roce 2005 zcela ovlivnily výuku v Southernské Univerzitě v New Orleans (SUNO), díky bouřím byla více než polovina z 3600 studentů odříznuta a nemohla se do školy dopravit, studenti se před bouří schovávali na míle daleko, ve vzdálených státech po celých Spojených státech amerických. Příchod hurikánu Katrina a následné bouře změnily myšlení pedagogů a chod výuky, pedagogové začlenili online výuku do osnov prostřednictvím sociálních sítí. Ve vědeckém článku od Ralphi M. a Ralphi L. z roku 2013 je v této souvislosti popsáno využití sociálních médií ve výuce, zejména sociální sítě Facebook, Youtube a Twitter. Ke sběru dat bylo použito nestrukturované pozorování a anekdotické příběhy. V roce 2005 se na univerzitě SUNO stalo prioritou zajistit, aby pedagogové využívali při výuce sociální média. Počáteční průzkum ukázal, že pedagogové nejsou dostatečně znalí v oblasti sociálních sítí, proto jim bylo zprostředkováno několik workshopů s tematikou e-learningu pomocí sociálních sítí pro usnadnění výuky, každý pedagog obdržel iPad. V článku je popisován případ, kdy pedagog vyzval studenty, aby na svém facebookovém profilu vynesli dotaz, zda jejich přátelé na Facebooku mají ve své rodině starší příbuzné, pokud ano, aby se vyjádřili k tomu, jak během nedávného hurikánu, když byla omezena doprava, získali potřebné léky. Díky dotazům se rozběhla diskuse, lidé se od sebe inspirovali, pomáhali si, bylo zřejmé, že sociální sítě by bylo možné efektivně využívat zejména během časů krize. Pedagogové sociální sítě Youtube přiznávali pozitivum hlavně možnosti opakovaného shlédnutí, čehož využívali studenti s absencí nebo studenti, kteří si chtěli video pustit opakovaně. Dle článku pedagogové mezi sebou spolupracovali a inovovali se výrazně více

než ve formě frontální výuky. Ze zpětné vazby pedagogů je zřejmé, že používání sociálních sítí v rámci výuky bylo efektivní, užitečné a žáky oceňované, kvalita prací studentů byla dle pedagogů zvýšena díky přítomnosti sociálních medií. Diskuse odhalila, že výhody sociálních sítí mají za následek větší zapojení studentů, kteří projevují o výuku větší zájem, studenti dle autorů článku přebírají větší kontrolu a odpovědnost za vzdělávání. Mezi nevýhody používání sociálních sítí byla materiální závislost na notebooku nebo tabletu, někteří ze studentů i pedagogů nevlastnili počítač, tablet či chytrý telefon a museli tím pádem spoléhat na zařízení univerzity SUNO nebo místní knihovny. Autoři článku uzavírají výzkum slovy, že je důležité přijímat trendy studentů, aby mohla být poskytována kvalitní, pro studenty zábavná a efektivní výuka, což tento výzkum potvrzuje (Ralph a Ralph, 2013).

Díky pandemii COVID-19 a s ní spojeným omezením se e-learning stal hlavním trendem vzdělávacích technologií, což vedlo k nárůstu poptávky online vzdělávacích platform. To, že se školy musely přizpůsobit situaci ukazuje např. výzkum zkušeností s e-learningem a online hodnocením během pandemie COVID na Qassimské Univerzitě, College of Medicine. Jednalo se o popisnou observační studii prováděnou po dobu 65 dnů. Do studie bylo zapojeno 674 studentů a 120 instruktorů. Na Univerzitě Quassim na College of Medicine musely být díky COVID-19 situaci všechny teoretické hodiny, přednášky, semináře přizpůsobeny e-learningovému prostředí. Univerzita pro e-learningovou výuku používala Zoom Cloud Meetings a Blackboard 9.1. Všechna praktická a klinická shromáždění byla zrušena. Pro zjednodušení používání byly jak zaměstnancům, tak studentům představeny webináře o virtuálních učebnách a online hodnocení, webináře sloužily i ke vzájemnému sdílení zkušeností mezi zaměstnanci. Univerzita zřídila komisi pro elektronické hodnocení, která se skládala ze 13 členů – 9 vědců a 4 klinických pracovníků. Na e-learningových portálech probíhaly živé přenosy – přednášky, výukové programy, prezentace seminářů. Zaměstnanci vyplňovali týdenní zprávy o účinnosti e-learningové výuky pomocí tří bodové Likertovy stupnice, studenti vyplňovali spokojenost e-learningu 5 - ti bodovou Likertovou stupnicí (Elzainy a kol., 2020). Průzkum ukázal spokojenost studentů s novou modalitou e-learningu a online hodnocením. 87 % studentů vyjádřilo nadšení pro e-learningovou výuku, objevily se názory, že online výuka je budoucnost učení. E-learning poskytl ostýchavým studentům šanci, protože se mohli volně účastnit online chatování, což je ve finále motivovalo k verbálním diskusím. Rozvrh byl oproti frontální výuce upraven, což sklidilo úspěch, studenti tvrdili, že úprava rozvrhu umožňuje více času na vzdělávání a rekreační aktivity. Ze zpětné vazby studentů z výzkumu vyšlo, že některým zaměstnancům chyběly dostatečně zkušenosti s vedením otevřených diskusí během online výuky. Dle výzkumu 70 % studentů

uvedlo, že je ke studiu motivovaly časté online kvízy, které jim pomohly ke zlepšení prospěchu, dále ocenili využití kvízu před testem, kdy si ověřili své znalosti. Komise pro elektronická hodnocení zřídila standardizovaný kontrolní seznam, který pedagogové používali při hodnocení online ústních zkoušek, pedagogové tento přístup hodnotili jako vysoce účinný, online hodnocení zajistilo zaměstnancům dosahování studijních výsledků studentů. Obavy ze stran studentů byly zejména ohledně pedagogů a jejich omezených zkušeností s online výukou a výukovými platformami. Přijetí e-learningu umožnilo flexibilitu, přehlednost aktivit a studentům nabídlo možnost sebereflexi a samostatnosti v učení. Pedagogové zaznamenali limity e-learningu, když někteří studenti žili ve vesnicích nebo městech s nedostatečným internetovým pokrytím. Čtyři zaměstnanci zdůraznili omezené možnosti oficiální verze Blackboardu, zejména při provádění dopoledních zasedání. Tato studie představuje zásadní změnu ve vzdělávací kultuře. E-learning byl velmi přínosný pro kompetentní pedagogy, protože snižoval potřeby docházky ve třídě. Většina studentů a zaměstnanců uvedla, že přednášky na e-learningových platformách účinně nahradily frontální výuku, dokonce poskytly více šancí na otevřené diskuse (Elzainy a kol., 2020).

Dnes již těžko najdete člověka bez chytrého telefonu, sociální sítě umožňují sdílet, komunikovat, motivovat, umožňovat reklamu nebo vzdělávat. Samostatnou kapitolu si zasloužily sociální sítě, které jsou předmětem diplomové práce.

2 SOCIÁLNÍ SÍTĚ

„Sociální sítě nám daly do rukou ještě více síly. Každý z nás může dnes být zpravodajem, spisovatelem, hercem nebo zpěvákem. Každý z nás se může k čemukoliv vyjádřit a strhnout na sebe pozornost celého světa. Nemusí sice uspět, ale má k tomu všechny potřebné nástroje“ (Losekoot a Vyhnánková, 2019).

Termín sociální sítě se používal ještě před vznikem internetu, historicky se jednalo o sociologický termín, popisoval sociální struktury přátelství, společných zájmů, rasové nebo náboženské příslušnosti nebo sexuální orientace, jak jej v roce 1954 definoval sociolog J. A. Barnes. S rozšířením internetu vznikají internetové sociální sítě. Sociální media (sítě) jsou webové aplikace, které umožňují uživatelům komunikovat, spolupracovat, sdílet obsah a informace s ostatními (Kopecký, 2013). Sociální sítě jsou vyhledávané pro udržení kontaktu s přáteli nebo rodinou, rozšíření obzoru v nespočetně okruzích a témat, sbírání nápadů či informací o aktuálních událostech. V jednu chvíli se můžete spojit s člověkem z druhé strany planety nebo se okamžitě dozvíte o dění na druhém konci světa. Platformy sociálních sítí umožňují studentům na akademické půdě rozvíjet obsah, komunikovat, umožňují jim vybudovat smysl pro komunitu, studenti se sociálními sítěmi tvoří budoucnost vzdělávání a posouvají vzdělávání kupředu s dobou, udržují vzdělávání na moderní cestě ke splnění vzdělávacích cílů (Kopecký, 2013; Losekoot a Vyhnánková, 2019).

Danah Boyd, výzkumná pracovnice ve společnosti Microsoft Research, profesorka na Newyorské univerzitě a členka na Harvardu Berkman Center for Internet and Society, tvrdí, že sociální vytváření sítí se stalo součástí sociálního učení. Mladiství se učí za pochodu, plynou s dobou, dospívající mohou zdokonalit své sociální dovednosti online zatímco dospělí se často musí přiučit, i proto se nabízelo zařadit podkapitolu edukační potenciál sociálních sítí. (Jackson, 2011).

2.1 EDUKAČNÍ POTENCIÁL SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Chytré telefony (smartphony) zastávají významné místo mezi studenty, existuje mnoho volně dostupných online aplikací, které lze snadno stáhnout a uložit na zařízení. Johnson J. a Radhakrishnan N. ve své studii zkoumaly používání chytrých telefonů s akademickým záměrem studentů soukromé univerzity ve Spojených Arabských Emirátech. Průzkum byl proveden distribucí 200 dotazníků mezi studenty Vysoké školy obchodních

studií v průběhu roku 2015 v měsících října a listopadu, dotazníků bylo vráceno 195. Z výsledků bylo patrné, že 100 % respondentů používalo chytré telefony. Nejvíce studentů hodnotilo přínos smartphonů na akademické půdě v oblasti přihlášení studenta na školní portál spolu se získávání studijním materiálu se spolužáky. Odpovědi vyzdvihují pozitivní perspektivu akademického používání chytrých telefonů. Z vybraných odpovědí dotazníků dle respondentů chytré telefony šetří čas a zvyšují produktivitu, zvyšují vyhledávání a učební dovednosti. Ve výsledcích bylo uvedeno, že smartphony vedou dle respondentů ke zlepšení studijních výsledků, motivují navštěvovat přednášky, zlepšují učební dovednosti a pomáhají dokončit úkoly včas, stmelují kolektiv a zvyšují spolupráci. Celkově se pro akademické použití smartphony osvědčily. Průzkumná studie ukázala, že studenti používali chytré telefony pro akademické účely v oblasti čtení příspěvků, stahování souborů, komunikaci v kolektivu. Takovéto používání smartphonů má kladný dopad na učební výkon, zvyšuje zájem ve třídě, komunikaci, spolupráci, zdokonalování učebních dovedností, přípravu a odevzdávání úkolů včas (Johnson J., Radhakrishnan N., 2017).

Pearson, společnost v oblasti vzdělávání, zkoumala využití sociálních médií ve vysokoškolském vzdělávání. Stejně jako běžná populace může fakulta využívat sociální média k řadě účelům. Kromě čistě osobního použití byli studenti dotázáni na používání sociálních médií s profesním záměrem, používání sociálních médií při výuce. Společnost Pearson chtěla zjistit, jak tyto nové technologie ovlivnily život na fakultách, osobní život jedinců, jejich profesní vývoj a výuku. Vzorek pro tento výzkum byl vybrán tak, aby reprezentoval celkový rozsah fakultní výuky v americkém vysokoškolském vzdělávání. Jednalo se o vzorek s přes 1,5 milionu fakult, následně byly náhodně vybrány z hlavního seznamu s pomocí Carnegie Classification (Seaman a Tinti-Kane, 2013). Ze zprávy z roku 2013 se můžeme dočíst, že 13,3 % jednoznačně souhlasí, 45,9 % spíše souhlasí, 33,1 % spíše nesouhlasí, 7,7 % absolutně nesouhlasí s tvrzením, že technologie jednoznačně vytváří lepší vzdělávací prostředí. Více než tři čtvrtiny fakult tvrdí, že používání technologií zvýšilo jejich komunikaci se studenty, zatímco pouze 4 % věří, že nikoliv. Navíc téměř dvě třetiny fakulty hlásí, že digitální komunikace zvýšila počet odpracovaných hodin, pouze 8 % uvádí, že došlo ke snížení počtu hodin, které odpracují v důsledku digitální komunikace. Průzkum ukazuje, že více než 55 % fakult profesionálně využívá sociální média alespoň jednou měsíčně, 15 % studentů, kteří pravidelně používají sociální média tak činí výhradně pro osobní účely a nepoužívají je ve svém profesním životě. Využití sociálních médií pro profesní účely se potvrdilo u 55 % fakult u 45 % nikoliv, z nichž 41 % používá sociální média při výuce. Mladší fakulta má vyšší míru využití sociálních médií než starší

fakulta, první místo v nejpočetnějším využití sociálních sítí zastoupila Fakulta Profese a aplikovaných věd za zády s fakultou Humanitní vědy a umění. Vzorec použití se liší mezi sociálními stránkami, například Facebook se používá celkově méně často (23 %) než LinkedIn (33 %), ale má o něco větší denní využití. Dle výzkumu 80 % pedagogů má alespoň 1 účet na sociální síti, většina z nich má více než jeden. Popularita sociálních sítí je různá, na prvním místě se zapsal Facebook s 95 %, druhé místo obsadil Twitter, následně Youtube, Skype. Ze strany pedagogů je nejoblíbenější sociální síť Facebook, mezi studenty Youtube. Výzkumníky zajímalo, jaké je využití nabídky sociálních médií, z nichž 71 % sledovalo online video/podcast, 59 % navštívilo sociální síť a 55 % čte blogy/wiki (Seaman a Tinti-Kane, 2013). Tato série zpráv ukázala, že model popularity stránek pro výukové účely je konzistentně odlišný od vzoru pro osobní nebo profesionální použití. Nejpoužívanější skupina webů pro výuku jsou blogy a wiki, zatímco pro osobní použití první místo zastoupil Facebook, pro profesionální použití LinkedIn. Podcasty mohou ve studentech vyvolat chuť podílet se na dalších, nebo bádát po dalších informacích, jedná se o interaktivní, studentem-posluchačem řízené vzdělávání. Video lekce pomáhají studentům vyjasnit fakta, která mohou být pouze při čtení nejasná a matoucí. Zapojení sociálních médií bylo různé, některé fakulty využily možnosti vytváření videí, jiné daly přednost diskusím, ovšem ve většině fakult se osvědčilo aktivní zapojení studentů, spíše byli studenti angažováni než pouhými konzumenty obsahu. Většina fakult rychle rozpoznala potenciál technologie, digitální komunikace nebo sociální média, ale také zaznamenala jeho omezení a problémy. Fakulty celkově dle výzkumu stojí za názorem, že interaktivní výuka online a mobilní technologie mohou vytvořit lepší učební prostředí (Seaman a Tinti-Kane, 2013).

Casey & Evans zkoumali v roce 2010 používání sociálních sítí jako vzdělávacího prostředí pro žáky od 13 do 16 let. Výzkum zahrnoval všechny Caseyho studenty ve veřejném gymnáziu, kterých bylo přibližně 900. Studie používala kvalitativní data a zkoumala online interakce studentů mezi sebou a třídním učitelem, probíhala v rámci sociální sítě Ning (dále jen Ning). Ning nabízela širokou škálu možného tvůrčího využití ve tvoření osobnostních avatarů, utváření komunitních skupin, zapojení se do diskusí, což jak autoři uvádí, členy podpořilo a nabudilo k sebereflexi, vzájemnému hodnocení i sebehodnocení. Autoři dále uvádějí, že si studenti zpočátku uvědomili, že tato forma výuky zajistila možnost podvádění, ovšem postupem upřednostnili přednosti Ning jako je diskuse, komentování příspěvků, využívali možnosti poradit se se spolužáky nebo se od nich inspirovali. Analýza online účasti a interakcí studentů ukázala, že přizpůsobení se Ning bylo individuální. Některým studentům trvalo seznámení se sociální

sítí Ning mnohem déle, jiní se virtuální třídě přizpůsobili přirozeně okamžitě. Studenti se zpočátku stali pozorovateli, na aktivní zapojování potřebovali více času. V každé třídě se našli 1-2 studenti, kteří s adaptací prostředí měli problém, každopádně na konci semestru byli všichni dle výzkumu téměř profesionálové v oblasti používání e-learningového portálu Ning. Sociální síť Ning např. dle autorů nenabízela možnosti schválení skupin správcem, tak se stalo, že se vytváření skupin vymklo výzkumníkům kontrole, v jednu chvíli jich bylo příliš, po společné diskusi si studenti skupiny sami zredukovali. Každý student měl svou nástěnku, zeď, kterou si mohl spravovat. Stávalo se, že si studenti napsali na své zdi své pocity, nebo co se jim přihodilo, někteří používali sociální síť k vyjádření svých frustrací (Casey a Evans, 2011). Prostředí Ning výzkumníkovi ukázalo hlavně nepředvídatelnost třídy. Ve virtuální třídě může vzniknout neovladatelný chaos, najednou jsou pedagogovy plány „pasé“, protože třída změnila chování a pedagog na něj musí reagovat „z dálky“. Výzkumník po splnění určitého úkolu nabádal třídu k diskusi, vyjádření se, kladl důraz na konstruktivní zpětnou vazbu s cílem zlepšit jejich úkol, projekt. Později si studenti o zpětnou vazbu říkali mezi sebou, aniž by k tomu byli nabádáni. Zpětná vazba se s používáním Ning zlepšovala. Autoři udávají, že tradiční výuka vede pedagogy k převzetí kontroly, v online prostředí je tato role těžší. V online prostředí musí pracovat s žáky vytvořeným chaosem, nikdy nemohou předvídat, o čem žáci budou diskutovat, jakou vytvoří skupinu. Výzkumník se v závěru výzkumu zaměřuje na chaos ve třídě, chaos má motivovat studenty, aby ho reorganizovali. Výzkum končí slovy: „*Příliš mnoho chaosu povede k narušení, zatímco příliš malý chaos nebude produkovat reorganizaci*“ (Casey a Evans, 2011). Tento výzkum ukazuje možnost realizace jak ze strany studentů, tak ze strany pedagogů, využití sociálních sítí pro vzdělávání i sebereflexi žáků (Casey a Evans, 2011).

Vzhledem k tématu se zdravotnickou tematikou si dovoluji představit systematický přehled o využití stránek sociálních sítí pro komunikaci mezi zdravotníky, který si kladl za cíl prozkoumat využití sociálních sítí pro komunikaci mezi zdravotnickými profesionály v přední klinické praxi, profesionálních sítích a vzdělávání a školení. V březnu 2017 byla provedena systematická rešerše napříč literaturou publikovanou za posledních 10 let (1. ledna 2007 až 1. března 2017) pomocí zmíněných elektronických databází: MEDLINE via OvidSP, EMBASE, CINAHL Complete a InfoSci Journals. Všechny získané studie uvádějí, že sociální sítě zlepšily efektivní komunikaci a sdílení informací, byly použity pro podporu poskytování klinických služeb, poskytování doporučení a sdílení informací. Opodstatnění si získaly i při budování sítí a profesionální spolupráci, sociální sítě se projeví jako nové nástroje pro posílení vzdělávacích interakcí mezi vrstevníky, studenty, instruktory a učiteli. 33 zahrnutých studií v tomto přehledu poskytlo důkaz, že sociální sítě byly vyvinuty

jako užitečné platformy pro komunikaci mezi zdravotníky s výrazným přínosem v první linii klinické praxe, profesních sítí a vzdělávání. Při poskytování a provozu zdravotnických služeb se sociální sítě používají jako kanály pro komunikaci v rámci klinických týmů, pro vyhledání klinické konzultace nebo doporučení poradcům nebo specialistům, pro šíření klinických pokynů. WhatsApp Messenger byl použit, když byly v rámci stejného institutu vyžadovány okamžité reakce a akce, Facebook byl vybrán jako nástroj pro komunikaci, spolupráci a neformální výměnu znalostí. Uživatelé sociálních sítí v recenzovaných studiích považovali sociální sítě za uživatelsky přívětivé, snadno použitelné, bezplatné a rychlé komunikační nástroje. V první linii klinické praxe byly sociální sítě efektivní zejména při okamžitém přenosu toku informací a multimediálních souborů k více příjemcům, což značně usnadnilo komunikaci mezi členy servisních jednotek nebo týmů. Sociální sítě jako nástroje pro vzdělávání a školení se uplatnily zejména při vytváření příležitostí k učení a zlepšování interakcí mezi vrstevníky, studenty, instruktory a učiteli. Sociální sítě podporovaly profesní rozvoj a aktualizaci informací. Za klíčový pozitivum sociálních sítí byla dle studií považována nezávislost na umístění nebo vyučovacích hodinách, jednalo se o efektivní nástroj přenosu dat jak informačních, tak fotografických, digitálních obrázcích, textových zpráv nebo videí. Sociální sítě byly využívány k budování a posilování interakcí a vztahů profesionálního charakteru. Usnadnily spojení a spolupráci mezi praktiky stejné zdravotnické profese, uživatelé sociálních sítí mohou strategicky vyhledávat a připojovat se ke skupinám svých komunit nebo společných zájmů, jako jsou profese a výzkumné oblasti, které posílily budování sítě mezi zdravotníky různého zaměření. Navázání profesních sítí a navázání nových kontaktů bylo jedním z nejpříznivějších přínosů, které sociální sítě přinesly. Profesionálové mohou také vytvořit profesionální online prezentaci, zvýšit počet svých následovníků a mít větší dopad na čtenáře a šíření obsahu (SY Chan a YM Leung, 2018).

Sociální sítě byly použity jako nové nástroje pro výuku, učení a posílení vzdělávacích interakcí mezi vrstevníky, studenty, instruktory a učiteli, vzhledem k tématu diplomové práce si přiblížíme sociální síť Instagram.

2.2 SOCIÁLNÍ SÍŤ INSTAGRAM

Sociální sítě si k roku 2020 připsaly 3,8 miliardy uživatelů, což představuje zhruba 50 % celosvětové populace (Ali, 2020). Dle srovnání sociálních sítí z hlediska počtu aktivních uživatelů za měsíc první místo zastupuje k roku 2020 Facebook s 2,603 milionů aktivních uživatelů za měsíc. Instagram se umístil na 6. místě s počtem 1,082 milionů aktivních uživatelů za měsíc, 2. místo zastoupil WhatsApp,

3. Youtube, 4. Messenger, 5. WeChat (Ali, 2020). V následující podkapitole vytyčíme významná data sociální sítě Instagram.

2.2.1 INSTAGRAM V DATECH

Instagram je jedna z platforem sociálních médií sloužící ke sdílení fotografií a videí, jejich úpravu a komentování, uživatelé se prostřednictvím vizuálu dozvědí více o lidech/profilech, které dle svého uvážení sledují. Instagram byl spuštěn 6. 10. 2010, zakladateli Instagramu jsou Kevin Systrom a Mike Krieger (Mattern, 2017). Instagram byl zpočátku dostupný pro mobilní zařízení iPhone, o dva roky později i pro zařízení Android, což výrazně přispělo k nárůstu uživatelů (Mattern, 2017). Od února 2013 je Instagram dostupný i na webových prohlížečích, tato forma slouží pouze ke sledování příspěvků a jejich komentování, a to z důvodu zachování úvodní myšlenky Kevina Systroma vytvořit aplikaci, která umožní uživatelům sdílet aktuální fotografie a příspěvky z cest v reálném čase (Oreskovic, 2012).

Kevin Systrom v roce 2009 vytvořil aplikaci Burbn, která byla zrodem pro Instagram. Aplikace uživatelům umožnila sdílet GPS – global positioning system mobilního zařízení, aby ostatním uživatelům sdělila, kde se nacházejí. Kevin Systrom začal spolupracovat s jeho spolužákem Mikem Kriegerem. Postupem času uživatelé využívali Burbn ke sdílení fotografií, proto se rozhodli k vytvoření nové aplikaci pro sdílení fotografií pořízených na mobilní telefony. Nová aplikace byla zaměřena na fotografie, jejich sdílení, úpravu, umožňovala popis a komentování fotografií (Mattern, 2017). Dalším klíčovým rokem ve vývoji Instagramu byl rok 2012. 9. dubna 2012 Facebook odkoupil Instagram za 1 miliardu dolarů v hotovosti a akciích, zároveň byl od tohoto roku Instagram dostupný jak pro mobilní zařízení s operačním systémem iOS, tak Android (Mattern, 2017; Oreskovic, 2012).

V prosinci 2010 měl Instagram 1 milion uživatelů, 150 milionů fotografií byla nahrána 3. srpna 2011. Oblíbenost aplikace Instagram u slavných osobností, kteří viděli výhodu Instagramu v jednoduchém a rychlém spojení se svými fanoušky, významně přispěla k rychlému rozšíření aplikace do celého světa (Mattern, 2017). S důležitými daty ve spojitosti s Instagramem jsme se seznámili, nyní je možné podívat se na Instagram z vizuálního pohledu a nastínění technického fungování Instagramu.

2.2.2 VZHLED A FUNGOVÁNÍ INSTAGRAMU

Instagram nabízí možnost vytvoření si účtu přes Facebook nebo emailem a heslem, vytvoření účtu je věkově omezeno, Instagram není povolen pro dospívající mladší 13 let (Mattern, 2017). Uživatelský účet může být soukromý nebo veřejný, v případě soukromého si uživatel vybírá, jakým uživatelem chce být sledován, je nutné odsouhlasení ze strany správce profilu. Veřejný účet je přístupný všem uživatelům sociální sítě Instagram, včetně anonymním uživatelům. Profil Instagramu zobrazuje informace o profilu, kruhový profil fotografie, počet příspěvků a počet uživatelů, kteří profil sledují a počet sledovaných uživatelů (Mattern, 2017; Tasker 2019). Možnost „sledovat“ u profilů umožňuje sledovat aktivity uživatelů. Obsah profilu se zobrazuje ve formě fotografické šachovnice, kdy se všechny příspěvky zobrazují na jednom pohyblivém chronologicky uspořádaném listě, po rozkliknutí určité fotografie je nabízená možnost komentování, preposílání příspěvků jiným uživatelům, shlédnutí komentářů a udělování „lajků“ - Like – „To se mi líbí“ (Mattern, 2017; Tasker, 2019).

V dolní části aplikace je na obrazovce Instagramu k dispozici 5 ikon, kterými jsou: domovská stránka, hledat, reels, obchod a profil uživatele. Domovská stránka je základním navigačním nástrojem pro Instagram, ikona „hledat“ uživatelům nabízí vyhledat účet, zvuk, označení a místo. Označení, neboli hashtag „#“, se používá k popisu obrázků a videí. Podle hashtagu mohou uživatelé vyhledat příspěvky se stejnou tematikou, používání hashtagu zvyšuje pravděpodobnost zvětšení sledovanosti. Na fotografiích a videích je uživatelům k dispozici označení ostatních uživatelů pomocí znaku „@“. Reels – sekvence mají podobu krátkých zábavných videí na instagramu. Po vytvoření sekvence si uživatel může zvolit, zda chce reels zveřejnit i na svém profilu. Spousta uživatelů užívá Instagram v oblasti marketingu a obchodu, čemuž se Instagram vyvíjí a přizpůsobuje, obchod nabízí reklamu a produkty k prodeji. Instagram nabízí uživateli přidat fotografie a videa, které mohou být před nahráním ještě upraveny pomocí filtrů, dále nabízí vysílání živě v reálném čase a na reálném místě (Tasker, 2019; Handayani, 2016).

Další možností sdílení obsahu je „příběh“ – instastory, který byl na Instagramu blogu představen k 2. srpnu roku 2016 (Instagram, 2016). Jedná se o krátkodobý příspěvek časově omezený na 24 hodin, který umožňuje sdílet všechny okamžiky dne a to nejen ty, které si uživatel chce ponechat na svém profilu. Příběh nabízí několik nástrojů jako jsou text, kreslení, přiložení gifů, hudby, ankety nebo vytvoření kvízů. Příběhy jsou umístěny na horní listě aplikace, kde se objevují příběhy sledovaných profilů. Chce-li uživatel zobrazit něčí příběh, stačí kliknout na jeho profilovou fotku v kruhu, která se po přidání příběhu olemuje barevným pruhem. Příběhy nabízí rychlé reakce pomocí emotikon, dále zanechání

komentáře v podobě soukromé zprávy. Příběh se řídí nastavením ochrany osobních údajů uživatelského účtu. Pokud je účet nastavený jako soukromý, příběh uvidí pouze uživatelé daného sledujícího. Tvůrce příběhu – vlastním profilu může po přidání přjetím prstem nahoru získat základní informace o počtu shlédnutí příběhu, případné reakce, či označení odpovědí v anketách (Instagram, 2016).

Aplikace Instagram by si zasloužila vlastní téma diplomové práce, algoritmu fungování by se dalo věnovat v rozsahu jedné diplomové práce, pro potřeby této diplomové práce jsme si přiblížili jen její základní možnosti, vzhledem k tématu se zaměříme na využití Instagramu se vzdělávacím záměrem.

2.2.3 EDUKAČNÍ POTENCIÁL INSTAGRAMU

Dle Dr. Michaela Kirsta se Instagram může stát skvělým prostředkem k plnění zajímavého a srozumitelného vzdělávacího procesu. Kirst uvádí seznam důvodů, proč je používání Instagramu výhodné. Instagram dle něj rozvíjí kreativitu, předpokládá, že uživatelé chtějí překvapit a ohromit nápaditými fotografiemi (Kirst, 2016). Kirst považuje užívání Instagramu za způsob, jak se stát zdatnějším v oblasti informační komunikační technologie, dále Instagram spojuje s online výukou, uvádí, že Instagram napomáhá k tomu, aby byl vzdělávací proces jedinečný. (Kirst, 2016). Instagram pedagogům nabízí možnosti kreativních úkolů pro studenty, což potvrzuje Fitri Handayani, která zároveň navrhuje využití Instagramu ve vzdělávacím procesu. Jedním z návrhů je zachycení vzpomínky na dovolenou a její následné sdílení na profilu Instagramu, nalezení správných hashtagů, které k fotografii tematicky náleží. Následně je doporučeno vytvoření krátké prezentace o své dovolené s komentářem studentů, Hashtag zde má dle Handayani funkci hesla, vodítka, záchytného bodu, o čem by žák mohl hovořit, vede žáka k mluvenému slovu. Další uváděnou aktivitou je recenze slavné historické osobnosti. Pedagog může využít historickou osobnost a vyzvat žáky, aby jí vytvořili instagramový účet, následně společně uživatelské účty mohou rozebrat ve škole. Jako další aktivita je uváděna hra rolí „role play“, kdy pedagogové mohou přiřadit studentům mini role, které následně mohou pomocí vytvářením videa vytvořit, autorka uvádí např. malé role jako slušnost pozdravit, zahájení konverzace, žádost o pomoc. Širší zastoupení mají čtenářské aktivity, nabízí se sdílení na uživatelském účtu doporučenou četbu ke čtení, knihy mohou žáci vyfotografovat nebo zveřejnit oblíbený úryvek v příběhu, do titulku mohou napsat stručnou recenzi a motivovat ostatní spolužáky k četbě právě jejich zvolené knihy. Dalším návrhem je vytvoření videa s upoutávkami na knihy, obsah videa si může pedagog

vymezit ve třídě sám. Pedagogové mohou sdílet fotografické příspěvky a vyžadovat od studentů popis fotografie, instagram se stává inspirací, vizualizací pro žáky, své výtvary mohou vepsat do komentářů. Autorka dále uvádí poslechovou činnost v poslechu rodilých mluvčích. Pedagogové mohou doporučit video cizojazyčně mluvících, může se jednat jak o píseň, tak o konverzaci, sdělení poznatků uživatelů aj. Studenti by mohli být vedeni přímo k poslechu a analýze, následně se nabízí kladení otázek z poslechu pro ověření porozumění. Autorka vyzdvihuje výhody Instagramu ve vzdělávacím procesu. Jednak jsou to komunikační dovednosti, ostýchaví studenti dostávají možnost projevit se bez frontálního výstupu před celým kolektivem, což jim může být pohodlnější, s čímž se shoduje s Ericou Robles, odbornou asistentkou médií a komunikace na Newyorské univerzitě, která zjistila, že když studenti byli požádáni, aby odpověděli na otázky pomocí Twitteru cítili menší nátlak a stres. Příklad zmínila na jejím rodinném příslušníkovi, který se na střední škole nesmírně styděl. Facebook mu byl sympatický z toho důvodu, protože mu pomáhal zbavit se ostýchavosti, přemýšlel, než okamžitě reagoval. Reakce na sociálních sítích si důkladně rozmýšlel a navázal mnohem hlubší přátelství (Jackson, 2011). Handayani dále podotýká, že se Instagram spoléhá na psané slovo, stává se z něj prostředek pro zlepšení písemných dovedností. Spencer tyto poznatky podporuje a doporučuje využití digitálního vyprávění, procvičování gramatiky pomocí vytváření popisků fotografií, možnosti foto žurnalistiky, vytváření fotoblogu, sdílení umění a uplatňování kreativního a umělecké vyjádření prostřednictvím pořizováním vlastních snímků (Spencer, 2012). Handayani uvádí podporu mezilidských vztahů a dovedností na úrovni třídního kolektivu, učitelé mohou zapojit několik žáků k tvorbě jednoho úkolu, tím podporuje práci v kolektivu nebo samostatně individuálně rozvíjí technické a jiné dovednosti, které používání sociální sítě Instagram nabízí (Handayani, 2016). Kirst navrhuje čtenářům pedagogům vytvořit instagramový účet třídy, společné virtuální prostředí, díky němuž předpokládá budování silného týmu třídy. Spencer jeho názor podporuje a vyzdvihuje možnost implementace instagramu do tříd (Kirst, 2016; Spencer, 2012).

Ve výzkumném článku od skupiny autorů bylo využití Instagramu v souvislosti s vyvrácením dezinformací v tématu vakcinace rakoviny děložního čípku. Vakcína proti lidskému papilomaviru (HPV) je významným pokrokem v prevenci rakoviny, jedná se o primární prevenci, a právě tyto vakcinace se staly terčem útoku prostřednictvím šíření dezinformací na sociálních sítích, zmiňována je právě sociální síť Instagram. Cílem analýzy autorů bylo popsat dezinformace týkající se vakcinaci proti HPV a zabránit šíření dezinformací. Autoři shromažďovali veřejně dostupné příspěvky na Instagramu v anglickém

jazyce obsahující hashtagy #HPV, #HPVVaccine nebo #Gardasil. Náhodně posléze vybrali 10 % vzorku a obsah obrázku analyzovali. Identifikace charakteristik dezinformací souvisejících s vakcinací proti lidskému papilomaviru dle autorů pomůže rozřadit pravdivé a falšované příspěvky (Maddey, 2020). Edukačnímu potenciálu sociálních sítí Instagram se věnovalo několik výzkumů, stejně tak procentuálním užíváním sociálních sítí nebo času tráveného online je věnováno několik studií, proto byla věnována podkapitola sociálním sítím v číslech.

2.3 SOCIÁLNÍ SÍTĚ V ČÍSLECH

Nová zpráva Digital 2020 publikovaná ve spolupráci s Hootsuite potvrzuje, že se digitální, mobilní a sociální média staly nepostradatelnou součástí každodenního života lidí na celém světě. Více než 4,5 miliardy lidí používá internet, zatímco uživatelé sociálních sítí překročili hranici 3,8 miliardy. Téměř 60 % světové populace je již online a nejnovější trendy naznačují, že více než polovina celkové světové populace bude do poloviny tohoto roku používat sociální média. Role digitálních technologií v životech lidí dosáhla nových výšin, protože více lidí tráví více času online než kdykoliv předtím. Počet lidí na celém světě, kteří používají internet vzrostl na 4,54 miliardy, narostl o 7 % ve srovnání s lednem 2019, rok 2020 si přičetl 298 milionů nových uživatelů. Na celém světě bylo v lednu 2020 3,80 miliardy uživatelů sociálních sítí, což je o 9 % více než loňského roku. Celosvětově k lednu 2020 více než 5,19 miliardy lidí používá mobilní zařízení, za poslední rok byl nárůst této hodnoty o 2,4 %. Průměrný uživatel internetu stráví online každý den 6 hodin a 43 minut. Na jednoho uživatele připadá více než 100 dnů připojení k internetu. Množství času, který lidé tráví online se liší v jednotlivých zemích, na Filipínách tráví online průměrně uživatelé 9 hodin a 45 minut denně, v Japonsku jsou to 4 hodiny a 22 minut. V mobilních zařízeních a počítačích každý uživatel tráví průměrně 2 hodiny a 24 minut na osobu za den používáním sociálních sítí, což je o 2 minuty denně více než v roce 2019. Filipínci jsou „nejvěrnější“ uživatelé sociálních sítí, průměrný filipínský uživatel internetu ve věku 16-64 let tráví na sociálních platformách téměř 4 hodiny denně, v Japonsku takový uživatel tráví na sociálních sítích v průměru pouhých 45 minut denně. Na vrcholu nejpoužívanější sociální sítě si stále drží místo Facebook. Za zmínku stojí aplikace TikTok, který zaznamenává 800 milionů aktivních uživatelů měsíčně. Zajímavý je údaj, že více než 60 % z celkového počtu uživatelů TikToku žije v Číně, zbývá 300 milionů aktivních uživatelů mimo Čínu. Autoři zprávy uvádějí výsledky z roku 2019, kdy v používání TikToku v roce 2019 čínští uživatelé tvoří 80 % celkového času stráveného na platformě TikTok, ve srovnání s Indii,

kteřá tvořív 10 % uživatelů celkového počtu uživatelů TikToku. Uživatelé v Číně a Indii jsou zodpovědní zhruba za 9 minut z každých 10 minut strávených používáním TikTok po celém světě (Kemp, 2020).

Pozorujeme i digitální genderové odlišnosti, kdy zejména ženy v jižní Asii dnes využívají sociální média třikrát méně často než muži, více než polovina žen žijících v Indii dnes o existenci mobilního internetu neví. V nejméně rozvinutých zemích 15 % dospělých nepoužívá mobilní telefon a 45 % nepoužívá internet. Tito jedinci patří ke skupinám žijícím na venkově, jedná se o skupiny negramotní či starší, ve většině případů se jedná o ženy. Výzkum od GSMA Intelligence popisuje tzv. mobilní genderovskou propast, mobil je dle jejich zprávy klíčovým nástrojem pro podporu digitálního začleňování s potenciálem propojit ženy se všemi výhodami, které internet nabízí. Zejména v zemích s nízkými a středními příjmy může přístup k mobilnímu telefonu a jeho používání posílit postavení žen, protože se budou cítit bezpečněji, budou mezi sebou propojenější a mobilní telefon jim poskytne přístup k řadě informací a služeb. Od roku 2014 se v zemích s nízkými a středními příjmy výrazně zvýšil počet žen, které vlastní mobilní telefon, toto číslo vzrostlo o více než 250 milionů, přesto k roku 2019 mají ženy stále o 10 % menší pravděpodobnost než muži, že budou vlastnit mobilní telefon a o 23 % menší pravděpodobnost, že budou používat internet. K roku 2019 pouze 48 % žen v těchto zemích používá internet. Genderový rozdíl v používání mobilního telefonu se v jednotlivých regionech liší, v jižní Asii je situace nejvýraznější, kde u žen je to o 28 % méně pravděpodobné než u mužů, že vlastní mobilní telefon a o 58 % je méně pravděpodobné, že používají internet (Rowntree, 2019). Používání internetu a sociálních sítí s sebou nese i limity jako jsou právě genderové odlišnosti, stinné stránky a negativa jsou širokým tématem v souvislosti se sociálními sítěmi, proto je jim věnována následující podkapitola.

2.4 NEGATIVA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ

Sociální sítě s sebou nesou i stinné stránky, které jsou zmiňovány i ve výzkumech. V článku od Camille Jackson je popisován případ, kdy ředitel střední školy v New Jersey na své škole působení zaznamenal nárůst šikany, studenti šířili zvěsti a pomluvy online skřze anonymní jména a profily (Jackson, 2011). V článku je doporučení pro rodiče, kteří by dle autorů měli mít přehled o online aktivitě svých dětí, kyberšikana může být podceňována a lehce přehlédnutelná. V článku je také zmíněno, že studenti, kteří pocházejí z rodin s nižším ekonomickým statusem a nižším vzděláním, znají internet méně

než ti s privilegovaným pozadím, což potvrzuje, že vlastnictví notebooků, tabletů a chytrých telefonů je finančně nákladné, ne každá rodina si může z rozpočtu dovolit uvolnit dostatek peněz na materiální zajištění online výuky dětí (Jackson, 2011).

E-learning je těžko uplatňovatelný v oborech, které vychází z praktických nácviků, jedná se především o zdravotnické obory nebo praktické umělecké obory. Další bariérou je v učebnicích udávána dostupnost informačních a komunikačních technologií, která je problematická v méně vyspělých zemích, je třeba myslet i na její finanční nákladnost, nárok na materiální vybavenost. Za bariéru lze připustit i špatnou znalost práce s informačními a komunikačními technologiemi. Synchronní výuka vyžaduje koordinaci časových plánů, těžko se uchovává, studenti nemohou studovat svým vlastním tempem, nepodporuje individuální zkoumání a způsob učení. Asynchronní výuka je finančně a časově náročná, okamžité reakce s lektorem či ostatními studenty jsou limitované, někteří studenti nemusí mít dostatek zkušeností s tímto typem výuky (Klement a Dostál, 2018; Zormanová, 2017; Zounek 2006).

Cenová dostupnost, gramotnost a digitální dovednosti, nedostatek bezpečnosti a obavy o bezpečnost jsou překážky pro vlastnictví mobilních zařízení a používání internetu pro ženy v nevyspělých zemích. Cenová dostupnost je hlavní překážkou vlastnictví mobilních zařízení, gramotnost a digitální dovednosti jsou hlavní faktory používání mobilního internetu, genderové rozdíly mezi vlastnictví mobilní telefonu mužem a ženou jsou popsány výše z výzkumu GSMA Connected Women (Rowntree, 2019).

Velký důraz se při e-learningu klade na individualizaci studia a samostatnost studenta, během e-learningu dochází ke ztrátě osobního kontaktu jak na úrovni mezi spolužáky, tak vyučujícího se studenty. Během e-learningu je třeba hledat motivaci, která studenta vede k výsledkům, neosobní počítač nemusí být dostačující motivátor, jako je vyučující. Vyučující by měl studenty dostatečně povzbuzovat, podporovat, aby měli dostatečnou motivaci a výkonnost. Na vyučujícího jsou kladeny nároky ohledně počítačové gramotnosti, využívání sociálních platforem, vytváření e-learningových materiálů, což může být bariérou pro vyučující. Dlouhodobé používání počítačů může mít za následek zdravotní potíže, jako je zhoršení zraku nebo problémy s oporou těla – páteří. Jednostranné používání online komunikace i vzdělávání může dle autorů vést k psychickým problémům (Zormanová, 2017; Rohlíková a Vejvodová, 2012; Zounek, 2006).

Výsledky za rok 2013 podle průzkumu „Social Media in Higher Educatio“ popisují výčet bariér používání sociálních sítí ve výuce. Na vrcholu seznamu jsou obavy soukromí a integrity studentů. Více než 72 % respondentů označuje nedostatek integrity studentských

příspěvků jako „důležitou“ nebo „velmi důležitou“ bariéru, 63 % respondentů označuje obavu o soukromí jako „důležitou“ nebo „velmi důležitou“ bariéru. V průzkumu bylo celkem vytyčeno osm bariér implementace sociálních sítí do výuky. Podle četnosti odpovědi jsou to integrita studentů, obava soukromí, osobní účet, třídění a hodnocení, neschopnost měřit účinnost, nedostatek integrace s LMS, časová nákladnost na získání potřebných zkušeností ovládání sociální sítě, nedostatek podpory v působící instituci. Více než dvě třetiny fakult „důrazně souhlasí“ s obavou, že členové mimo virtuální třídu mohou zobrazit příspěvky nebo se účastnit třídních diskusí. V průzkumu jsou vytyčeny obavy o soukromí při používání sociálních sítí ve výuce, jsou to riziko soukromí fakulty, riziko soukromí jedince, obava, že se do diskuse mohou začlenit uživatelé mimo virtuální třídu, že by diskusi mohli vidět nebo obava, že by si ostatní členové mimo virtuální třídu mohli zobrazit příspěvky, materiály. Více než 80 % respondentů uvedla, že „do jisté míry souhlasí“ nebo „rozhodně souhlasí“ některou z těchto výše zmíněných pěti oblastí (Seaman a Tinti-Kane, 2013). Pearson zkoumá využití sociálních sítí ve vzdělávacím prostředí, ve výzkumné zprávě z roku 2013 je stanoveno, že 14,8 % z respondentů jednoznačně souhlasí, 41,2 % částečně souhlasí, 9,2 % jednoznačně nesouhlasí a 34,7 % částečně nesouhlasí, že online a mobilní technologie jsou pro studenty spíše rušivé než užitečné. Ve výzkumné zprávě se fakulty vyjadřovaly k vlivu technologií na jejich pracovní prostředí - 48 % z fakulty hlásí, že digitální komunikace zvýšila jejich úroveň stresu, pouze 13 % věří, že jejich úroveň stresu se snížila, přičemž zbývajících 39 % nepocítily žádnou změnu (Seaman a Tinti-Kane, 2013).

Je třeba mít na paměti i limity mobilních zařízení, některé z nich jsou uvedeny ve studii Vafa Shahrzada a Chica, kteří prováděli výzkum ohledně potřeb používání mobilních technologií v lékařském vzdělávání. Studenti identifikovali určité technologické problémy týkající se využívání mobilních technologií ve vzdělávání. Více než 60 % respondentů uvedla, že by upřednostnili větší displeje zařízení, které zajišťují lepší čitelnost a snazší učení z materiálů, dále se objevoval problém v rychlosti přenosu dat (60 % respondentů). Jiné faktory, které studenti identifikovali jako překážky úspěchu implementace mobilních technologií do vzdělávání byla např. finanční nákladnost zařízení (63 % respondentů). K účasti této studie byli pozváni všichni studenti prvního ročníku Baylor College of Medicine (BCM) a Texas A&M Health Science Center College of Medicine (TAMHSC COM). Výzkumný designem byla popisná analýza k posouzení vznikající vzorce používání mobilních technologií v lékařství studentů ve třech akademických letech, 2010-2011, 2011-2012 a 2012-2013. Dotazník použitý pro tuto studii byl převzat z části rozsáhlého průzkumu, který byl vyvinutý EDUCAUSE, neziskovou asociací, jejíž posláním je rozvíjet vyšší vzdělání pomocí informační technologie. Do studie bylo zapsáno více

než 1000 respondentů, všech tří časových období se účastnilo celkem 520 respondentů (Shahrzad, V. a Chico E., 2013).

Soukromí zůstává pro uživatele internetu na celém světě důležitou otázkou a dále zmíněný výzkum zjistil, že to populaci znepokojuje v dnešní době více, než tomu bylo roku 2019. GlobalWebIndex uvádí, že se 64 % uživatelů internetu obává, jak společnosti využívají jejich data, oproti 63 % na začátku roku 2019. Lidé jsou také stále více nedůvěřiví k obsahu na internetu, 56 % dospělých ve věku 18+ na celém světě v průzkumu The Reuters Institute for the Study of Journalism uvedlo, že se zajímají o to, co je na internetu skutečné nebo falešné, oproti 54 % ve studii v předchozím roce (Kemp, 2020).

3 METODIKA A VÝBĚR LITERÁRNÍCH REŠERŠÍ

Přehled publikovaných poznatků obsahují informace k tématu diplomové práce čerpané z elektronických a knižních literárních zdrojů. Při sběru odborných poznatků byla oporou publikace Evidence-Based Health Care od J. Marečkové a Klugarové J. a kol., ve které jsou podrobně vysvětleny podstaty výběru rešerše, její zpracování i zhodnocení. Korektně formulovaná klinická otázka obsahuje 4 elementy, které jsou v zastoupení akronymu PICO (Marečková a Klugarová a kol., 2015).

Nejprve byly stanoveny mapující rešeršní otázky metodou P – participant, Co – koncept a Co – kontext (P-Co-Co). Díky mapujícím rešeršním otázkám bylo umožněno nalézt dostatek validních zdrojů nutných k vytvoření teoretické přehledové části diplomové práce. Mapujících otázek bylo vytvořeno celkem 6 + cílená mapující otázka. K příslušným mapujícím otázkám byly vytvořeny přiřazeny dle akronymu **P-Co-Co** výrazy a zároveň synonyma jak v českém, tak anglickém jazyce. Synonyma jsou vypsána vždy pod příslušnou rešeršní otázkou.

Vyhledávání elektronických zdrojů bylo zprostředkováno pomocí vědeckých databází EBSCO, PROQUEST a PUBMED v období září – listopad 2021 a následně proběhlo jejich zpracování. Byla stanoveny vyhledávací kritéria, která umožnila hodnocení relevantních zdrojů. Hesla se musela vyskytovat v abstraktu odborného článku, při nesplnění tohoto kritéria se zdroj stal nerelevantním, posléze byl hodnocen celý text práce, který tedy musel být k dispozici pro zhodnocení, dalším kritériem byl jazyk anglický nebo český a muselo se jednat o recenzovaný zdroj.

3.1 Mapující rešeršní otázky (RO)

RO1: Jaké jsou dostupné informace o využití moderní technologie (Co-koncept) studenty (P-participant) ve vyučovací jednotce (Co - kontext)?

P – participant – student

Co – koncept – moderní technologie

Co – kontext – vyučovací jednotka

P – participant – student OR žák OR učenec

Co – koncept – moderní technologie OR vzdělávací technologie

Co – kontext – vyučovací jednotka OR vyučovací hodina OR praktická výuka OR aktivita

P – participant – student OR scholar OR pupil OR learner

Co – koncept – education technology OR modern technology

Co – kontext – teaching unit OR school unit OR lesson OR lection OR lecture

RO2: Jaké jsou dostupné informace o využití e-learningu (Co - koncept) pedagogem (P-participant) ve školním prostředí (Co - kontext)?

P – participant – pedagog

Co – koncept - e-learning

Co – kontext – školní prostředí

P – participant – pedagog OR učitel OR lektor OR školitel OR kantor OR vyučující OR mentor

Co – koncept – e-learning OR online výuka

Co – kontext – školní prostředí OR třída

P – participant – pedagogue OR teacher OR lector OR schoolmaster OR tutor OR professor OR educationist OR schoolmistress OR educator OR lecturer OR educationalist OR schoolmaster OR learner

Co – koncept – e-learning OR e-training

Co – kontext – school environment OR educate OR school

RO3: Jaké jsou dostupné informace o distanční výuce (I) žáků (P-participant) při nečekaných událostech (Co)?

P – participant – žák

Co – koncept – distanční výuka

Co – kontext – nečekaná událost

P – participant – žák OR student OR učenec

Co – koncept – distanční výuka OR distanční vzdělávání

Co – kontext – nečekaná událost OR živelná pohroma OR pandemie

P – participant – student OR scholar OR pupil OR learner

Co – koncept – distance learning OR distance education

Co – kontext – unexpected event OR natural disaster OR disaster OR pandemic

RO4: Jaké jsou dostupné informace o edukačním potenciálu sociálních sítí (Co-koncept) při jejich využití pedagogy (P-participant) ve vyučovací jednotce (Co-kontext)?

P – participant – pedagog

Co – koncept – sociální síť

Co – kontext - vyučovací jednotka

P – participant – pedagog OR učitel OR lektor OR školitel

Co – koncept – sociální síť OR sociální média

Co – kontext – vyučovací jednotka OR vyučovací hodina

P – participant - pedagogue OR teacher OR lector OR schoolmaster OR tutor OR professor OR educationist OR schoolmistress OR educator

Co – koncept – social network OR social media

Co – kontext – teaching unit OR school unit OR lesson OR lection OR lecture

RO5: Jaké jsou dostupné informace o edukačním potenciálu sociální sítě Instagram (Co-koncept) při jejím využití pedagogy (P-participant) ve vyučovací jednotce (Co-kontext)?

P – participant – pedagog

Co – koncept – edukační potenciál sociální sítě Instagram

Co – kontext – vyučovací jednotka

P – participant – pedagog OR učitel OR lektor

Co – koncept – edukační potenciál sociální sítě Instagram OR vzdělávání prostřednictvím sociální sítě Instagram

Co – kontext – vyučovací jednotka OR vyučovací hodina

P - participant - pedagogue OR teacher OR lector OR schoolmaster OR tutor OR professor OR educationist OR schoolmistress OR educator

Co – koncept – educational potential of Instagram OR use of Instagram in class

Co – kontext – teaching unit OR school unit OR lesson OR lection OR lecture OR information OR precept

RO6: Jaké jsou dostupné informace o negativěch sociálních sítí (Co-koncept) při jejich užívání uživateli (P-participant) v souvislosti s profesním i osobním uplatněním (Co-kontext)?

P – participant – uživatel sociální sítě

Co – koncept – negativa sociálních sítí

Co – kontext – profesní i osobní uplatnění

P – participant – uživatel sociální sítě OR správce profilu

Co – koncept – negativa sociálních sítí

Co – kontext – profesní OR osobní uplatnění

P – participant – user Instagram OR profile administrator

Co – koncept – negative of social network

Co – kontext – personal and professional application of social networks

Po vytvoření rešeršních otázek byla vytvořena primární hesla, která jsou znázorněna v Tabulce 1. K primárním heslům byla vytvořena synonyma, která jsou vypsána pod příslušnou rešeršní otázkou jak v českém, tak anglickém jazyce.

Tabulka 1 - přehled RO 1-6 (zdroj: vlastní)

Rešeršní otázka	P - participant	Co - koncept	Co - kontext
RO1	student	Moderní technologie	Vyučovací jednotka
RO2	pedagog	e-learning	Školní prostředí
RO3	žák	Distanční výuka	Nečekaná událost
RO4	pedagog	Sociální sítě	Vyučovací jednotka
RO5	pedagog	Edukační potenciál sociální sítě Instagram	Vyučovací jednotka
RO6	Uživatel sociální sítě	Negativa sociálních sítí	Profesní i osobní uplatnění

Cílená rešeršní otázka byla tvořena pomocí metody **P- Pi-Co**, zaměřená na Instagram jako nástroj výuky KPR. Literární rešerše je znázorněna ve Schéma 1.

RO: Jaké jsou možnosti použití sociální sítě Instagram (P-participant) k účelu vzdělávání (Pi) v tématu kardiopulmonální resuscitace (Co-kontext)?

P – participant – sociální sítě Instagram

Pi – fenomén - vzdělávání

Co – kontext - kardiopulmonální resuscitace

P – participant – uživatel sociální sítě Instagram OR uživatel sociální sítě

Pi – vzdělávání OR vyučování OR cvičení OR zdokonalování OR školení OR poučení

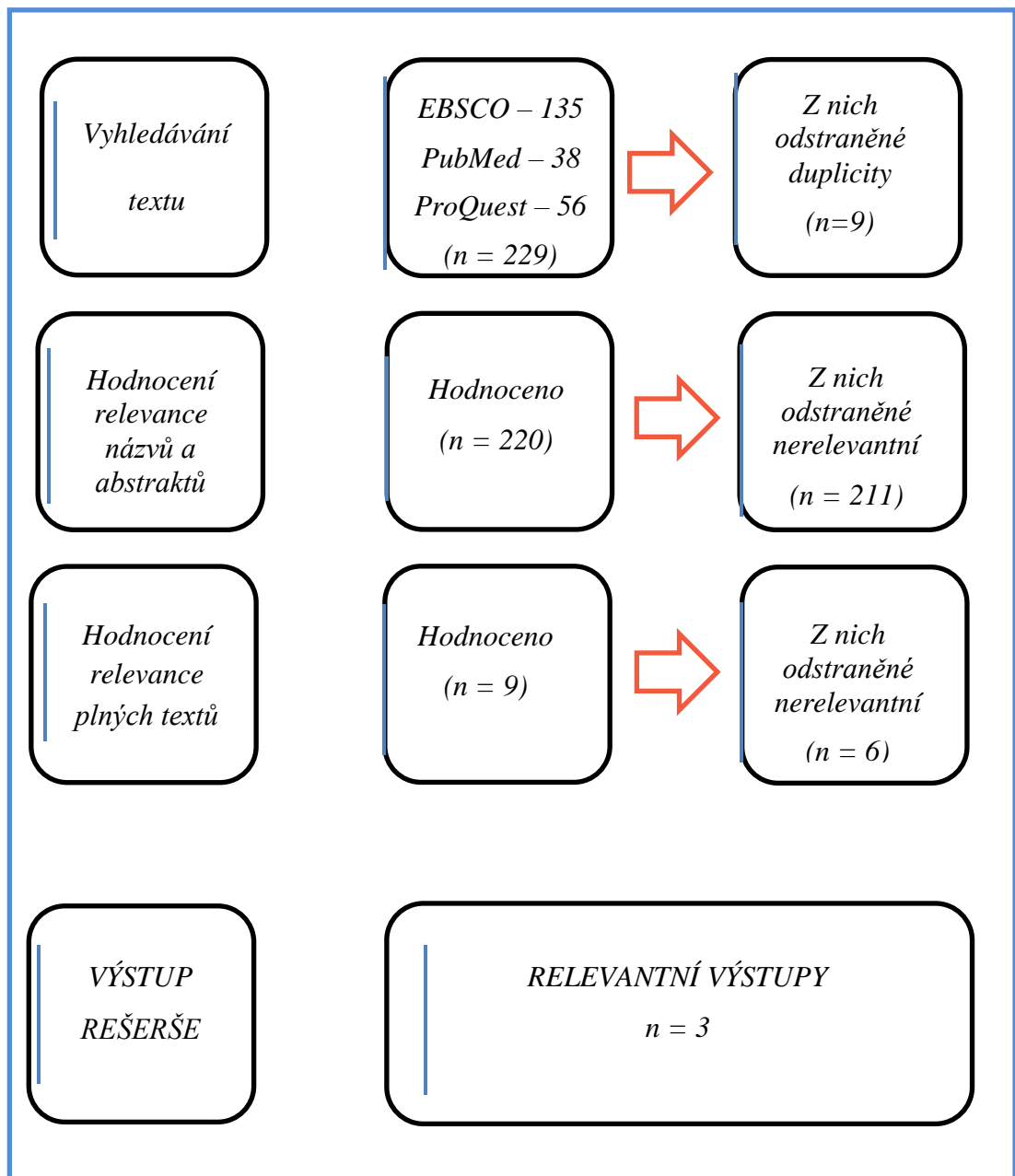
Co – kardiopulmonální resuscitace OR první pomoc OR resuscitace

P – participant – user of Instagram OR profile administrator

Pi – teaching OR learning OR education OR study OR training OR instruction OR knowledge

Co – CPR OR resuscitation OR first aid

Schéma 1 - literární rešerše

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Metodika zkoumání

Hlavní cíl zkoumání

Popsat kategorie zkušeností, postojů a názorů uživatelů sledujících profil „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram k možnosti využití sociálních sítí ve výuce a vzdělání se zaměřením na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci.

Dílčí cíle zkoumání

1. Vytvořit profil „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram s tematikou první pomoci se zaměřením na kardiopulmonální resuscitaci.
2. Získat informace o účastnících interview a graficky odpovědi zaznamenat.
3. Získat výpovědi účastníku interview o zkušenostech s využitím sociálních sítí se vzdělávacím záměrem.
4. Získat výpovědi účastníků interview o postoji k zařazení sociální sítě Instagram do výuky.
5. Získat výpovědi účastníků o zkušenostech a motivaci v rámci vzdělání v oblasti první pomoci/KPR.
6. Získat výpovědi účastníků interview o pohledu na instagramovou stránku „rucenasrdce“ vytvořenou autorkou diplomové práce.

Typ/design výzkumné studie

K realizaci studie bylo zvoleno kvalitativní pojetí.

Uplatnění výzkumné metody a nástroje

Ke sběru kvalitativních dat byla u zkoumaného souboru uplatněna metodika polostrukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami vedených s uživateli sociální sítě Instagram sledujících profil „rucenasrdce“.

Zkoumaný soubor

Soubor participantů se skládal ze sledujících („followerů“) uživatelů instagramového účtu „rucenasrdce“. Podmínkou bylo, aby byli uživatelé sociální sítě Instagram a sledovali profil „rucenasrdce“. Výběr respondentů byl systematický náhodný, kdy byla vždy 10. uživateli ve výčtu sledujících, který poskytuje sociální síť Instagram, poslána soukromá zpráva ohledně možnosti zapojení se do studie v rámci diplomové práce. Osloveno participantů bylo celkem 20, z nichž 7 nezareagovalo na zprávu vůbec a 3 neměli o účast ve studii zájem. Věk byl limitován pouze limitací vlastnictví instagramového účtu, který je určen sociální sítí Instagram věkem minimálně 13 let. Pohlaví, povolání ani jiné okolnosti nebyly brány jako limity, neboť různorodost participantů nabízí širší pohled na problematiku a sběr informací z různých perspektiv. Celkem se rozhovorů zúčastnilo 10 respondentů. Seznam respondentů je znázorněn v Tabulce 2 níže.

Etika zkoumání

Studie se zúčastnilo 10 uživatelů sociální sítě Instagram, kteří sledují instagramový profil „rucenasrdce“. Aplikace Instagram na profilu nabízí počet a seznam sledujících. Všichni participanti byli před zahájením rozhovoru osloveni ve zprávě na platformě Instagram. Během tvorby instagramové stránky byl na profilu „rucenasrdce“ vložen příspěvek s malým osobním okénkem, které uživatele seznamoval se spojitostí s výzkumem v diplomové práci. Každému účastníkovi byl před zahájením polostrukturovaného rozhovoru předložen Informovaný souhlas (Příloha 1) o použití získaných dat pro účely výzkumu k diplomové práci a o anonymním zveřejnění výsledků výzkumu. Podepsaný informovaný souhlas byl nutností k zahájení rozhovoru. Participant, s kterými byl veden polostrukturovaný rozhovor informovaný souhlas podepsali na místě, s participanty, s kterými byl rozhovor veden „online“ byl souhlas zaslán přes e-mailovou adresu a posléze oskenovaný a podepsaný zaslán zpět.

Tabulka 2 - seznam respondentů

PARTICIPANT	Pohlaví	Povolání	Věk	Místo setkání	Doba užívání Instagramu
P1	muž	Lékař	29 let	Kavárna Most	8 let
P2	žena	Speciální pedagog	54 let	Kavárna Praha	3 roky
P3	žena	Student VŠ Všeobecná sestra	20 let	Online FaceTime	9 let
P4	žena	Matka na mateřské	28 let	Online FaceTime	6 let
P5	muž	Zdravotnický záchranář	38 let	Restaurace Praha	7 let
P6	muž	Stavební inženýr	32 let	Kavárna Praha	8 let
P7	žena	Referentka registrace vozidel	25 let	Online FaceTime	10 let
P8	žena	Učitelka mateřské školy	30 let	Kavárna Praha	6 let
P9	muž	Procesní inženýr	32 let	Kavárna Meziboří	10 let
P10	žena	Student VŠ Mezinárodní vztahy	21 let	Online FaceTime	7 let

Organizace a lokace sběru dat

Rozhovory byly realizovány během května a začátku června 2022 osobně a přes internetové platformy online. Participanti byli seznámeni s výzkumem diplomové práce, každý polostrukturovaný rozhovor byl veden dle předem vytvořené osnovy a zaznamenáván na záznamník. Participantům byl před zahájením rozhovoru předložen informovaný souhlas s nahráváním rozhovoru (Příloha 1) a se zpracováním dat pro tvorbu diplomové práce.

Metody zpracování dat – tvorba instagramového profilu „rucenasrdce“

Během magisterského navazujícího studia byl vytvořen instagramový profil „rucenasrdce“. Tento profil byl určen široké veřejnosti uživatelů sociální sítě Instagram, které měli zájem o problematiku první pomoci se zaměřením na kardiopulmonální resuscitaci. Vytvoření profilu na Instagramu je bezplatné, okamžité a jednoduché. Podrobný popis tvorby instagramového profilu je popsán a znázorněn níže.

Metody zpracování dat – polostrukturovaný rozhovor

Hlavní oporou při tvorbě kvalitativního výzkumu byla publikace od Jana Hendla Kvalitativní výzkum (Hendl, 2016) a publikace Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách autorů Švaříček a Šed'ová (Švaříček a Šed'ová, 2014). Před samotnou realizací polostrukturovaného rozhovoru byla vytvořena příprava a osnova otázek k rozhovoru. Otázky jsou znázorněny dle části rozhovoru v Tabulce 4–11 viz níže. Tento návod představuje soubor otázek a okruhů, která byla předmětem rozhovoru. Vzhledem ke specifice polostrukturovaného rozhovoru se s otázkami a tématy dalo nakládat relativně volně, bez striktně daného schématu. Polostrukturovaný rozhovor si pokládá za jednu z podstat poskytnou participantovi možnost projevit své osobní zkušenosti a perspektivy, čehož se ve vedení rozhovoru tazatel snažil držet a participanty k popisu svých zkušeností volně vést. Tazatel má připravený seznam otázek, rozhovor ale nemusí dodržet přesně jejich sled a znění, otázky lze doplňovat a dle potřeby přidávat nebo směřovat. Příprava rozhovoru dále spočívala v zajištění záznamovým médiem – telefonním mobilem, dále blokem na poznámky s psacími potřebami a protokolem rozhovoru (Příloha 2), který byl po provedení rozhovoru do 24 hodin vyplněn, byly zaznamenány všechny potenciaálně užitečné okolnosti rozhovoru. Příprava prostředí se lišila dle specifiky prostředí. V případě rozhovoru vedeného „online“ šlo především o zkoušku připojení k aplikaci, kterou byl rozhovor zprostředkován. I přesto, že byl rozhovor veden ve virtuální místnosti, bylo participantovi nabídnuto, aby si udělal pohodlí a udělal

vše pro to, aby se cítil komfortně (společná káva na dálku, pohodlné usazení). V případě osobního setkání byl též dbán zřetel na participantovo pohodlí, tudíž mu bylo nabídnuto, kde by pro něj rozhovor byl nejkomfortnější. Během vedení polostrukturovaného rozhovoru tazatel dbá i na udržení očního kontaktu, pozorování mimiky a tělesné posunky, aby vycítil participantovy pocity a mohl jím přizpůsobit vedení rozhovoru, což platí jak pro „online“ tak osobní verzi vedení rozhovoru.

Polostrukturovaný rozhovor se skládal z několika částí, které na sebe navazovaly. Jednalo se o pět částí, a to úvodní část, rozehrávací část, hlavní část rozhovoru, část zchlazení a ukončení, které jsou znázorněné v Tabulce 3 níže. *Úvodní část* (introduction) rozhovoru obsahovala představení se navzájem, objasnění diplomové práce včetně cílů, metod sběru dat a jeho zpracování. V této části byl participantovi předložen informovaný souhlas k podepsání a potvrzení dobrovolnosti účasti na výzkumu. Zároveň byla v této fázi rozhovoru zopakována podstata anonymity, individuality a možnosti kdykoliv rozhovor odmítnou poskytovat. Participant byl upozorněn na to, že podstatou tohoto rozhovoru bylo zjistit zkušenosti s danou tematikou, bylo poukázáno na to, že žádné odpovědi nejsou považovány za dobré nebo špatné. Dále byla participantovi zopakována a objasněna nutnost rozhovor nahrávat a připomenuta odhadovaná doba rozhovoru – 45 minut a předběžně mu bylo poděkováno za věnovaný čas pro zapojení do výzkumu. Další částí je *rozehrátí* (warmup), v této fázi je budován vztah mezi tazatelem a participantem. Tazatel se dotazuje na cestu, průběh dne nebo pohodlí ve vybraném prostředí. Jedná se o fázi vybudování dobrého vztahu mezi tazatelem a participantem. *Hlavní část* (main body of interview) rozhovoru se skládala ze samotných, předem připravených témat autorem výzkumu. Samotný rozhovor byl zaměřen na 7 oblastí. Další fází rozhovoru je *zchlazení* (cool-off), která přijde na řadu, když se hlavní rozhovor chýlí ke konci. Rozhovor je zakončen fází *ukončení* (closure), která zahrnuje poděkování a rozloučení. Fáze rozhovoru jsou znázorněny v Tabulce 3 níže.

Tabulka 3 - Fáze rozhovoru (zdroj: vlastní)

Část rozhovoru	Hlavní body části
Úvod (introduction)	<ul style="list-style-type: none"> • Představení • Metody, cíle • Informovaný souhlas • Anonymita, individualita • Dobrovolnost • Zaznamenání výpovědí
Rozehřátí (warmup)	<ul style="list-style-type: none"> • Prostředí • Pohodlí • Cesta • Průběh dne • Charakteristika účastníků
Hlavní část (main body of interview)	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní témata • 7 oblastí <hr/> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vývoj využití sociálních sítí 2. Zkušenosti se sociální sítí se vzdělávacím záměrem 3. Faktory ovlivňující sledovanost sociálních sítí 4. Postoje, zkušenosti, návrhy 5. Zkušenosti s první pomocí, KPR 6. Motivace ke vzdělání v první pomoci 7. Instagramová stránka „rucenasrdce“
Zchladnutí (cool-off)	<ul style="list-style-type: none"> • Zpětná vazba • Dotazy • Zhodnocení
Ukončení (closure)	<ul style="list-style-type: none"> • Poděkování • Rozloučení • Kontakt na tazatele

Tabulka 4 - Úvodní fáze rozhovoru

- Jaká byla cesta? / Podařilo se Vám bez problémů připojit?
- Dáme si spolu kávu?
- Sedí se Vám příjemně?
- Nechcete vodu?

Tabulka 5 – Rozehřívací fáze – charakteristika participantů

- Kolik je Vám let?
- Čím se živíte?
- Jaké máte koníčky? / Jak trávíte svůj volný čas?
- Jak dlouho jste uživatelem sociální sítě Instagram?

Tabulka 6 - Hlavní fáze *oblast 1 + oblast 2* – vývoj využití sociálních sítí a využití sociální sítě se vzdělávacím záměrem

- Využíváte nějakou libovolnou sociální síť se vzdělávacím záměrem?
- Sledujete na Instagramu nějaký profil který má vzdělávací charakter?
- Zúčastnil/a jste se někdy nějaké ankety nebo kvízu na Instagramu ohledně získání nových poznatků o určité tématice nebo k ověření některých znalostí?

Tabulka 7 - Hlavní fáze *oblast 3* – faktory ovlivňující sledovanost sociálních sítí

- Sledoval/a byste profil na sociální síti se vzdělávací tematikou spíše kvůli obsahu nebo vzhledu?
- Co dalšího ovlivňuje Vaši sledovanost profilů nebo sociálních stránek?
- Napadají Vás nějaká pozitiva nebo negativa sociálních sítí?

Tabulka 8 - Hlavní fáze **oblast 4 – postoje, zkušenosti, návrhy**

- Jak vnímáte Váš postoj k využití sociálních sítí ke vzdělání v různých oblastech?
- Zúčastnila jste někdy online školení?

Tabulka 9 - Hlavní fáze **oblast 5 + oblast 6– zkušenosti a motivace ke vzdělání v první pomoci, KPR**

- Učili Vás na škole první pomoc? V jakém stupni?
- Zúčastnila jste se někdy nějakého kurzu první pomoci?
- Máte zkušenost s poskytováním první pomoci?
- Měl/a jste možnost vyzkoušet si resuscitaci na simulační figuríně?
- Co je Vaší motivací vzdělávat se v první pomoci?

Tabulka 10 - Hlavní fáze **oblast 7 - instagramová stránka "rucenasrdce"**

- Co si myslíte o vzhledu instagramového profilu „rucenasrdce“? Myslíte si, že má potenciál oslovit nové uživatele?
- Co si myslíte o obsahu instagramového profilu „rucenasrdce“?
- Jaký máte názor na vytvořené kvízy, zúčastnil/a jste se nějakých?
- Dozvěděl/a jste se díky profilu „rucenasrdce“ něco nového?

Ve fázi zchladnutí, která je završením a ukončením rozhovoru byl participantovi nabídnut prostor pro dotazy. Po této fázi přichází poslední fáze rozhovoru, která zahrnuje poděkování za spolupráci, rozloučení a odkázání na kontakt tazatele při jakýchkoliv dalších nejasnostech nebo dotazech.

Tabulka 11 - Fáze zchlazení

- Umíte si představit, že by se sociální síť Instagram uchytila ve vyučovací hodině? Jak?
- Máte nějaký nápad z jakékoliv oblasti, jak využít sociální sítě ve vzdělání?
- Máte nějaké dotazy?
- Byl pro Vás rozhovor příjemný?

Zpracování získaných dat

Všechny rozhovory byly v průběhu jejich realizace zaznamenávány na záznamník, účastníci byli o této skutečnosti informováni jak v Informovaném souhlasu, tak ústně v úvodní fázi rozhovoru. Během rozhovoru jsem měla u sebe připravený blok na případné poznámky a protokol rozhovoru, který byl ihned po dokončení rozhovoru doplněn (Příloha 2). V protokolu byly mimo jiné kolonky na informace ohledně místa, kdy a kde rozhovor proběhl nebo jiné poznámky, které by zpětně co nejpodrobněji nastínily proběhlé interview. Následovala doslovná transkripce do psaného slova, která byla posléze analyzována. Přepsání rozhovoru bylo organizováno do 24 hodin. Na základě analýzy rozhovorů byly vytyčeny oblasti, na které se rozhovor zaměřoval a byly analyzovány kategorie k jednotlivým oblastem. Oblasti byly členěny dále do kategorií, celkem bylo vyčleněno 7 oblastí. Oblasti a kategorie jsou znázorněny v Schéma 2.

Schéma 2 - oblasti a kategorie rozhovoru

Tvorba instagramového profilu „rucenasrdce“

Při vytváření bylo důležité nejprve vymyslet název stránky („rucenasrdce“), posléze i originální logo, které zároveň sloužilo jako profilová fotografie znázorněná v kruhu, typicky pro sociální síť Instagram (Příloha 8). Rozložení sociální sítě Instagram je znázorněno na Obrázku 1 níže. Před vytvářením příspěvků byly obstarány figurky lego se zdravotnickou tematikou, aby mohly vzniknout originální příspěvky s fotografiemi, které byly pořízeny mou osobou, ukázka využití lega je znázorněna na Obrázku 2 níže. Fotografie s figurkami lego byly vytvořeny na znázornění určité tematiky, např. na efekt přihlížejícího, znázorněny byly složky integrovaného záchranného systému, dále byla spoušť věnována tématice pitného režimu v letním období, efektu přihlížejícího, KPR. Během přidávání příspěvků byla věnována velká část oblasti bezpečnosti, protože se jedná o první a nejdůležitější bod poskytování v první pomoci, zároveň během vytváření anket byly zjištěny nedostatky v základních informacích, jako jsou telefonní spojení na složky integrovaného záchranného systému, proto byly přidány i příspěvky s touto tematikou. Příspěvky byly i ve formě vyfotografovaných snímků z běžného života, např. při vytvoření záchranné uličky na dálnici, dále při mé spolupráci s Centrem medicínských simulací na 1. lékařské univerzitě v Praze. Další část příspěvků se týkala vytvořených symbolů s tematikou první pomoci a KPR, citáty nebo slogany k tomu příslušících. K vytváření těchto příspěvků byl vytvořen jednoduchý design, aby profil působil celistvě. Příspěvky s nastíněním tématu nebo citáty byly vytvořeny prostřednictvím volně dostupnou internetovou stránkou www.wix.com. Dalším typem příspěvků vložených do profilu byly kazuistiky z praxe. Jednalo se o příběhy, s kterými jsem se během své dosavadní praxe a studií setkala. Aby se odlišily jednotlivé obsahy, zvolila jsem jiný design těchto příspěvků, které jsem vytvořila prostřednictvím webové stránky www.biorender.com. Rozdílné designy příspěvků sloužily pro lepší orientaci v profilu.

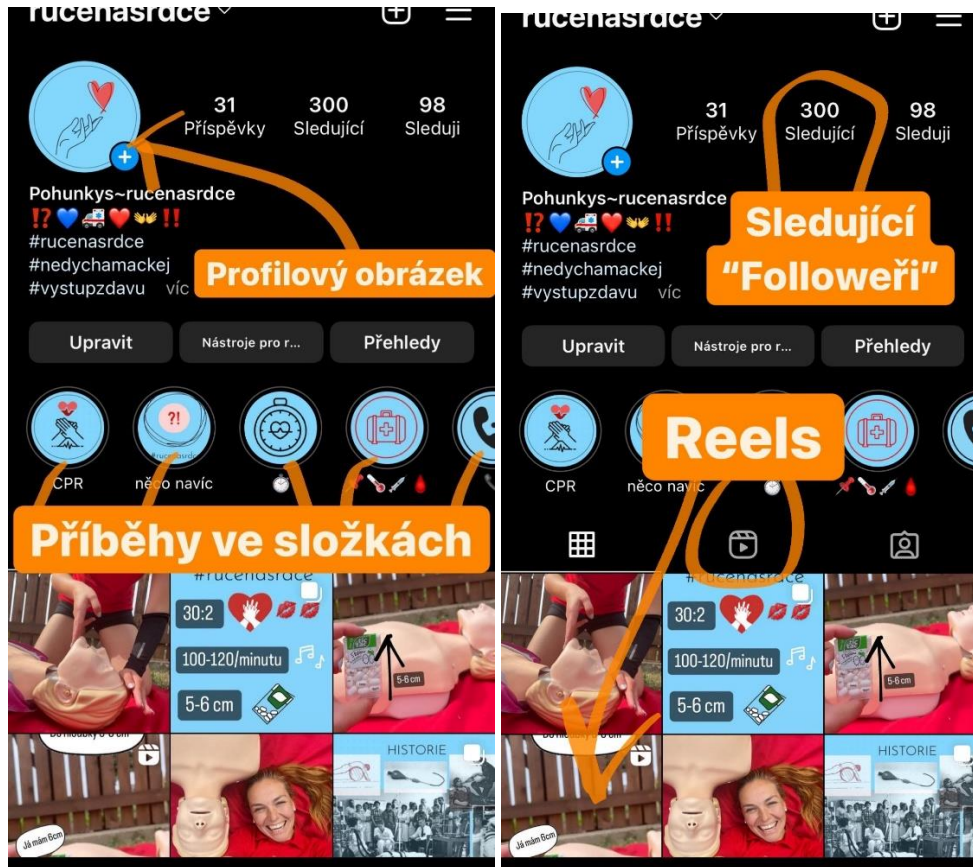
Jak je zmíněno výše, Instagram nabízí několik druhů příspěvků. Jednak se jedná o příspěvky fotografií a videí, které jsou vloženy na profil, je jim umožněn popis, označení místa a jiných profilů. Dále je v nabídce možnost instastories – příběhů. Jedná se o příspěvky viditelných po dobu 24 hodin, ale uživatel si je po vytvoření může archivovat na profilu. Příběhy se dají sloučit do složek, které jsou znázorněny kolečky, čehož bylo využito pro přehlednost uspořádání příspěvků různých okruhů. K uložení těchto příběhů byly pro celkový dojem vytvořeny loga jednotlivých okruhů, jednalo se např. o složku s okruhem CPR – kardiopulmonální resuscitace, IZS, bezpečného chování v přírodě, efektu přihlížejícího nebo složka s kvízy a otázkami k různým tématům. Příběhy nabízí možnost vytvoření kvízu, kdy se lze uživatelů zeptat na otázku s výběrem možností, čehož jsem několikrát využívala

jako zábavnou formu opakování nebo ověření informací, dále mi dával zpětnou vazbu toho, jak se uživatelé v daných tématech orientují a vytvářel tedy impuls k zaměření na další okruhy nebo téma. Příběhy obecně nabízejí zajímavé grafické zpracování, např. gify, které pohybově zvýrazní příběh nebo hudba, která nabízí možnost zvukově zaujmout. Do příběhu lze volně vkládat text, vlastní kresbu napříč všemi barvami, hashtagy, označovat ostatní uživatele nebo vkládat odkaz na webovou stránku.

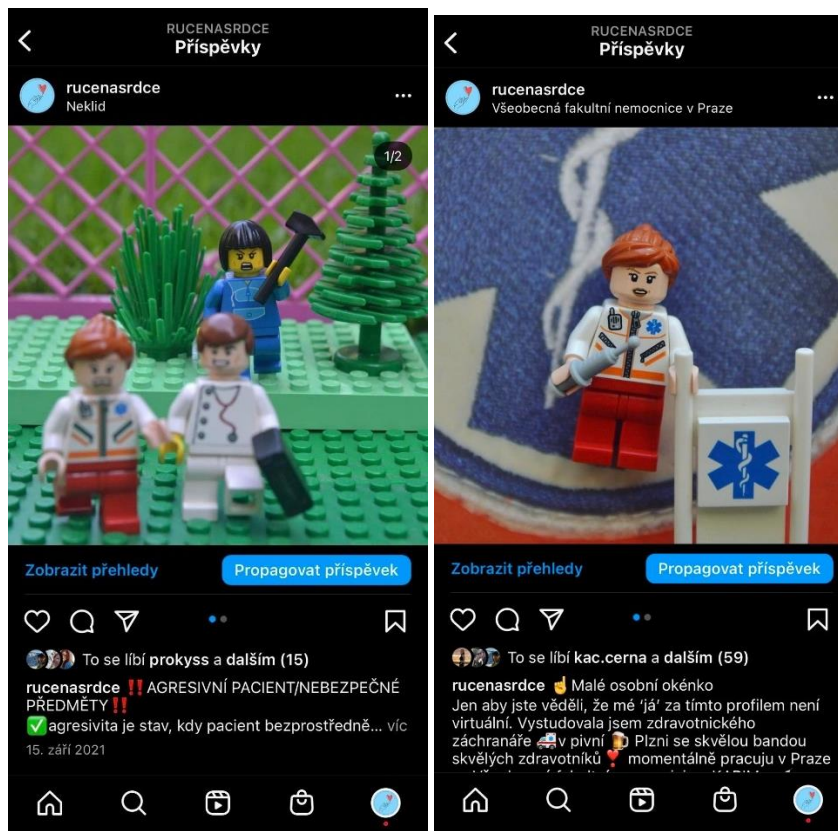
Dalším druhem příspěvku je Reels - sekvence, tedy krátké sestříhané video. Vzhledem k přípravě se jedná o nejnáročnější formu příspěvků na Instagramu, je třeba sestříhat několik videí, které hromadně vytvoří nápaditý pohyblivý příspěvek na několik sekund. Účel těchto příspěvků byl v případě instagramového profilu „rucenasrdce“ směřován hlavně pro zábavu, zároveň měl vzdělávací charakter. Vytvořené sekvence se týkaly základních aspektů při kardiopulmonální resuscitaci, jako je hloubka stlačení hrudníku. Při sdílení reels si uživatel může vybrat, zda chce reels vložit do profilu k příspěvkům nebo pouze do sekce reels, na profilu „rucenasrdce“ byl tento druh příspěvku vložen do příspěvku profilu. Pro představu organizace Instagramového profilu vkládám Obrázek 1 s rozložením profilu „rucenasrdce“. Náhled na příspěvky v profilu „rucenasrdce“ je vložen v rámci Příloh na konci práce.

Během fungování profilu se podařilo posbírat 300 sledujících, vložit desítky příběhů, jedno reels video (sekvence) a 31 příspěvků uložených na zdi profilu. Reels video (sekvence) bylo k datu 10. 6. 2022 shlédnuto 1267x, profil je v plánu zachovávat aktivní, takže se počet příspěvků a shlédnutí pravděpodobně bude měnit. Velkou pozornost si zasloužily lego figurky, které byly využity pro demonstraci různých situací, nejvíce „lajků“ (60 „to se mi líbí“) obdržela fotografie s malým osobním okénkem a představení souvislosti s diplomovou prací. Během vytváření příspěvků a užívání profilu byly nalezeny limity, jako bylo připojení k internetu, ze stran aplikace hrozily technické potíže, které nastaly, ale byly vyřešitelné.

Obrázek 1- rozložení profilu "rucenasrdce" na Instagramu

Obrázek 2 - ukázka lego příspěvku

4.2 Výsledky zkoumání

Výčet a popis jednotlivých oblastí a kategorií

Začátek rozhovoru byl směřován ke zjištění informací o participantech, tyto informace byly znázorněny v Tabulce 2 výše. Jednalo se o důležitou část rozhovoru, kdy došlo k navázání kontaktu, vybudování důvěry a přátelské atmosféry, důraz byl kladen na individualitu a osobní přístup. Participantů byli dotazováni na otázky ohledně cesty nebo připojení k platformě, kde se rozhovor odehrával, na otázky zjišťující pohodlí prostředí, věk participantů a zaměstnání. Poslední otázka z této sekce vedla ke zjištění, jak dlouho je participant uživatelem sociální sítě Instagram, což umožnilo volné navázání do hlavní oblasti rozhovoru. V nastavení sociální sítě Instagram lze informaci o datumu založení účtu najít, nikdo z participantů nevěděl, kde by tuto informaci hledat. Pokud projevil zájem o zjištění, byl nasměřován v nastavení aplikace a společnými silami jsme informaci zjistili. Na základě analýzy rozhovoru bylo vytyčeno 7 oblastí a několik k nim příslušících kategorií (Schéma 2).

1. Oblast: vývoj využití sociálních sítí

Během rozhovoru bylo zaznamenáno několik poznatků ohledně technologického rozmachu a modernizaci doby, který dle participantů ovlivňuje využití sociálních sítí se vzdělávacím záměrem, proto byla vytyčena oblast vývoj využití sociálních sítí, na základě které byly určeny následující kategorie.

1a Kategorie: technologický postup

Všichni participantů se shodli na modernizaci doby a nárůstu technologických možností ve smyslu využití v několika pohledech. Několik participantů určitě zmínilo technologický postup a vliv těchto technologií na vzdělání i běžný osobní život, jak uvádí participant č.10: „*Já mám o šest let mladší ségru a už tady bylo znát to, že jsem s tou technologií vyrůstala a za jejího života to teprve přicházelo, já jsem jí pak učila s telefonem, protože jsem v tom byla lepší, i když jsem byla o dost mladší*“, dodává, že je důležité se v technologiích

rozdíjet, aby lidi nebyli pozadu „...považuju za nezbytný aby se lidi o technologie zajímali, protože pak nastávají i takový ty situace, kdy jsou společensky vyřazený nebo vybočují“, zároveň udává příklad na rodinném příslušníkovi: „tátovi je k 60-ti a třeba telefon má problém ovládat dodnes, musíme ho to doma učit, abychom mu mohli posílat fotky z dovolených a tak“. Čtvrtý participantem je matka na mateřské a popisuje zdatnost jejich dětí v tabletech: „Já sama se občas divím, co ty děti s tabletama dokážou.. když byly mému synovi tři roky, naučil se přepínat pohádky na kanálu Youtube, okoukal jaké tlačítko slouží k čemu... no a to byl teprve začátek“ dodává, jak se syn v ovládní technologie zdokonalil: „...ale dneska je už samozřejmě úplně jinde, mobilní telefon ovládá líp jak já, hraje na playstationu hru v angličtině a mojí asistenci k tomu vůbec nepotřebuje“, dále si uvědomuje, že je na tom s ovládním technologie hůř jak její syn „...a ještě že pomoc nepotřebuje, protože v té technologii je zručnější jak já, což je docela vtipný, když je mu 7 let“. To, že malé děti ovládají tablety a jiné technologie podotýká i osmý participant, učitelka mateřské školy: „...tak na těch dětech je to znát, že žijí s tou technologií, na rozdíl od naší generace, která do toho spadla...někdy jim ani nerozumím, co dostali k Vánocím od Ježíška, protože ten přístroj neznám a pak se dozvím, že je to nějaký ruční playstation.“. Devátý participant v rozhovoru podotýká nutnost sžít se s technologiemi a zdůvodňuje to tak, že: „technologie nás ovlivňují a je potřeba se s nimi sžít nebo se může stát, že jednoho dne zmizí tištěný sektor a nedostanou se k nám inovace a nové poznatky z různých oblastí“. Participant sedm volně navazuje na jeho myšlenku a tvrdí, že „...taky chci vždycky nový mobil, protože umí třeba něco navíc a tak by to mělo být asi i u těch dětí, klidně v tom vzdělání, aby byly schopni si v budoucnu sehnat informace a ovládat všechny možné technologie, které ještě přijdou...myslím si, že se ještě budeme divit s jakými roboty se generace našich vnoučat setká“.

1b Kategorie: covid-19

Přispívání pandemie covidu-19 ve vztahu k aktuálnosti tématu zmiňuje první participant, jak již bylo zmíněno výše v oblasti Faktory ovlivňující sledovanost sociálních sítí. Třetí participant popisuje zkušenosti maturity v sobě covidu: „My jsme byli první ročník co maturoval v covidu a bylo to hrozný“, zároveň popisuje přístup pedagogů k distanční výuce: „učitelé neuměli pracovat s online třídou, nešlo se jim přihlašovat, věčně nám něco odpadalo, tam se k tomu postavili špatně, ale třeba to další rok bylo lepší...bůhví, měla jsem smůlu, že jsem byla první ročník.“ Situaci pandemie covid-19 popisuje z druhého

pohledu i speciální pedagožka participant č. 2, která podotýká, jak se všichni kolegové museli naučit pracovat s virtuálními třídami: „*Během covidu jsme učili online, bez ohledu na to, jak moc dobře ovládáme virtuální třídy a vyučovací platformy, museli jsme se s tím naučit pracovat*“, zároveň podotýká, že to starším kolegyním dělalo problém: „*...třeba kolegyně je už v důchodu a technologiím úplně neholduje, my jsme ji samozřejmě zezáátku pomohli, aby se v tom začala lépe orientovat...ale nebyl na to úplně čas, každá jsme měla svého dost*“. Šestý participant popisoval situaci, kdy svým neteřím sháněl notebooky, protože měli výuku vedenou online: „*...tehdy jsem musel ségry dcerám sehnat notebooky, protože byla výuka v době covidu vedena online*“.

2. Oblast: využití sociálních sítí

Během interview byli participanté dotazováni na postoj využití sociálních sítí ve vzdělání v různých oblastech. Během analýzy rozhovoru byly vytvořeny tři kategorie, kdy participanté upřednostňovali využití pro samostudium nebo osobní účely, vyjadřovali se k využití ve výuce nebo k využití sociálních sítí v zaměstnání. Na základě těchto výpovědí byly stanoveny následující kategorie.

2a Kategorie: využití pro samostudium a osobní účely

Tato kategorie zahrnuje výpovědi participantů, kteří upřednostňují využití sociálních sítí pro samostudium nebo osobní účely. Participant č. 1 jednoznačně upřednostňuje využití sociálních sítí pro samostudium, opakování určitého tématu, ale využití k výuce ve svém postoji vylučuje: „*Ne, rozhodně sociální sítě vyloženě ve výuce si představit neumím, ale pro laiky to má efekt, takový to povrchní vzdělávání...spíš v mém pohledu sociální sítě slouží ke zvýšení zájmu o téma, donutí uživatele se o danou problematiku třeba více zajímat*“, jeho poznatky posléze upřesňuje: „*...pro samostudium na opakování látky je to dobrý a chytit se toho jako něčeho, co člověka motivuje*“. Obdobný názor měl i participant č. 10, který tvrdí: „*nemyslím si, že se dá vyloženě vzdělávat v rámci Instagramu nebo Facebooku, je to jen k osvěžení, ale nevzdělávám se tím, spíš jen abych byla v obraze*“. Čtvrtý, pátý a sedmý participant využívá sociální sítě pro vzdělávání týkajících se jejich koníčků nebo osobního života, jak uvádí čtvrtý participant, matka na mateřské: „*Ráda sleduju na Instagramu účty, kde jsou různé tipy triky pro matky nebo pro děti matek,*

jednak třeba jak je zabavit nebo jak vybrat botičky pro dětský nožičky, tak to je takový jako moje vzdělávání, ale jak to využívají ostatní si neumím představit“. Participant č. 5 se odvolává na své koničky, kdy sleduje několik profilů o cyklistice a popisuje vzdělávací přínos tohoto profilu: *„...jako vyloženě něco třeba z historie nebo tak nesleduju, ale myslím si, že spíš lidi budou sledovat profily ohledně svých koničku, co jim něco přinesou“* a dodává vzdělávání v cyklistice: *„...pro mě je to spíš takový to vzdělávání o cyklistice, servisu kola, bezpečné jízdě a tak, ale to vzdělávání to je jako široce uchopitelné slovo“.* Participant č. 7 se obrací také na své koničky, jejímž je cvičení psů, zároveň je ale i zastáncem uchycení sociálních sítí ve výuce: *„já si třeba ten Instagram umím představit v širokém pojetí vzdělání...jak pro mě osobně třeba koničku cvičení psa, tak třeba ve školním prostředí, učitelé by to uměli určitě využít“.*

2b Kategorie: využití v zaměstnání

Využití sociálních sítí v zaměstnání podotýká participant č. 9, který pracuje jako procesní inženýr a tvrdí, že v zaměstnání používají několik e-learningových platforem na přezkoušení nebo školení zaměstnanců: *„technologie nás ovlivňují a je potřeba se s nimi sžít“* a dodává upřesnění na jeho zaměstnání *„v práci se taky musíme učit s novými platformama, které nás školí nebo přezkušují v různých modulech, tak si myslím, že se v tomhle směru musíme posouvat individuálně dál“.* Využití v zaměstnání popisuje i participant č. 2, speciální pedagožka působící na základní škole, která využívá sociální sítě ve výuce: *„...dětem pouštím třeba ty videa na Youtube a s kolegyněmi spolupracuji skrze platformu Facebook, kde sdílíme různé materiály a informace školy na námi vytvořené skupině“.* Využití v zaměstnání popisuje i participant č. 8, učitelka mateřské školy, která využívá Youtube a Facebook, její využití je popsáno níže v oblasti postoje, zkušenosti a návrhy kategorie výčet sociálních sítí se vzdělávacím záměrem.

2c Kategorie: využití ve výuce

Jednoznačně za využití sociálních sítí je participant č. 2, který zdůrazňuje generační vliv využití sociálních sítí. *„...myslím si, že sociální sítě zasáhne hodně dětí, je to dáno prostě generací, oni v tom vyrůstají“* a vysvětluje spojitost s výukou: *„...takže je i pro ně ta výuka nějakým způsobem spojená se sociálními sítěmi zajímavější a pestřejší, víc osobní“*

k jejich věku, je třeba na to myslet“. Za využití sociálních sítí ve vzdělání je i participant č. 8, který tvrdí: *„Jsem aktivní uživatel sociálních sítí a umím si představit jejich využití v různých oblastech“.* Participant č. 6 a č. 7 podporují využití sociálních sítí se vzdělávacím záměrem v různých oblastech, ale blíže se k tématu nevyjádřili. Třetí participant zdůrazňuje důležitost způsobu podání sdílených informací: *„Postoj využití sociálních sítí ve výuce vnímám velmi kladně, ale je důležitý, aby byl zajímavý obsah“* a dodává příklad *„...jako to dělá třeba profil „kubovava_english“, tam je to zajímavý, obsah je skvělejší a lidi to baví, takže má odběr“.*

2d Kategorie: využití Instagramu ve výuce

Vzhledem k tématu diplomové práce byli participant dotazováni i konkrétně na sociální síť Instagram, jejich názor na využití této sociální sítě ve výuce. Participant č. 1., č. 10 a č. 9 byli zásadně proti využívání Instagramu ve vyučovací hodině, respektive neuměli si to představit. Participant č. 9 v rámci interview vypověděl názor: *„...upřímně si to ani neumím představit, Instagram vnímám jako sociální síť, skrze kterou sdílím okolnímu světu a svým blízkým přátelům střípky z mého soukromí“*, dále po zamyšlení dodává možný návrh využití: *„...dokázal bych si možná představit Instagram použit pro prozatimní anketu, kdyby třeba vyučující sdílel v sekvenci otázky, ale co si budem, pro tento způsob anket existují jiné podpůrné programy s jistým vyhodnocením“.* Jiný názor zastává participant č. 6, který tvrdí, že technologie proniká do tříd a děti umí využívat tablety lépe jak někteří dospělí: *„Určitě v tom vidím přínos a věřím, že by některý učitel Instagram zainteresoval do výuky zajímavým způsobem, technologie pronikají do tříd, děti jsou v jejím ovládnutí zdatnější jak někteří dospělí“.* Využití Instagramu se umí představit i participant č. 2, který zároveň navrhuje jeho využití: *„...já si to umím představit třeba tak, že bych na interaktivní tabuli promítala nějaký uložený kvíz na profilu Instagramu a ten by třeba děti měly za úkol vyplnit“.* Sedmý participant je za využití Instagramu ve výuce, ale klade zároveň důraz na ověření profilů *„Umím si představit jeho využití ve výuce, ale je třeba si předem profily ověřit, jestli mají pravdivé informace“* dále obhajuje její názor *„...děti se v tom Instagramu orientují, je to pro ně in, tak by učitel mohl být in pro žáky, když by Instagram používal...je to šikovné“.* Třetí a pátý participant se shodovali na názoru, že do hodiny by Instagram přímo nezařazovali, ale využili by ho třeba na domácí přípravu nebo úkol, dle participanta č. 3 *„Na Instagramu tráví většina studentů hrozně moc času, tak bych to využila na nějakou domácí přípravu...že by měli za úkol najít profily nebo příspěvky k určitému tématu a pak třeba před třídou své úlohy přednést s tím, jak profil objevili“.*

3. Oblast: Faktory ovlivňující sledovanost sociálních sítí

Zaměření této oblasti spočívalo ke zjištění, co ovlivňuje sledovanost sociálních sítí, jaké aspekty jsou pro respondenty důležité pro nárůst tzv. „followerů“ – sledujících. Při zpracování záznamů rozhovoru byly stanoveny 4 kategorie, z nichž první dvě se prolínaly, často byly participanty srovnávány nebo byl podotýkám jejich vzájemný vztah, proto byly tyto kategorie sloučeny do jedné, jednalo se o vzhled a obsah.

3a Kategorie: vzhled a obsah

Při rozhovorech byly respondentům pokládány otázky, na základě kterých byly zjištěny faktory ovlivňující sledovanost profilů na sociálních sítí. Největší zastoupení v této oblasti měla kategorie vzhled a obsah, kdy většina participantů podotkla jejich vzájemný vztah a ovlivnění. Participant č. 7 zmínil, že: *„na sociální síti sleduju profil primárně kvůli obsahu, když to je ale těžké říct, jestli je důležitější obsah nebo vzhled, protože vzhled udržuje pozornost, udržuje si ty sledující – followery, takže se to spíše prolíná, obsah a vztah spolupracují mezi sebou, spíš tak bych to řekla, ale jednoznačně nedokážu určit“*. Tento názor byl podporován i třetím participantem, který tvrdil že: *„obsah i vzhled je důležitý, navzájem se to proplétá, informace jsou samozřejmě důležitý, ale třeba Instagram si zakládá na vizuálním dojmu, proto i influenceři vytváří filtry nebo hledají různé způsoby, čím být originální, vytváří cool videa nebo fotky, aby zaujaly uživatele“*. Participant č. 9 vyzdvihuje důležitost designu: *„já osobně mám rád design a myslím si, že Instagram je stavěný na design, mě vzhled zaujme a věřím, že i ostatní uživatele“*, participant č. 4 zařazuje vzhled před obsah *„asi je důležitý oboje, ale vzhled je to první, co mě zaujme a dá mi impuls k tomu si obsah třeba přečíst“*. Na rozdíl od výše zmíněných participantů, kteří apelovali na vzhled nebo vzájemnou propojenost, objevily se i opačné názory, které podporují hlavně nebo pouze obsah příspěvku. První participant by sledoval stránku jednoznačně kvůli obsahu, participant č. 5 uvádí, že: *„vzhled mě ani tak nezajímá, když sleduju nějakou stránku s textovým obsahem je pro mě důležité, aby se to dalo přečíst, pokud si dá někdo práci s designem je to asi obdivuhodné, ale pro mě bonus“*. Šestý participant se během vyjádření k tomu, zda je pro něj důležitější vzhled nebo obsah uvědomí spojení mezi těmito faktory: *„no rozhodně je důležitý obsah, hezký profil s hloupým obsahem je mi k ničemu... ale je pravda že se na hezký profil aspoň hezky kouká...když tak o tom mluvim“*

asi se to prolíná, protože hezký profil mi dá takovej ten první impuls, kdy mě zaujme...každopádně kdybychom se bavili o tom, co je pro mě důležitější, tak zvolím obsah“.

3b Kategorie: doporučení

Dalším faktorem, jehož vliv byl spojován se sledovaností profilů bylo doporučení ostatních uživatelů. Doporučení ostatních uživatelů, spolužáků nebo kamarádů zmiňuje desátý participant, který tvrdí: *„...no když přijde spolužačka, že sleduje nějaký profil, ať se na něj podívám, tak to udělám a dál s ním naložím podle sebe...taký když vidím u kamarádů, že sdílí nějaký profil, protože se jim něčím líbí, třeba nějakou informaci nebo aktualitu tak když mě to zaujme, tak se na profil podívám a potom se rozhodnu, jestli to za to stojí nebo ne“.* Třetí participant uvádí, že si s kamarády často posílají profily s pro ně aktuální tematikou: *„Já jsem taková, že když se mi něco líbí nebo se jedná o téma, který jsem zrovna s někým řešila, tak mu to pošlu, hodně v tom sociálním světě takhle žiju“* dále dodává konkrétní příklad: *„...ted' je třeba zkouškový, tak jsem spolužačce posílala kvízy z profilu „medictests“, protože jsme se to téma zrovna ten den učily spolu ve studovně“.* Osmá participantka, která je učitelkou v mateřské škole uvádí, že ji rodiče žáků doporučovali profily s výrobky do mateřské školy, profily se jí líbily, inspirovaly ji, proto profil začala sledovat: *„stalo se mi, že jsme s rodiči řešili výrobky na jaro a maminka jednoho žáčka mi doporučila profil na Instagramu s tím, že tam viděla pěkné výrobky... profil mi ukázala a viděla jsem, že se mi ty nápady hodí, proto jsem ho začala sledovat“.*

3c Kategorie: aktuálnost tématu

Čtyři participanty se obraceli na aktuálnost tématu, kdy bylo celosvětově aktuální nějaké téma a určovali jeho dopad na sledovanost profilů zabývajících se těmito tématy. První participant se obracel na situaci pandemie covid-19, vzhledem k tomu, že se jednalo o citlivé téma zasahující populaci na celém světě, toto téma se podle něj stalo předmětem výzkumů a zkoumání, tématem k diskusi: *„Velký vliv na sociální síť a vůbec výzkumy měl určitě covid, v době, kdy vlastně přišla tahle řekněme nemoc, se některý lidi rozhodli rozšířovat hoaxy a desinformace, které v té době vznikaly hrozně snadno..“*, dále zmiňuje také problematiku očkování *„...a když si vzpomenu, když přišlo očkování, to bylo teprve téma*

k diskusi...nemusíme si tu asi vyprávět o tom, jak to společnost rozdělilo a byl jsem hrozně rád, když jsem viděl příspěvek, který třeba lidem polopaticky vysvětloval, jak očkování funguje, ten jsem i nasdílel.“ Zároveň nastínil i nevýhody sociálních sítí „...jenomže pak se dostáváme právě do takového toho cyklu sociálních sítí, čemu běžný laik může věřit, když do daný problematice dostatečně nevidí...uživatelé by si toho měli být vědomi a informace a nevhodné profily recyklovat“. Na situaci pandemie covid reagoval i zdravotnický záchranář, participant č. 5, který zmiňoval instagramový profil „virologie_a_lucie“, který se zabývá viry, jejich působením a účinky: „...ted' jsem si vzpomněl třeba na profil „virologie_a_lucie“, v kterém se během době pandemie začaly objevovat příspěvky s tematikou covidu, například si vzpomínám na to když přišel omicron, uživatelka se zabývala tím, co se ví, co se neví nebo co se od týchle varianty očekávalo nebo vysvětlovala, proč a jak vznikají vůbec varianty viru, no a lidi to prostě přitahovalo, protože nikdo nevěděl nic a zároveň všichni chtěli o týchle problematice vědět přirozeně hodně, protože byla aktuální“. Na aktuální téma válečného období na Ukrajině poukazuje desátá participantka, která je studentkou mezinárodních vztahů a vyzdvihuje instagramový profil „jsemvobraze“, který se zabývá nejen politickými významnými událostmi a zprávami: „Hodně lidí v mém okolí začalo v době, kdy přišla válka na Ukrajinu sledovat profil „jsemvobraze“, protože se zabýval tímhle citlivým tématem, kterého se všichni báli nebo k němu měli nějakou takovou postoj...no že nikdo nevěděl co bude. A hlavně to bylo aktuální, já jsem ho začala sledovat taky, abych byla v obraze, dále uvádí další profily s podobným zaměřením: „dál sleduju třeba profil „ct24“ nebo „politika_nejen_pro_mlade“. Profil „jsemvobraze“ zmiňovala také čtvrtá participantka, matka na mateřské, která tvrdila, že ji příspěvky na tomto profilu v době, kdy vypukla válka udržovaly na klidném módu a nepropadla panice „určitě se mi líbí třeba profil „jsemvobraze“, kterej byl pro mě intenzivně vyhledávanej hlavně na začátku války na Ukrajině, musela jsem si v té době vybrat jeden profil, kterej budu s touhle tematikou sledovat, udrželo mě to jakš takš v klidu, vyhledala jsem se, troufám si říct i díky tomu, nějaký velký panice“.

4. Oblast: postoje, zkušenosti a návrhy

Oblast postoje a návrhy byla rozpracována v několik kategorií spočívajících v poznatkách participantů o možnostech využívání sociálních sítí v různých směrech, participant ve výpovědích interview zmiňovali několik sociálních sítí, které používají se vzdělávacím záměrem, další kategorie vyzdvihující pozitiva nebo negativa využívání sociálních sítí.

4a Kategorie: důvod vytvoření účtu

Participantí byli během interview dotazováni, proč si vytvořili účet na Instagramu, až na jednoho participanta si všichni participantí účet zřídili z důvodu, protože ho měli ostatní známí a chtěli jít s dobou. Participant č. 2 si účet zřídil, protože: „...*když dcera odjela na tábor, vedoucí dávali na facebookovou skupinu fotky z pobytu, tak mě zajímalo jaký měli program, proto jsem si udělala Facebook*“, dále pak odůvodňovala vytvoření účtu na Instagramu „*a Instagram jsem si pak udělala kvůli dětem, abych je hlídala a sledovala jejich příspěvky nebo příběhy*“. Ostatní participantí si vznik svého účtu odůvodňovali vlivem kamarádů nebo známých, jak tvrdí pátý participant: „*Ze začátku jsem měl Facebook, ale pak jsem viděl, jak kámoši předsíleli nějakou fotku z Instagramu, a tak jsem si ho udělal taky*“, šestý participant zmiňoval, že ho ovlivnili spolužáci na škole: „...*na škole si spolužáci povídali o tom, co viděli na Instagramu a mně vadilo, že se neorientuju a nemůžu se zapojit, tak jsem to zkusil taky a jsem tam dodnes*“. Participant č. 3 a č. 10 měli obdobný důvod vytvoření účtu, a to, že chtěli jít s dobou, jak uvádí participant č. 3: „...*tak v té době to bylo moderní, přišlo to spolu se Snapchatem, ale ten už nemám, udržel se mi jen Instagram*“, participant č. 10 na otázku, proč si zřídil Instagram odpovídá: „*Šla jsem s dobou, první bylo vytvoření Facebooku, potom přišlo vytvoření Instagramu*“.

4b Kategorie: výčet sociálních sítí využívaných se vzdělávacím záměrem

V rozhovoru byli participantí dotazováni, zda používají nějakou sociální síť se vzdělávacím záměrem. Využívání podcastu bylo zmiňováno dvěma participanty, kdy participant č. 3 uvádí využívání podcastu jako způsob čerpání informací i při nějaké činnosti: „*Občas když chodím běhat si místo muziky pustím podcast s obsahem, který mě zrovna zajímá...podcasty hodně poslouchám, když jedu metrem nebo i když se cítím sama*“, odůvodňuje výběr podcastu: „...*dává mi takovou umělou společnost, jak je to mluvené slovo, máte pocit že v místnosti nejste sám*“. Dále byl tento participant dotazován, jaké téma podcastu vyhledává, odpověděl, že ho nejvíce zajímají autentické příběhy nebo poslouchá rozbor výzkumů prostřednictvím Spotify a účtem „brainweare“, ale podotýká, že na toto téma musí být víc soustředěný, aby téma dostatečně vstřebal: „*Když běhám potřebuju něco na uvolnění, ne nic u čeho musím úplně přemýšlet, ale třeba v metru si ráda poslechnu něco do čeho se člověk musí nechat*“.

vtáhnout, aby to třeba i dostatečně pochopil“. Podcasty byly zmiňovány i sedmým participantem, který si pouštěl podcasty při venčení psa: „...já si pouštím podcasty, když chodím venčit psa, protože s ním chodím několikrát denně, chtěla jsem to využít i jinak, než si pouštět písničky, ale někdy na to nemám náladu...třeba když jsem vymluvená z práce, tak si radši pustím instrumentální hudbu, kde se ani nemluví“. Dalším způsobem čerpání vzdělávací tematiky bylo prostřednictvím Youtube pouštění videí. První participant udává, že si zpětně pouští nahrávané přednášky z různých konferencí: „...dost dojíždím na konference a vyhledávám zajímavé přednášky různých lékařů a vědců a na Youtube kanálu je jich uloženo mraky, což je super, protože si je člověk může pak pustit i zpětně, případně poznatky poslat někam dál“ nebo vzpomíná na dobu studií na první lékařské fakultě, kdy shlížel videa s instruktáží správné techniky chirurgického šití: „...dál mě napadá, že během studií na medicíně jsem těch videí shlédnul časově na několik dní, spíš měsíců...vzpomínám si třeba, jak jsem se díval na stránce na instrukce chirurgického šití, těch kanálů Youtube nabízel cekem hodně, taky se tam objevily přednášky mých zkoušejících, z toho jsem pak taky čerpal, třeba k opakování před zkouškou“. Youtube kanál zmiňuje i zdravotnický záchranář, participant č. 5, který využíval videa ke shlédnutí situací, jako je vyproštění pacienta z automobilu při dopravní nehodě nebo zajištění dýchacích „Na škole jsem ty Youtube videa sdílel se spolužákama, kdy jsme koukali na to, jak se používají pomůcky na vyproštění při dopravní nehodě, použití pomůcek k imobilizaci páteře nebo si vzpomínám na instruktážní videa sundání helmy motorkáře a zajištění dýchacích cest“, dodává, že dodnes sleduje kanály zabývající se simulací: „dneska se zabývám spíš tím, jak to kdo učí a sleduju různé simulace“. Participant č. 8 udává využití Youtube videí k inspiraci sestav dětí na besídky „...na Youtube někdy shlídnu videa z dětského dne v mateřské školce nebo besídky, kdy se inspiroju k vlastní tvorbě sestav ke konci školnímu roku“. Participant č. 2 pouští žákům vzdělávací videa k určitým tématům „...na Youtube je spousta vzdělávacích videí pro žáky různých ročníků, několikrát jsem jim nějaká pouštěla“. Další sociální sítí byl Facebook, kdy participant č. 8 zmiňoval, že vytvořil facebookovou skupinu třídy žáčků, kam přizval příslušné rodiče třídy, aby vytvořil ucelený prostor pro rychlé předání informací: „...když mi je udělena třída, vytvořím jí po dohodě s rodiči na informační schůzce stránku třídy, kam vkládám příspěvky týkajících se organizaci výuky nebo výletu, dále třeba fotografie z pořádaných akcí“. Vyzdvihuje i zpětnou reakci rodičů „...rodiče si to většinou vychvalují, protože většina již Facebook má nebo si ho díky tomu vytvoří, aby jim nic neuniklo...mají rádi, když jim tam vložím třeba pár fotek z proběhlého dne. Poskytuji jim tím ucelený přehled o tom, co jejich děti ve školce dělaly, tento způsob komunikace mám ověřený již po několikáté a musím říct, že funguje“. Facebook byl využíván i participantem č. 2, speciální pedagožkou,

která se přidala do skupin s pedagogickou tematikou sloužící pro inspiraci, nabídla mi výčet facebookových skupin nebo stránek, kterých je součástí: „*Na Facebooku jsem součástí několika skupin, do kterých jsem se přidala se záměrem inspirovat se v oblasti pedagogiky, je to na příklad Pedagogický vzdělávací profil, Pedagogická komora, Vzdělávací i kreativní materiály, Učitelé výtvarné výchovy sobě, Učitelé prvního stupně sobě, Psychologická ambulance*“. Dále zmiňuje, že učí výtvarnou výchovu, takže se pomocí Pinterestu inspiruje k přípravě na hodiny výtvarné výchovy „...*na hodiny výtvarné výchovy je mi velkou inspirací Pinterest, kde jsou fotografie různých výrobků*“. Dalšími sociálními sítěmi byly participanty v rámci interview zmíněny LinkedIn nebo e-learning, který participant č. 9 užívá v rámci zaměstnání: „*V zaměstnání máme neustále nějaké e-learningové školení, kterého se musíme účastnit, sám e-learningové portály využívám pro samostudium*“. Participant č. 10 uvádí aplikaci zaměřenou na dění ve světě: „*Nevím, jestli to má úplně vzdělávací charakter, ale aplikace „Minuta N“ poskytuje přehlednost zpráv nejenom s politickým zaměřením...ale spíš tak všeobecné zprávy, který mě udržují v aktuálním dění ve světě*“.

Vzhledem k tomu, že byli participanti vybráni jako uživatelé sociální sítě Instagram sledující profil „rucenasrdce“ se vzdělávacím charakterem, bylo předpokládáno, že většina z nich bude Instagram využívat i se vzdělávacím záměrem. Pouze participant č. 2 Instagram nevyužívá se vzdělávacím záměrem, odůvodňoval využití k tomuto záměru sociální sítě Facebook: „*Instagram používám soukromě, sleduju tam děti a rodinné příslušníky, sama nemám žádné příspěvky, k těmto účelům mi slouží Facebook a skupiny na něm*“. Participant č. 6 se ke vzdělávání vyjadřuje sporadicky, vyzdvihuje spíš využití profilů k inspiraci ke stavbám nebo zahradničení: „...*že bych se vyloženě něčím vzdělával pomocí Instagramu to ne, ty profily mi slouží spíš pro inspiraci, jako třeba sleduju stavbu tinyhousů nebo se inspiroju v zahradnictví*“. Ostatní participanti v rámci interview poskytli výčet několika vzdělávacích profilů, které souvisely s participantovým vzděláním, povoláním nebo koníčkem. Se vzděláním participanta souvisí profil udávaný participantem č. 10, studentkou vysoké školy oboru Mezinárodních vztahů, profil „themag“ ji dává přehled o světě: „...*sleduju několik profilů, které mi dávají přehled o světě, jako je např. „ct24zive“, „politika_nejen_pro_mlade“ nebo „themag*“. Na základě zaměstnání procesního inženýra participant č. 9 sleduje instagramový profil „sixsigmamania“, který se zabývá strategií řízení podniku a zmiňuje různé nástroje pro vývoj. Učitelka mateřské školy, participant č. 8, sleduje instagramový profil „materska_hrave“, která poskytuje inspiraci v rámci mateřské školky: „*na profilu „materska_hrave“ jsou pracovní listy a nápady pro inspiraci*“. Vzhledem k zaměstnání ve zdravotnictví byl participantem č. 1 zmiňován profil „radiolog.jebe“,

který se zabývá popisem rentgenů, dále je opakovaně zmiňován profil „dvorak155“, který má zastoupení i u nezdravotníků, jak popisuje participant č. 5: „*Profil „dvorak155“ je zaměřen na takové ty všeobecné zásady ze života, bezpečnost, první pomoc, je to podáváno takovou poučnou zábavnou formou, že to baví i laickou veřejnost a většinou si z příspěvků člověk odnese nějaké poučení*“. Dalším profilem, který byl zmiňován jak zdravotníkem, tak nezdravotníkem byl profil „mklife_prvni_pomoc_detem“, který, jak už název napovídá, je zaměřen na děti. Tento profil byl sledován čtvrtým participantem, kterým byla matka na mateřské a zároveň třetím participantem, kterým byla studentka oboru Všeobecná sestra na vysoké škole. Participant č. 4 poukazuje na široký záběr tematiky, kdy se správce profilu nezabývá pouze tématem první pomoci, ale i k tomu přidruženým aktuálním tématům „...*třeba na profilu „mklife_prvni_pomoc_detem“ se mi líbí, že se zabývá na příklad i problematikou vhodným výběrem obuvi pro děti a vysvětluje zásady správně obuté nožičky, což jako matka ocením*“. Dále si participant vybírali ke sledovanosti profily na základě svých koníčků, jako na to poukazuje třetí participant, který má ve své zálibě studium španělštiny a angličtiny, proto zmínil profil „kubovava_english“ a „spanish.with.vicky“: „*já mám obecně ráda jazyky a těch profilů na instagramu vzniklo hromady, takže si člověk může vybírat, jaký bude sledovat, moje nejoblíbenější jsou „kubova_english“ a „spanish.with.vicky“*“, participant č. 7, mezi jehož záliby patří výchova a cvičení psa sleduje profily vztahující se k tipům a trikům cvičení psů: „*Vlastním australskýho ovčáka, s kterým chodím pravidelně na cvičáky a sleduju několik profilů, které dávají rady na výchovu a cvičení tohoto plemene*“.

4c Kategorie: osobní zkušenost a návrhy

Během rozhovoru participant zmiňovali osobní zkušenosti s využitím sociálních sítí, zároveň navrhovali jejich použití v různých oblastech. Participant č. 7, jak je již zmíněno výše se odkazoval na nedostatky první pomoci v autoškole, načež reagoval i s návrhem vytvořením instagramové stránky s tímto tématem: „*Klidně bych uvítala instagramový vzdělávací profil s tématem autoškoly, kde by byla obsažená i ta první pomoc třeba při dopravní nehodě, při té málokdo ví, co má dělat*“ dále udává využití sociálních sítí ve školním prostředí „*Ve škole bych si uměla představit, když by učitelka žáky nechala vyhledat příspěvky na Instagramu, nebo když by učitelé žákům dávali k příkladu profily, které by mohly kurčitému okruhu sledovat, jak pro zajímavost tak pro čerpání informací...dneska už se pracuje v hodinách s internetem, je to součást doby*“. Participant č. 2 vzpomíná na dobu covidu, díky kterému se podle něj zvětšil zájem o webináře a online kurzy: „*Moderní doba*

nabízí webináře, online kurzy, v rámci zaměstnání jich máme během školního roku k dispozici několik“ a vyzdvihuje jejich výhodu a vztah k pandemii covidu: „Tyhle online kurzy se osvědčily v době covidu, kdy mnoho lidí zjistilo výhodu těchto kurzů, a to že se jich nemusí zúčastnit osobně...otevřelo to pohled na online školení, do doby covidu o tom nebylo tolik slyšet.“, dále podotýká díky tomu zvýšený zájem o kurzy „...tak jsou tomu podle mě lidi více otevřeni, protože je to pohodlnější a dostupnější“. První participant zastává postoj k využití sociálních sítí k obecnému lidskému vzdělání: „Vzdělávací profily mohou mít obsah úplně z čehokoliv, v oblasti obecného lidského vzdělání se to dá využít zdravě“. Jeho názor je podporován participantem č. 6, který nabízí několik oblastí využití sociálních sítí: „...může to být cokoliv, od nápadů staveb, který třeba právě sleduju nebo to může být zdravotnictví, jehož profil spravujete nebo to můžou být profily týkajících se jazyků nebo jakýchkoliv koníčků“. To, že se mohou vzdělávací profily týkat čehokoliv si myslí i pátý participant, který uvádí profil ke svému koníčku „Mým koníčkem je cyklistika, ta má taky své profily, to může být taky tématem, dál úplně cokoliv...bezpečnost, péče o údržbu auta...“. Participant č. 4 navrhuje zaměření oblasti dětí: „...jak mám děti, tak se kolem nich točí celý můj svět, takže si umím představit příspěvky první pomoci u dětí, způsobu výchovy dětí nebo i alternativní přístupy vzdělávání u dětí, aby se člověk mohl třeba inspirovat a vybrat si správnou cestu“. Dle výpovědi z interview osmý participant rád péče, a tak by uvítal profily z této oblasti: „...hodně pečů, tak by se mi hodily ucelené rady na jednom profilu, člověk by to nemusel zdlouhavě hledat po různých webech, ale měl by vše na jednom místě, to by se mi líbilo“.

4d Kategorie: pozitiva

Během rozhovoru byly participanty vytyčeny pozitiva sociálních sítí. Participant č. 2 a č. 9 se zaměřili na online školení. Participant č. 9 zmínil online školení v zaměstnání: „Online školení v zaměstnání je přístupnější a organizací mnohem lepší, umožňuje proškolit nebo přezkoušet několik set zaměstnanců najednou a stačí k tomu pouze přístup a připojení“. Na pozitiva online školení a webináře, využití sociálních sítí ve výuce poukazuje i participant č. 2: „...jedná se o novodobé vzdělání na dálku, považuju to za přínos doby... pro žáky je k dispozici hravý živý obraz ve formě Youtube videa nebo jiného dostupného materiálu“ zároveň dodává příklad z praxe „...pouštěla jsem dětem v hodinách i audio pohádky, dál se dá realizovat v domácích úkolech“. Na tom, že sociální sítě vytvářejí podnět pro inspiraci se shodují participant č. 5 a č. 1, kdy participant č. 1 tvrdí: „sociální sítě mohou vytvořit

motivaci k určitému tématu, kterému se pak jedinec snaží dostat hlouběji pod kůži, sociální sítě inspirují“. Participant č. 8 zdůrazňuje rychlé spojení s rodiči žáků v mateřské škole a přenos informací a fotografií: *„...je to rychlé sdílení okamžiků třídy v mateřince, když přidám fotografie z proběhlého dne, rodiče si mohou vyhledat své ratolesti a fotografie stáhnout...pomocí sociální sítě vytváříme takovou online nástěnku se vším možným“.* To, že se jedná o rychlý přenos informací zmiňuje i participant č. 3: *„...umožňují okamžitý rychlý přenos informací zábavnou formou, ale třeba i okamžité spojení s člověkem v jiné zemi“*, na komunikaci a spojení naráží i desátý participant: *„Jako jednoznačný přínos vnímám komunikaci mezi lidmi, dnes si různou formou můžeme volat s člověkem na druhém konci světa“.* Desátý participant oceňuje rozvoj technologických dovedností: *„...technologie se posouvá dopředu a používání aplikací, mobilů, notebooků a sociálních sítí umožňuje jejich volný rozvoj“*, dále podotýká široký vliv: *„Sociální sítě mají prospěch nejen pro individuálního člověka, ale taky pro podnik, kdy mu umožňují se zviditelnit, tvořit na Instagramu bezplatnou reklamu“.*

4e Kategorie: negativa

Participant se během rozhovoru zmiňovali i o negativech sociálních sítí, kdy devátý participant naráží na problematiku soukromí: *„...Instagram vnímám jako sociální síť, skrze kterou sdílím okolnímu světu a svým blízkým střípky z mého soukromí, mám tam zúžený okruh lidí, aby mě nemohl sledovat kdekoliv“.* Soukromí se dotýká i třetího participanta, který měl již druhý profil na Instagramu. Nový profil si zřídil z důvodu, že na starém profilu měl 8000 sledujících a měl pocit, že ztratil soukromí a bál se cokoliv přidávat, proto si zřídil nový profil s roztríděnými sledujícími. Z výpovědi participanta č. 3: *„...no já mám už druhý účet, na tom prvním jsem měla moc followerů a v jednu chvíli mě to dohnalo a začalo mi to vadit, člověk pak už nevěděl, co může přidat, přišla jsem o soukromí a bylo toho moc, tak jsem si udělala nový profil úplně od začátku s žádným sledujícím a teď už tam mám jen své lidi“.* Na soukromí naráží i desátý participant, který při výpovědích o pozitivěch naráží i na negativa: *„Sociální sítě nabízí kontaktu s nespočtem uživatelů. Člověk může být v kontaktu úplně s kýmkoliv, zároveň je to ale negativum, protože je to nebezpečný...“*, ke kvalitě vztahů se dále vyjadřuje: *„...tyto stránky ale snižují kvalitu kontaktu, není to jako „face to face“, takže to snižuje kvalitu mezilidských vztahů“.* Přenos informací přes sociální sítě je i pro participanta č. 1 neosobní: *„komunikace skrze sociální sítě není osobní, a když ji chceme využívat k výuce, je to těžké, protože se nelze přímo dotázat*

na některé věci nebo přímo demonstrovat, jako to můžeme udělat při osobním setkání“.

Desátý participant vyzdvihuje negativa sociálních sítí týkajících se dětí: „Sociální sítě dávají možnost kyberšikaně nebo pedofilům, na to by si měli dávat pozor rodiče i učitelé“. Dalším zmíněným aspektem byl čas trávený online, z výpovědi participanta č. 5: „Musel jsem si táhnout aplikaci, která mi časově ukáže, kolik jsem strávil hodin brouzdáním po platformách, abych to měl pod kontrolou, protože toho času bylo hrozně moc...“, dále upozorňuje na závislost „...děti se takhle můžou snadno stát závislými, protože je rodiče dostatečně nekontrolují“. Na tuto problematiku ve výpovědi interview naráží i participant č. 10: „Děti, který tráví hodně času na mobilu mohou trpět sociální izolací, pak je může trápit i deprese a nemusí chtít chodit mezi lidi“. Negativa sociálních sítí vyzdvihuje participant č. 2, který během době covidu vyučoval žáky prvního i druhého stupně online: „V době covidu fungovala distanční výuka prostřednictvím uměle vytvořených tříd online, a to byl pro některé žáky problém...nedávali pozor, byli nesoustředěni, není to vhodný asi pro každý stupeň vzdělání“, zároveň podotýká technický problém těchto platforem „...na začátku hodiny jsme místo docházky řešili technické problémy, kdy někomu nefungoval mikrofon, jinému se nedalo připojit nebo celý server spadl“. Na materiální a síťové zabezpečení naráží třetí participant: „když mi dojdou data je to blbý, ale naštěstí mám wifi připojení eduroam, který je po Praze skoro všude“. Participant č. 7 a č. 10 vyzdvihují nutnost mobilů a chtějí mít co nejnovější modely, z výpovědi participanta č. 7: „...už malý děti chtějí mít svůj telefon, který dokonce chtějí obnovovat, protože spolužáci mají lepší...“ zároveň dodává o bezpečnosti rodičů: „...na to pak musí myslet rodiče, aby hlídali jejich aktivitu“, participant č. 7 dodává poznatek o mobilním telefonu „...nedávno jsem poslouchala podcast o tom, že mobily vyzařují elektromagnetické záření, které je vstřebáváno mozky a těly, vědci doporučují si na noční hodiny nastavit i jiné vyzařování světla mobilu“. Z výpovědi interview byla analyzována finanční nákladnost technologií, dle participanta č. 4: „Synovi už nestačí obyčejný telefon, nutně potřebuje iPhona 13, zároveň chce i tablet a všechno to stojí moc peněz“. Osmý participant dodává i negativa užívání technologií malými dětmi: „...jenomže taky to má svá negativa... dřív si děti do školky na spaní přinášely plyšáky, dneska si chtějí před spaním zahrát hru na mobilu... a do školky v přírodě nutně potřebují tablet...ale to mají naštěstí zakázané“. Na negativa užívání tabletů malými dětmi poukazuje i participant č. 2, speciální pedagožka, která zastává názor, že by se malým dětem tyto technologie měly ideálně vyhnout: „...u těch malých dětí je to problém, nepřemýšlí nad tím co dělají, jen jako cvičené opičky klikají na něco, co okoukaly a potom jsou akorát závislé na tabletech“ dále popisuje dlouhodobý škodlivý vliv: „...na takovýhle děti to má dopad i takový, že třeba v budoucnu preferují být doma s tabletem nebo playstationem

a hrát nějakou hru spíš než být venku s kamarády, takže je to asocializuje“. Šestý participant zastává názor, že negativa sociálních sítí existují, ale pokud jsou v podvědomí, lze je ovládat: *„Nějaká negativa by se dala najít, ale pokud si jich je člověk vědom, dají se ovládat a redukovat“.*

5. Oblast: Zkušenost s poskytováním první pomoci

Během rozhovoru byla zjišťovaná oblast týkající se první pomoci. Jednak bylo zjišťováno, zda mají participanté nějaké zkušenosti s poskytováním první pomoci, zda někdy volali zdravotnickou záchrannou službu, dále kdy a jak byli proškoleni v první pomoci. Na základě výpovědí participantů byly stanoveny následující kategorie.

5a Kategorie: školení v první pomoci

Během rozhovoru bylo zjišťováno, v jakém stupni vzdělávání byli participanté školeni v první pomoci. Žádný z participantů se dobrovolně nezúčastnil kurzu první pomoci, až na prvního participanta, který je lékař a první pomoc ho zajímala již na gymnáziu, ale vyloženě kurzu se nezúčastnil, setkal se s ním až na vysoké škole na lékařské fakultě ve formě povinného předmětu první pomoci, zároveň se během studií stal lektorem první pomoci. Participant č.7 při vzpomínání na první setkání s první pomocí uvádí, že se na základní škole pravděpodobně nesetkal vyloženě s tématem první pomoci. Vzpomíná si na dny, které byly věnovány bezpečnosti obecně, kde byla první pomoc zmiňována, ale nikdy neměl zkušenost vyzkoušet si masáž srdce na simulační figuríně: *„...vidíte, vlastně si ani nemůžu vzpomenout, kdy jsem se někdy nějakou první pomoc učila, na základce jsme měli dny bezpečnosti, kde ale působili spíš hasiči a policajti než záchranáři...ještě jsem neměla možnost vyzkoušet si masáž srdce na figuríně. Občas k nám do třídy na základce docházela policie české republiky, ale spíš nás učili o přecházení přes ulici, bezpečnosti, bavení se s cizími lidmi, ale první pomoc si nemůžu vybavit, no a na gymplu to bylo to samé, vlastně tam se mi to vyšlo úplně“.* Dále zmiňuje vlastnictví řidičského průkazu a poukazuje na mezeru školení v první pomoci v autoškole: *„...myslím si, že by mělo být hlavně v autoškole více školení v první pomoci... přijde mi hrozné, že se první pomoci v autoškole věnují jednu hodinu, přitom dopravních nehod je tolik a věřím, že většina lidí co vyjde z autoškoly, včetně mě, by nevěděli co mají v takovém neštěstí jako je autonehoda*

dělat“. Na autoškolu naráží i participant č. 6, který si na jediné setkání se školením první pomoci vzpomíná v souvislosti s autoškolou: „...vzpomínám si na pár hodin v autoškole, ale taky toho nebylo moc, spíš vůbec, když si to pamatuji jen tak matně, při dopravní nehodě bych zajisté panikařil“. Devátý participant, který je procesní inženýr se se školením první pomoci setkal v zaměstnání, kde bylo povinná účast: „My jsme měli školení v práci, kde byl základní modul první pomoci, který byl povinný pro všechny. Každý by měl znát základy, jak poskytnou první pomoc nejen ve vypjaté situaci. Nejsem z oboru, takže nekladu důraz na modifikaci vzdělání v této oblasti, ale nechci, aby mi ten úsek byl cizí. Na rozšířený modul, který byl dobrovolný, jsem se nepřihlásil“. Participant č. 2 pracuje jako speciální pedagog a se školením první pomoci se setkal také v zaměstnání, kde měl možnost si vyzkoušet i masáž srdce na figuríně. Zbýlých pět participantů si buď nemohlo vzpomenout, kdy byli s první pomocí obeznámeni nebo se jednalo o participanty z oboru zdravotnictví (participant č. 3 a č. 5), kde se s první pomocí setkali v rámci studií na vysoké škole.

5b Kategorie: Poskytování první pomoci

Během rozhovoru byli participanté vedeni k výpovědím vypovídajících o jejich zkušenostech s poskytováním první pomoci. Během dotazování bylo zjištěno, že pouze jeden participant volal za svůj život zdravotnickou záchrannou službu. Devátý participant volal zdravotnickou záchrannou službu, když si jeho kamarádka zarazila střep do ruky, na místě nehody nebyl sám: „Jednou si kamarádka nešikovně zarazila střep do ruky, já jsem volal záhranku, ale bylo nás tam hodně, takže jsem se k poskytování pomoci ani nedostal, to zajistili kámoši“. Zároveň tvrdil, že nikdy neposkytoval první pomoc, načež byl poučen, že i zavolání zdravotnické záchranné služby je v podstatě poskytnutá první pomoc. Participant č. 2 byla speciální pedagožka působící na základní škole a ke zkušenosti s poskytováním první pomoci se vyjádřila následovně: „Já osobně jsem první pomoc neposkytovala, když nepočítám odřeniny a malá zranění, která se vyřešila na místě“ a dodává zkušenosti kolegyně „...ale kolegyně řešila nedávno ošklivou zlomeninu předloktí žákyně, která upadla na hodině tělocviku... řeknu Vám, že takhle jsem tu kolegyni ještě neviděla v šoku, ona ta žákyně si tu ruku totiž zlomila hrozně ošklivě, nemohla s rukou vůbec hýbat, no a ta kolegyně nevěděla co má dělat, navíc ta žákyně strašně brečela a pro kolegyni to byl strašný zážitek“, zároveň vyjadřuje svůj postoj k situaci: „...a já si popravdě neumím představit, že bych něco takového měla řešit“. Ze školního prostředí popisuje poskytování první pomoci i osmý participant, učitelka mateřské školy, kdy se přímo setkala s žákem ve školce,

co měl epileptický záchvat: „Jednou jsem poskytovala první pomoc žákovi, který trpí epileptickými záchvaty. O žákovi a jeho epileptických záchvatech víme, nicméně objevily se zatím jednou, naštěstí jsem byla poučena rodiči, co mám v případě epileptických záchvatů dělat, zároveň jsem si to radši nastudovala, když jsem se dozvěděla, že budu mít ve třídě žák s takovým problémem.“ Ostatní participanti se vyjádřili buď tak, že nikdy neposkytovali první pomoc nebo to za první pomoc nepovažují, když ošetřili pouze malé zranění, jako uvedl šestý participant: „jasně že jsem ošetřil několik bolístek svým neteřím, ale že bych poskytoval nějakou brutální první pomoc a musel jsem se u toho organizačně a strategicky rozmýšlet co mám dělat, to ne, v tom praxi nemám“. Dva z participantů byli zdravotničtí pracovníci, kteří poskytování první pomoci vypověděli v souvislosti se zaměstnáním.

6. Oblast: motivace ke vzdělání v první pomoci

V další části byl rozhovor zaměřen na motivaci participantů ke vzdělání v první pomoci. Vzhledem k výpovědím byly určeny kategorie vnitřní a vnější motivace.

6a Kategorie: vnitřní motivace

Z výpovědi participantů bylo analyzováno, že čtyři z vypovídajících cítili zodpovědnost vzhledem ke svému zaměstnání poskytovat první pomoc, jednalo se o dva zdravotníky a o dva pedagogické pracovníky. Participanti č. 8 a č. 2 podporovali své názory vzhledem ke svému povolání ve školním prostředí. Osmý participant, učitelka mateřské školy, uvádí: „Když by se žákovi něco stalo, nemůžu jen čekat a koukat a čekat co se stane, myslím, že je to přirozené, když mám takovou práci, abych cítila nějakou povinnost aspoň trochu se o tematiku první pomoci zajímat“. Participant č. 2 tyto poznatky podporuje: „když máte třídu plnou žáků, cítíte zodpovědnost, tak si dáváte pozor na bezpečnost a s tím úzce souvisí i ta první pomoc“. Participant č. 1 a č. 5 jsou zdravotničtí pracovníci, kteří potvrzují pocit zodpovědnosti k poskytování první pomoci. Participanti se dále opakovali v odpovědích, že chtějí být schopni pomoci člověku v nesnázích nebo zachránit lidský život, jak uvádí participant č. 7: „Chtěla bych být schopná pomoc člověku a nechtěla bych být jako Carrie v sexu ve městě, která tam po koupelně běhala jak splašená a nevěděla co dělat, když John umíral...“. Čtvrtý a pátý participant cítil zodpovědnost dospělého,

kdy se oba podporovaly v názorech, že musí umět poskytnout první pomoc, protože se v jejich rodině pohybují děti, jak uvádí participant č. 6: „...tak motivuje mě obecná pomoc ostatním, ale jak máme velkou rodinu s hodně dětma, cítím jakousi zodpovědnost dospělého tomu dítěti v případě potřeby pomoc, takže asi oni jsou takovým tím hlavním impulsem, proč se tu první pomoc učit“.

6b Kategorie: vnější motivace

Povinnost školení v první pomoci udává participant č. 9, který uvádí, že: „v práci máme povinné školené první pomoci v základním modulu, kterého se musí zaměstnanec účastnit každý rok“, stejně tak výpověď participanta č. 2 potvrzuje povinnost školení v zaměstnání. Finanční ohodnocení uvádí participant č. 1 „zavedl bych povinné školení zaměstnanců, které by bylo ale proplacené, protože co si budeme, čas jsou peníze... a taky motivace“.

7. Oblast: zpětná reakce týkající se instagramového profilu „rucenasrdce“

Vzhledem k tomu, že byli participanti vybráni jako uživatelé sledující profil „rucenasrdce“, kterého jsem správce, nabízela se během rozhovoru oblast zaměřující na vnímání tohoto profilu. Participanti byli dotazováni na vzhled, obsah, byl nabídnut prostor na připomínky a návrhy, proto byly analyzovány následující kategorie.

7a Kategorie: vzhled

Participant se v rámci interview vyjadřovali ke vzhledu instagramového profilu „rucenasrdce“. Všichni participanti vychvalovali nápad použití lego panáček k nafocení určitých situací, dle participanta č. 4: „Děti lego milují, a z dospělých není člověk, co by lego neznal, je to fakt super nápad, jak zaujmout širokou veřejnost různého věku“. Participant č. 2 považuje použití lego panáček za: „...je to nápaditý způsob, jak zaujmout“. Třetí participant se vyjadřuje k originalitě a pozornosti uživatelů: „...byl to dobrý nápad, jak vybočit a zviditelnit se oproti ostatním profilům, který mají třeba jen fotky popisků nebo obyčejné fotografie...“ a dodává asociaci, která byla díky tomu vytvořena: „...ted' když člověk uvidí nějakou takovou nafocenou fotografii s legem, tak si to spojí s tímto profilem

a bude vědět že patří k „rucenasrdce““. Devátý participant se vyjadřuje k legu a motivuje udržet se této struktury: *„...hlavně počáteční příspěvky byly propagované s legem, i když je pravděpodobně těžké udržet stejný motiv pro sdělení různorodých informací, ale vůbec bych se toho do budoucna nebál a používal to dál, lidi to baví...je to originální, byl to dobrý point jak zaujmout koukatele“.* Šestý participant chválí možnost použít profilu pro širokou veřejnost: *„Profil je veselý, barevný, určený jak pro pubertáky, tak dospělé...oceňuju způsob podání informací pro širokou veřejnost“.* Druhý participant oceňuje barevný design profilu: *„Profil je hezky udělaný, je hravý, živý a barevný“*, na druhou stranu je profil pro participanta č. 5 moc barevný s malůvkami, zároveň obhazuje design: *„...na mě je to moc barev a malůvek, ale věřím, že to lidi baví“*, naopak participantka č. 10 by zařadila více ilustrací: *„...je supr, že fotografie jsou pořizené Vámi, to je skvělý, že člověk nikde nemůže narazit na to samý...ještě bych uvítala víc ilustrací“.*

7b Kategorie: obsah

Dále se participanté vyjadřovali k obsahu profilu, participant č. 1 se vyjadřuje k obsahu *„obsah je kvalitní, aktuální, evidence based“* a vyjadřuje se ke způsobu podání informací *„...já se nic nového nedozvěděl, protože jsem z oboru, ale spíš jsem okoukal způsob podání informací, to bylo pro mě nové...nebo spíš mi to ukázalo další cestu“.* Participant č. 5 považuje obsah vhodný pro laickou veřejnost, první pomocí nepolíbenou: *„...pro laiky ten obsah bude dobrý, pro mě to až taková novinka není, když jsem záchranář“.* Participanté č. 2, č. 3, č. 8 a č. 9 se shodli na vyjádření k jazyku, který byl podle nich jednoduchý a srozumitelný, dle participanta č. 9: *„...jazyk byl zvolený jednoduchý, srozumitelný, příběhy neobsahovaly dlouhá souvětí“.* Participant č. 3 se vyjadřuje k rozmanitosti příspěvků: *„...tak na profilu je vidět, že byly vytvořeny různé druhy příspěvků, to je dobrý... taky je super, že jsou tam uloženy příběhy a člověk si to může projet zpětně“*, dále se vyjadřuje k množství příspěvků v obsahu: *„...musí být hrozně těžký odhadnout kolik toho má uživatel najednou přidat, aby těch příspěvků třeba v tom příběhu nebylo moc, aby nepřehltl, ale zase málo, aby dostatečně zaujmul a předal všechno“.* K počtu sdílení se vyjadřuje i participant č. 7: *„...třeba ty příběhy, když jsou pak dlouhý, tak mě to taky nebaví a swajpnu to pryč“.*

7c Kategorie: druhy příspěvků a poznatky uživatelů

Po dotázání bylo z výpovědí zjištěno, že nejvíce uživatele bavily kvízy typu výběru z možností a určení pravdy nepravdy určitého tvrzení, jak se vyjadřuje participant č. 8 „...zbožňuju kvízy, takže ty mě tam bavily, fajn bylo jak byla odůvodněna správnost odpovědí...bylo to poučný“. Z analýzy rozhovoru vyplynulo, že se někteří uživatelé báli na kvízy odpovídat, ale zajímala je správná odpověď, z výpovědi druhého participanta: „Já se bála odpovídat, ale zajímala mě správná odpověď, takže jsem si to přečetla se zájmem“. Sedmý participant na kvízy nereagoval, protože to nedělá na žádném profilu, kvízy nejsou jeho oblibou „...ne, já jsem na kvízy nereagovala, nereaguju nikomu, kvízy nemám ráda, ale výsledky mě zajímaly“. Participant č. 3 vyzdvihoval sekvenci, která ho zaujala: „...sekvence o hloubce stlačení hrudníku byla skvělá, ten nápad s tik tacem byl originální“. K popisu fotografií se vyjadřuje participant č. 7: „Já si myslím, že by bylo vhodnější spíš než zdlouhavé popisky fotografií vytvořit další fotografie přímo s textem“, udává příklad na jiném profilu: „...horská služba to taky dělá tak, že dává zdlouhavé popisky a mě to nebaví pak číst...nebo to ani číst nezačnu, když vidím, že je to dlouhý“, dále dodává poznatek k algoritmu Instagramu: „...navíc mi někdo říkal, že je ten algoritmus udělaný tak, že když na příspěvek uživatel nezaregauje, ukáže se mu po chvíli stejný příspěvek s jinou fotografií, takže by to mohlo vést i ke zvýšení návštěvnosti profilu“. Participant č. 1 vychvaloval zmíněné profily „líbilo se mi, že se několikrát odkazovalo na ostatní profily, člověk tak dostal širší pohled na věc“, dále zmínil i poznámku o zmíněných aplikacích, díky kterým byly ilustrace vytvořeny: „ilustrace tuším s autentickým příspěvkem byla vytvořena podle webové stránky BioRender a bylo to zmíněno v popisku...protože se mi ilustrace líbila, webovou stránku jsem si pak prohlédl a dneska ji používám na ilustrace použité ke školení“. Participant č. 3 doporučoval profilu být více aktivní: „...k tomu, aby byl profil úspěšný, musí sdílet příspěvky denně nebo alespoň několikrát týdně...bylo by vhodné, kdyby byl víc živý, aby měl možnost oslovit více uživatelů“. Participant č. 6 doporučoval profilu zaměřit se na resuscitaci a problematiku dětí: „Rodiče chtějí přirozeně chránit svoje děti, myslím si že první pomoc dětí by mohla být dobrou oblastí pro získání další skupiny uživatelů“, dále dodává vyjádření se k resuscitaci dětí: „resuscitaci dětí jsem se z profilu nedozvěděl, tu bych tam určitě zařadil i s instruktážním videem“.

7d Kategorie: potenciál, přínos pro uživatele

Jak je již zmíněno výše, prvnímu participantovi dal profil „rucenasrdce“ nový pohled na sdílení informací pro širokou veřejnost, dle něj má profil potenciál: „...profil „rucenasrdce“ má podle mě potenciál oslovit nové uživatele“. Podle participanta č. 4 závisí potenciál na aktivitě profilu „...pokud bude profil aktivní, má podle mě možnost udržet se dlouhou dobu a oslovit hodně lidí“. Participant č. 2 uvádí konkrétní příklad nově zjištěné informace díky profilu „rucenasrdce“: „Když se tam objevil příspěvek úpalu a úžehu, uvědomila jsem si, že si tyhle pojmy pořád pletu“, participant č. 3 se nově dozvěděl informaci ohledně historie resuscitace: „Historii resuscitace jsme se na škole neučili, tak ta byla pro mě nová“. Osmá participantka jednoznačně neurčuje, že by ji profil přinesl nějaké nové poznatky, sloužil pro ni k zopakování: „...často jsem si problematiku nějakého tématu první pomoci hezky díky profilu zopakovala“. Z výpovědi participantů bylo analyzováno, že všichni zastávají názor pozitivního přínosu profilu pro získání nebo osvěžení poznatků z první pomoci s potenciálem oslovit nové uživatele.

5 DISKUZE A ZÁVĚRY

Hlavním cílem diplomové práce bylo popsat kategorie zkušeností, postojů a názorů uživatelů sledujících profil „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram k možnosti využití sociální sítě ve výuce a vzdělání se zaměřením na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci, zároveň byly stanoveny dílčí cíle, kdy prvním cílem bylo vytvořit profil na sociální síti Instagram „rucenasrdce“. Vytvoření tohoto profilu bylo během studií magisterského oboru Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy na Univerzitě Palackého v Olomouci. Sociální síť Instagram nabízí bezplatné vytvoření účtu pro uživatele 13-ti let, průběžným vkládáním a vytvářením příspěvků byl splněn první dílčí cíl diplomové práce. Další dílčí cíle byly splněny v rámci kvalitativního pojetí práce ve formě polostrukturovaných rozhovorů.

Z poskytnutých rozhovorů s participanty vyplynulo, že oblast sociálních sítí se vzdělávacím záměrem je aktuální široké téma nabízejících několik pohledů výpovědí. **Všichni participanti se shodují v technologickém postupu a modernizaci doby**, podporují tím kvantitativní výzkum ve formě dotazníků Lukáše Herouta, v kterém bylo zjištěno, že většina dotazovaných respondentů získává materiál pro samostudium z prezentací učitelé a internetu, poslední zastoupení výzkumu obsadily knihy a učebnice (Herout, 2012). Zároveň **všichni participanti byli uživateli více než jedné sociální sítě**, což potvrzuje zprávu Digital 2020, která uvádí, že se mobilní telefony a sociální média staly nepostradatelnou součástí každodenního života lidí. Podle této zprávy více než 4,5 miliardy lidí používá internet a uživatelé sociálních sítí tvoří přes 3,8 miliard (Kemp, 2020). Participanti výzkumu byli jednak uživatelé sociální sítě Instagram, dále se ve výpovědích nejvíce objevovalo užívání sociální sítě Facebook. Facebook byl dle výzkumu společnosti Pearson v roce 2013 respondenty udáván jako nejpoblárnější sociální síť (Seaman a Tinti-Kane, 2013), která si i k roku dle zprávy Digital 2020 držela titul nejpoužívanější sociální sítě (Kemp, 2020). Spojitost mezi těmito sociálními sítěmi se dá najít i v business pohledu, kdy byl Instagram v roce 2012 odkoupen společností Facebook a uživatelům se tak naskytla možnost sdílení příspěvků mezi těmito sociálními sítěmi, jak udává pátý participant: *„Ze začátku jsem měl Facebook, ale pak jsem viděl, jak kámoši předdileli nějakou fotku z Instagramu, a tak jsem si ho udělal taky“*. Za důvod vytvoření účtu na Instagramu byl, až na jednoho participanta, pokládán vliv ostatních známých a doby. Z výpovědi participanta č. 10: *„Šla jsem s dobou, první bylo vytvoření Facebooku, potom přišlo vytvoření Instagramu“*.

Jedním z dílčích cílů výzkumu bylo zjistit, jaké mají účastníci interview zkušenosti s využitím sociálních sítí se vzdělávacím záměrem. Z výpovědi participantů **všichni mají nějakou**

zkušenost se vzděláním v rámci různých sociálních sítí. Dva z participantů se široce vyjádřili k problematice podcastu, který aktivně užívali. Crispin Dale a John Pymm se zabývali výzkumem, který zkoumal zapojení moderní technologie (iPodů ve formě podcastů) do výuky studentů. Na základě zpětné reflexe studentů autoři udávají, že mezi přednosti podcastů se řadí flexibilita, motivace a rozvoj kreativity u studentů (Dale a kol., 2004). Flexibilitu podcastů podporuje výpověď participanta č. 3, který uvádí využívání podcastu i při běžné činnosti jako je běh nebo jízda metrem: „*Občas když chodím běhat si místo muziky pustím podcast s obsahem, který mě zrovna zajímá...podcasty hodně poslouchám, když jedu metrem nebo i když se cítím sama*“. Při venčení psa využívá podcasty sedmý participant: „...*já si pouštím podcasty, když chodím venčit psa, protože s ním chodím několikrát denně, chtěla jsem to využít i jinak, než si pouštět písničky...*“, který zároveň potvrzuje vzdělávací charakter podcastu ve výpovědi rozhovoru: „...*nedávno jsem poslouchala podcast o tom, že mobily vyzařují elektromagnetické záření, které je vstřebáváno mozky a těly, výzkumníky bylo doporučováno si na noční hodiny nastavit i jiné vyzařování světla mobilu*“. Dle zprávy společnosti Pearson se v případě podcastu jedná o interaktivní, posluchačem řízené vzdělávání (Seaman a Tinti-Kane, 2013).

Další zmiňovanou sociální sítí v souvislosti se vzděláním byl participanty zmiňován Youtube, který se dle zprávy Digital 2020 umístil na třetím místě v kategorii počtu aktivních uživatelů za měsíc (Ali, 2020). Využívání Youtube kanálu se vzdělávacím účelem je ve výpovědích popisováno několika participanty, kdy participant č. 1 popisoval využití Youtube kanálu pro zpětné přehrání přednášek z konferencí: „...*vyhledávám zajímavé přednášky různých lékařů a vědců a na Youtube kanálu je jich uloženo mraky, což je super, protože si je člověk může pak pustit i zpětně, případně poznatky poslat někam dál...*“, nebo popisoval využití videí k zopakování před zkouškou: „...*taky se tam objevily přednášky mých zkoušejících, z toho jsem pak taky čerpal, třeba k opakování před zkouškou*“, což podporuje poznatek z vědeckého článku Ralpa M. a Ralpa L., kde je popsáno využití Youtube stránky ve výuce, kdy byl Youtube kanál využíván studenty ke zopakování látky nebo zpětnému přehrání přednášky (Ralph M. a Ralph L., 2013). Participant č. 5 využíval Youtube kanál během studií oboru Zdravotnického záchranáře pro shlédnutí demonstrací a technik vyproštění, dále popisoval využití i po dostudování v oblasti simulační výuky. Participant č. 8 a č. 2 se vyjádřili k zapojení Youtube kanálu do školního prostředí, kdy se participant č. 8 inspiroval ve cvičebních sestavách pro děti v mateřské škole a participant č. 2, který je speciální pedagog působící na základní škole, udal používání Youtube kanálu ve výuce jako běžnou praxi napříč všemi ročníky. Youtube se v rámci výzkumu společnosti v oblasti vzdělávání Pearson, která zkoumala využití sociálních medií ve vysokoškolském vzdělávání, umístil ze stran

studentů na prvním místě v kategorii nejoblíbenější sociální sítě, což je podporováno výpověďmi participantů č. 1 a č. 5, kteří během interview popisovali využití Youtube kanálu během studií na vysoké škole.

Využití Facebooku bylo popisováno participantkou č. 8, která vytvořila facebookovou skupinu třídy žáčků, kam přizvala rodiče příslušné třídy. K vytvoření virtuálního prostředí třídy se vyjadřuje Kirst, který doporučuje vytvoření virtuální třídy na platformě Instagram, díky čemuž předpokládá budování silného týmu plné spolupráce (Kirst, 2016). Participant č. 2 využil možnosti facebookových skupin s tematikou jejího zaměření pro sbírání informací a inspirací. Popularitu sociální sítě Facebook u pedagogů vyzdvihuje Pearson, společnost v oblasti vzdělávání, která zkoumala využití sociálních médií ve vysokoškolském vzdělávání, kdy se Facebook v rámci oblíbenosti u pedagogů umístil na prvním místě, u studentů první místo zastoupil Youtube (Seaman a Tinti-Kane, 2013). Ostatní participanté označili Facebook za méně aktivní nebo užívali pouze Messenger pro komunikaci nebo osobní účely.

Sociální síť Pinterest byla zmíněna jen participantem č. 2, který na této sociální stránce sbíral inspirace výrobků k výtvarné výchově. Dalšími zmiňovanými sociálními stránkami byl e-learning a LinkedIn, které byli využíváni participantem č. 9 k samostudiu nebo v rámci zaměstnání. LinkedIn, na základě zkoumání využití sociálních médií ve vysokoškolském vzdělávání společností Pearson, získal první místo v kategorii nejpoužívanější skupinou webů pro profesionální použití, což participant č. 9 podporuje (Seaman a Tinti-Kane, 2013). Desátý participant vzhledem ke svému zaměření studií oborů mezinárodních vztahů zmiňoval aplikaci „Minuta N“, která poskytuje přehlednost zpráv nejen s politickým zaměřením.

Participanté byli uživatelé sociální sítě Instagram sledující profil „rucenasrdce“ vzdělávacího charakteru, takže se **očekávalo, že většina z nich bude Instagram využívat i se vzdělávacím záměrem, což se potvrdilo**. Až na jednoho participanta byla sociální síť Instagram uživateli používána i s tímto zaměřením, participant č. 2 je aktivní spíše na Facebooku, participant č. 6 se k vyjadřování využití Instagramu se vzdělávacím záměrem stavil sporadicky a ke vzdělávání se vyjadřoval ve formě sledování profilů svých koníčků: „...že bych se vyloženě něčím vzdělával pomocí Instagramu to ne, ty profily mi slouží spíš pro inspiraci, jako třeba sleduju stavbu tinyhousů nebo se inspiroju v zahradnictví“, ostatní participanté poskytli výčet instagramových profilů, které byly vypsány v praktické části práce. Zmíněné profily sledující uživateli souvisely s participantovým vzděláním, povoláním nebo koníčkem. Participant č. 3 vyzdvihoval jeho koníček učení se novým jazykům a vyčetl profil angličtiny a španělštiny, zároveň podotkl, že sociální síť Instagram nabízí několik profilů se zaměřením na jazyky, takže si uživatel může vybrat, který se mu líbí nejvíce: „*Já mám obecně ráda jazyky a těch profilů na instagramu vzniklo hromady, takže si člověk může vybírat,*

jaký bude sledovat, moje nejoblíbenější jsou „kubova_english“ a „spanish.with.vicky“. Ve smíšené studii Gonulala Talipa z roku 2019 sběrem jak kvantitativních tak kvalitativních dat prostřednictvím internetu bylo zjištěno, že Instagram má potenciál zlepšit celkové jazykové dovednosti a obecně zejména slovní zásobu a komunikační dovednosti, potvrzuje pozitivní zpětnou reakci neformálního jazykového vzdělávání. Z výzkumu je patrné, že sociální sítě lze použít jako účinný mobilní nástroj pro výuku jazyků (Gonulal, 2019), což je ve shodě s názorem participanta č. 3.

Z výpovědí rozhovorů participantů vyplynulo, že **všichni používají sociální sítě se vzdělávacím záměrem napříč různými oblastmi vzdělávání.** Někteří participanté navrhovali rozšíření některých oblastí prostřednictvím sociálních sítí, jako uváděl participant č. 7, který postrádal první pomoc v autoškole, navrhoval vytvoření instagramového profilu se zaměřením na toto téma. **Většina z participantů zastávala názor, že sociální sítě se vzdělávacím záměrem mohou mít středem zájmu témata napříč všemi oblastmi,** z výpovědi participanta č. 1: *„Vzdělávací profily mohou mít obsah úplně z čehokoliv, v oblasti obecného lidského vzdělání se to dá využít zdravě“.* Participanté podali ve výpovědi výčet několik témat, o které se zajímají nebo by mohly být středem zájmu v souvislosti se vzděláním v rámci sociálních sítí, bylo to např. zahradnictví, pečení, jazyky, zdravotnictví nebo alternativní způsoby výchovy dětí, zásady správné obuvi pro děti aj. **Co se týče obecného lidského vzdělávání nebo inspirací, naleznutí motivu, většina participantů viděla v sociálních sítích velký potenciál,** čímž je podporována kvantitativní studie ve formě dotazníků z roku 2017, kterou bylo zkoumáno zařazení chytrých telefonů s akademickým záměrem. Dle autorů této studie chytré telefony zvyšují produktivitu a učební dovednosti, jejich používání má kladný dopad na učební výkon, zvyšuje zájem o dané téma, podporuje komunikaci, motivaci a spolupráci (Johnson J., Radhakrishnan N., 2017), výpovědi se s participanty v tomto ohledu shodují. Odlišné názory se vyskytovaly při zařazení Instagramu do výuky. **Zařazení Instagramu přímo do výuky si uměli představit pouze dva z participantů,** kdy z výpovědi participanta č. 7: *„Děti se v tom Instagramu orientují, je to pro ně in, tak by učitel mohl být in pro žáky, když by Instagram používal...je to šikovné“.* Druhý participant jednoznačně souhlasil se zařazením Instagramu do výuky, jeho postoj lze přikládat k jeho profesí speciálního pedagoga a s tím spojenou praxí ve výuce a vzdělávání. Výhody zařazení moderní technologie do vzdělání jsou stanoveny výzkumem Ceispina Dalea a Johna Pymma, kteří se v roce 2004 zabývali výzkumem o zapojení moderní technologie do výuky studentů, z něhož výsledků vyšlo, že z pohledu lektorů moderní technologie nabízí modernější cestu výuky, studenti se snažili dosáhnout cíle výuky alternativní cestou, pedagogům moderní technologie umožnila vytvářet inovativní moderní

cestu ke vzdělání. Dle autorů se pedagogové musí přizpůsobit vývoji moderní technologie, používání sociálních sítí a informačních technologií se díky tomu dostává z prostředí volnočasových aktivit do prostředí pracovních či vzdělávacích (Dale a kol., 2004). Tři participanti si uměli představit nepřímé zařazení Instagramu do výuky v rámci domácích úkolů nebo odkazu na profil. Tři participanti byli zásadně proti, kdy participant č. 9 používá Instagram pouze pro soukromé účely, čímž podporuje úvodní myšlenku Kevina Systroma vytvořit aplikaci, která umožní uživatelům sdílet aktuální fotografie a příspěvky z cest v reálném čase (Oreskovic, 2012). Vstřípení této podstaty vzniku Instagramu může mít vliv na názor většiny participantů, kteří buď jednoznačně nesouhlasili nebo si neuměli představit začlenění Instagramu do výuky, ač je zařazení této sociální stránky popisováno např. Dr. Michaelem Kirstem, který považuje Instagram za potenciální prostředek vedoucí k plnění zajímavého a srozumitelného vzdělávacího procesu (Kirst, 2016), nebo Fitri Handayani, která navrhuje využití Instagramu ve vzdělávacím procesu. Zároveň Fitri Handayani vyzdvihuje výhody Instagramu ve vzdělávacím procesu jako jsou komunikační dovednosti, zlepšení písemných dovedností, trénování slovní zásoby, dle ní Instagram podporuje mezilidské vztahy a stmeluje třídní kolektiv (Handayani, 2016).

Několik participantů se nezávisle na tazateli vyjádřilo k výpovědím rozhovoru v souvislosti se situací pandemie covid-19. Tato specifická situace, která nastala v roce 2020 byla popisována participanty z pohledu tehdejšího maturanta, pedagoga a rodinného příslušníka žáka, který v této době studoval. Pedagožka, participant č. 2, ve výpovědi popisovala nutnost sžítí se s vzniklou situací a rychlého přizpůsobení se online prostředí třídy. Tímto tématem se zabýval výzkum zkušeností s e-learningem a online hodnocením během pandemie COVID na Quassimské Universitě College of Medicine, jednalo se o popisnou observační studii, výzkum prokázal spokojenost studentů a novým modelem ve formě e-learningu a online hodnocením, 87 % studentů cítilo v e-learningu potenciál a budoucnost výuky (Elzainy a kol., 2020). Ze zpětné vazby studentů z výzkumu vyšlo, že některým zaměstnancům chyběly dostatečně zkušenosti s vedením otevřených diskusí během online výuky, zároveň studenti měli obavy ohledně pedagogů a jejich omezených zkušeností s online výukou a výukovými platformami (Elzainy a kol., 2020), což je v souladu s výpovědí s participantem č. 2, který ve výzkumu popisovala slabé stránky některých pedagogů v oblasti informačních komunikačních technologií: „*Během covidu jsme učili online, bez ohledu na to, jak moc dobře ovládáme virtuální třídy a vyučovací platformy, museli jsme se s tím naučit pracovat*“, zároveň podotýká, že to starším kolegyním dělalo problém: „*...třeba kolegyně je už v důchodu a technologiím úplně neholduje, my jsme ji samozřejmě zezáátku pomohli, aby se v tom začala lépe orientovat...ale nebyl na to úplně čas, každá jsme měla svého dost*“.

Z výpovědí participantů byly analyzovány negativa sociálních sítí, mezi nejčastějším zmiňovaným výčtem ohledně negativních sociálních sítí bylo soukromí uživatelů v rámci používání sociálních sítí, třetí participant si díky ztrátě soukromí vytvořil druhý osobitější profil na Instagramu. Výsledky za rok 2013 dle průzkumu Social Media in Higher Education popisují výčet bariér používání sociálních sítí ve výuce, kdy na vrcholu seznamu byly stanoveny obavy soukromí a integrity studentů (Seaman a Tinti-Kane, 2013), což je v souladu s výpověďmi participantů. Soukromí zůstává pro uživatele internetu na celém světě důležitou otázkou a na základě výzkumu GlobalWebIndex bylo zjištěno, že se 64 % uživatelů internetu obává jak společnosti využívají jejich data, 56 % dospělých ve věku 18+ na celém světě v průzkumu The Reuters Institute for the Study of Journalism uvedlo, že se zajímají o to, co je na internetu skutečné nebo falešné (Kemp, 2020). Na pravdivost a důvěryhodnost profilů upozorňují v rámci výpovědí dva participant, kdy participant č. 1 upozorňoval na situaci během covidu a rozluštění dezinformací: *„Velký vliv na sociální sítě a vůbec výzkumy měl určitě covid, v době, kdy vlastně přišla tahle řekněme nemoc, se některý lidi rozhodli rozšířovat hoaxy a dezinformace, které v té době vznikaly hrozně snadno..“*, dále zmiňuje také problematiku očkování *„...a když si vzpomenu, když přišlo očkování, to bylo teprve téma k diskusi...nemusíme si tu asi vyprávět o tom, jak to společnost rozdělilo a byl jsem hrozně rád, když jsem viděl příspěvek, který třeba lidem polopaticky vysvětloval, jak očkování funguje, ten jsem i nasdílel.“* V souvislosti s vyvrácením dezinformací souvisí studie autorů, kteří využili Instagram pro vyvrácení dezinformací v tématu vakcinace rakoviny děložního čípku, kdy cílem analýzy bylo popsat dezinformace a zabránit jejich šíření. Identifikace charakteristik dezinformací souvisejících s vakcinací proti lidskému papilomaviru dle autorů pomůže roztrdit pravdivé a falšované příspěvky (Maddey, 2020). Zároveň byla výpověď participanta č. 1 v souladu s výše zmíněným průzkumem The Reuters Institute for the Study of Journalism, kdy upozorňuje na nedostatek informací k určité problematice na sociálních sítích: *„...jenomže pak se dostáváme právě do takového toho cyklu sociálních sítí, čemu běžný laik může věřit, když do daný problematice dostatečně nevidí...uživatelé by si toho měli být vědomi a informace a nevhodné profily recyklovat“*. Participant č. 10 upozorňoval na možnou kyberšikanu v rámci sociálních sítí, která je zmiňována i v článku autorky Camille Jackson, v kterém byl zmiňován případ nárůstu šikany ve školním prostředí prostřednictvím online platform (Jackson, 2011). Dle Camille Jackson studenti s nižším ekonomickým statusem a nižším vzděláním mají větší problém s orientací v online prostředí, což souvisí i s finanční nákladností moderní technologií, na které ve výpovědích upozorňoval participant č. 4., cenová dostupnost je dle výzkumu

GSMA Connected Women hlavní překážkou vlastnictví mobilních zařízení (Rowntree, 2019). Mezi další zmiňovaná negativa participanty byla nekontrolovatelnost času tráveného v rámci sociálních sítí nebo neosobní komunikace, která je dle participanta č. 10 dána tím, že sociální sítě snižují kvalitu kontaktu, zároveň dle něj dochází ke snížení mezilidských vztahů. Jednostranné používání online komunikace i vzdělání může vést k psychickým problémům (Zormanová, 2017, Rohlíková a Vejvodová, 2012), tento poznatek podporuje participant č. 10, který z výpovědi tvrdí: „*Děti, který tráví hodně času na mobilu mohou trpět sociální izolací, pak je může trápit i deprese a nemusí chtít chodit mezi lidi*“, dlouhodobý škodlivý vliv byl popisován i participantem č. 2: „*...na takovýhle děti to má dopad i takový, že třeba v budoucnu preferují být doma s tabletem nebo playstationem a hrát nějakou hru spíš než být venku s kamarády, takže je to asocializuje*“. Ve studii Shahrzada V. a Chica E., kteří prováděli výzkum ohledně potřeb používání mobilních technologií v lékařském vzdělávání byly identifikovány technologické problémy týkající se využívání mobilních technologií ve vzdělávání, kdy 60 % respondentů výzkumu podotýkalo problém v rychlosti přenosu dat (Shahrzad V. a Chico E., 2013). Problém s datovým připojením byl ve výpovědi zmiňován participantem č. 3, který se vyjadřoval k plošnému připojení při vyčerpání osobních dat: „*Když mi dojdou data je to blbý, ale naštěstí mám wifi připojení eduroam, který je po Praze skoro všude*“. Participant č. 6 zastával názor, že pokud má uživatel o negativěch sociálních sítí povědomí, lze je redukovat, omezovat a vyhnout se jejich vlivu.

Dalším dílčím cílem bylo zjistit zkušenosti participantů se školením a poskytováním první pomoci a jejich motivaci ke vzdělávání v této oblasti. Z výpovědí vyplynulo, že **žádný z participantů neprošel kurzem první pomoci**. Dvěma participanty byly stanoveny mezery v oblasti první pomoci v rámci kurzu autoškoly, kde jim připadalo školení nedostatečné. Během výpovědi bylo analyzováno, že **většina participantů byla proškolená v rámci vzdělávání až na střední nebo vysoké škole**. Základní škola měla v tomto pohledu mezery, tři participanty si nemohli vzpomenout, kdy se v rámci výuky setkali se školením první pomoci, dva participanty udávali setkání se školením první pomoci na vysoké škole při studování zdravotnických oborů, v rámci základní školy byly participanty udávány dny bezpečnosti, kde se dle jejich výpovědi jednalo o dny součinnosti složek integrovaného záchranného systému, nikoliv školení první pomoci. Plant a Taylor na základě systematické review se zaměřením na výuku kardiopulmonální resuscitace pro školáky zjistili, že věk a fyzické aspekty studenta souvisejí se schopností provádět kardiopulmonální resuscitaci, ovšem všichni jsou schopni poskytnout první pomoc a školit se v ní. Starší děti dosahují lepších výsledků při testování, mladší děti jsou schopny dobře provádět základní

úkony, včetně používání AED. KPR lze úspěšně provádět širokému věkovému spektru školáků, studenti si mohou udržet dovednosti a znalosti do 2 měsíců až 5 let (Plant a Taylor, 2013), přesto z výpovědi participantů ke školení první pomoci došlo až ve starším věku. Z výpovědi participantů vyplynulo, že **k opakovanému přeškolení u většiny z nich nedošlo nebo si dokonce nevzpomínají, kdy byli v rámci první pomoci školeni**, výjimkou byli participant, kteří byli proškoleni v rámci zaměstnání. Opakované školení je dle Planta a Taylora nutné k udržení informací a zvýšení výkonů kardiopulmonální resuscitace (Plant a Taylor, 2013), participant č. 1 navrhol zařazení povinného školení do zaměstnání, zároveň podporoval jeho finanční proplacení, které by mohlo sloužit jako vnější motivace k účasti školení v oblasti první pomoci. Školení první pomoci může být ve školách realizováno kvůli legislativním požadavkům, ale není tomu tak ve všech zemích. Australské školy mají postupy, které vyžadují, aby měl personál ke školení první pomoci dostupné vybavení, nemají však státní legislativní určení, která by vyžadovala školení v oblasti první pomoci, a to navzdory doporučením klíčových orgánů první pomoci, jako je Červený kříž (Cave a kol., 2011). Zdravotnickou záchrannou službu ve svém životě volal pouze jeden participant, z výpovědi rozhovoru většina participantů neposkytovala první pomoc, byly uváděny úkony vztahující se k malým zraněním jako jsou odřeniny aj., ale první pomoc jako takovou neposkytoval žádný z participantů. Zde je nutné dodat, že i zavolání zdravotnické záchranné služby je poskytnutá první pomoc, jak bylo stanoveno participantem č. 9, který byl tímto faktem poučen, protože tvrdil, že zavolal pouze 155, ale první pomoc neposkytoval, stejně tak první pomoc odřenin je poskytnutá první pomoc bez nutné intervence zdravotnické záchranné služby. Čtyři participant cítili zodpovědnost vzdělávat se první pomoc na základě jejich zaměstnání, které bylo ve zdravotnictví a školním prostředí, další participant cítili nutnost se vzdělávat, protože měli v rodině děti a bojí se o ně nebo cítili touhu být schopni pomoci člověku v nesnázích.

Participant byli na základě dílčího cíle v rámci interview dotazováni na zpětnou reakci profilu „rucenasrdce“, který měl pozitivní ohlas. Je nutné podotknout, že se jednalo o uživatele, kteří sledovali tuto stránku, takže se předpokládá jejich zájem o téma obsahu. Všichni participant vychvalovali nápad použití lego panáčeků na demonstraci situací, dle participantů je originalita základem k zaujetí a udržení pozornosti, každopádně deset participantů znamenalo deset názorů, takže se objevily takové neshody, kdy pro někoho byl profil moc barevný, jiný by uvítal více ilustrací. Obsah byl dle participantů jednoduchý, srozumitelný, čtivý, dle participanta č. 1 „evidence based“, jednalo se dle něj o aktuální poznatky z oblasti první pomoci a poskytování kardiopulmonální resuscitace. Vytvořené kvízy

měly u participantů velký úspěch, dále je bavil živý obraz ve formě sekvence – reels. Dle výzkumu zabývajícím se e-learningu v době covidu 70 % respondentů z výzkum uvedlo, že je ke studiu motivovaly časté online kvízy, které jim pomohly ke zlepšení prospěchu, dále dle výzkumu ocenili využití kvízu před testem, kdy si ověřili své znalosti nebo zopakovali určitou problematiku (Elzainy a kol., 2020). **Většina participantů se díky profilu dozvěděla něco nového**, i když se např. jednalo o studenty zdravotnických oborů, participant č. 1, kteří je lékař podotýkal, že se nedozvěděl nic nového, ale dalo mu to nový pohled na online předání informací. Objevila se doporučení ze stran participantů, kdy jeden participant navrhoval nevkładat text ve formě dlouhého komentáře, ale do dalšího obrázku, být více aktivní a vkládat více příspěvků, protože **podle všech participantů má profil „rucenasrdce“ potenciál oslovit nové uživatele**.

Považuji za nezbytné zmínit, že se jedná o diplomovou práci s podkladem kvalitativní studie, proto je nabízeno rozšíření o kvantitativní studii doplněnou např. o dotazníky nebo kvalitativní studii ve formě pozorování např. implementace profilu „rucenasrdce“ do výukové jednotky s cílem zjistit účinnost této formy vzdělání ve školním prostředí. Dále je nezbytné zmínit, že se jedná o diplomovou práci zaměřenou na sociální síť Instagram, je tedy nabízena možnost rozboru a zaměření se na ostatní sociální sítě. Vzhledem k tomu, že byl zjištěn nedostatek v rámci školení první pomoci v základním vzdělání, může být tato práce impulsem na zjištění úrovně školení na základních školách nebo zjištění úrovně znalostí žáků středních škol v oblasti první pomoci se zaměřením na kardiopulmonální resuscitaci. Obsah profilu „rucenasrdce“ byl zaměřen zejména na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci dospělých, nabízí se tedy možnost pokračovat v podrobném vzdělávání v rámci profilu „rucenasrdce“ v kardiopulmonální resuscitaci a první pomoci dětí, která prozatím byla nastíněna okrajově. Dále je jednoznačné, že vzhledem k tomu, že má dle participantů profil „rucenasrdce“ potenciál oslovit nové uživatele a k přeškolení v rámci KPR dle participantů spíše nedochází, je mou motivací udržet profil aktivní a živý s možností oslovit nové uživatele, poskytnout informace ke zopakování nebo probudit motivaci ke vzdělání v oblasti první pomoci, kardiopulmonální resuscitaci, protože včasné poskytnutá první pomoc a případná defibrilace provedená do 3-5 minut od kolapsu může zvýšit pravděpodobnost přežití na 50-70 % (Truhlář. 2021).

SOUHRN

Diplomová práce si klade za hlavní cíl popsat kategorie zkušeností, postojů a názorů uživatelů sledujících profil „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram k možnosti využití sociální sítě ve výuce a vzdělání se zaměřením na první pomoc a kardiopulmonální resuscitaci. Dalším předmětem zkoumání byl postoj účastníků k využití sociálních sítí ve vzdělávání a zjištění postoji k využití Instagramu ve výuce, byly zkoumány zkušenosti a motivace ke vzdělávání v oblasti první pomoci se zaměřením na kardiopulmonální resuscitaci, dále pak zjištění zpětné vazby k profilu „rucenasrdce“ sociální sítě Instagram, který byl vytvořen autorkou diplomové práce.

Práce předkládá kvalitativní šetření prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů u deseti účastníků, kteří byli uživatelé sledující profil „rucenasrdce“. Rozhovory byly organizovány na základě podmínek vedení polostrukturovaného rozhovoru, byl vytvořen protokol, který byl po provedení rozhovoru kompletně vyplněn u každého účastníka. Rozhovory byly zaznamenávány na záznamník a získaná data transkripce přepsána do textové podoby, následně analyzována a kódována, vytyčeno bylo 7 oblastí a k nim příslušných několik kategorií.

Ze studie vyplývá, že sociální sítě mají všeobecný potenciál ve vzdělávání, jsou aktivně uživateli užívány napříč několika tématy, každopádně za zařazení Instagramu přímo do výuky byli pouze dva účastníci. Podle všech účastníků má profil „rucenasrdce“ potenciál oslovit nové uživatele, problematika první pomoci a kardiopulmonální resuscitace je aktuální téma, většina účastníků se díky profilu „rucenasrdce“ dozvěděla nějakou novou informaci, všem účastníkům přinesl nějaký přínos. Pro dosažení kvalitního poskytování kardiopulmonální resuscitace musí být toto téma teoreticky i prakticky opakovaně procvičováno, u většiny účastníků k opakovanému proškolení nedošlo. Z rozhovorů vyplynulo, že žádný z účastníků neprošel kurzem první pomoci, přesto nejčastější vnitřní motivací bylo vypořezáno v případě nutnosti schopnost pomoci ostatním lidem.

Klíčová slova: Instagram, sociální sítě, výuka, vzdělávání, kardiopulmonální resuscitace, kvalitativní výzkum, polostrukturovaný rozhovor

SUMMARY

The main goal of the diploma thesis is to describe the categories of experiences, attitudes and opinions of users following the profile "rucenasrdce" of social network Instagram on the possibility of using social networks in teaching and education with a focus on first aid and cardiopulmonary resuscitation. Another subject of research was the attitude of participants to the use of social networks in education and finding out the attitude to using Instagram in teaching, experiences and motivations for first aid education with a focus on cardiopulmonary resuscitation Instagram, which was created by the author of the diploma thesis.

The work presents a qualitative survey through semi-structured interviews with ten participants who were users following the profile of the "rucenasrdce". The interviews were organized on the basis of the conditions of conducting a semi-structured interview, and a protocol was created, which was completely completed for each participant after the interview. The interviews were recorded on a recorder and the data obtained by transcription were transcribed into text, then analyzed and coded, 7 areas were identified and several categories related to them.

The study shows that social networks have a general potential in education, they are actively used by users across several topics, in any case, there were only two participants who were with the inclusion of Instagram directly in the teaching. According to all participants, the "rucenasrdce" profile has the potential to reach new users, first aid and cardiopulmonary resuscitation is a topical issue, most participants learned some new information thanks to the "rucenasrdce" profile, it brought some benefits to all participants. In order to achieve a quality provision of cardiopulmonary resuscitation, this topic must be re-practiced theoretically and practically; most participants have not been re-trained. The interviews showed that none of the participants had taken a first aid course, yet the most common internal motivation was the ability to help other people if necessary.

Keywords: Instagram, social networks, teaching, education, cardiopulmonary resuscitation, qualitative research, semi-structured interview

Referenční seznam

1. ALI, Aran. Visualizing the Social Media Universe in 2020. In: *Visual Capitalist* [online]. 28. 08. 2020 [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné z: <https://www.visualcapitalist.com/visualizing-the-social-media-universe-in-2020/>
2. BÁRTEK, Květoslav a DOFKOVÁ Radka. *Reflexe vzdělávacích potřeb učitelů matematiky jako východisko jejich profesního rozvoje*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5118-3.
3. BOSSAERT, Leo. *Kardiopulmonální resuscitace a automatizovaná externí defibrilace: manuál kurzu KPR/AED : podle doporučení ERC 2015*. Edegem: European Resuscitation Council ve spolupráci s Českou resuscitační radou (ČRR) Fakultní nemocnice Hradec Králové, 2015. ISBN 978-80-905234-1-8.
4. BUI, Sean. *Top Education Technology Trend In 2020-2021*. In: Elearning industry [online]. 19. 11. 2020 [cit. 7. 10. 2021]. Dostupné z: <https://elearningindustry.com/top-educational-technology-trends-2020-2021>
5. CASEY, Gail and EVANS, Terry. Designing for learning : online social networks as a classroom environment, *International review of research in open and distance learning*, vol. 12, no. 7, pp. 1-26, 2011. [cit. 20. 9. 2021]. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10536/DRO/DU:30040665>
6. CAVE, Diana et al. Importance and impementation of trainink in cardiopulmonary resuscitation and automated external defibrillation in schools: a science advisotyfrom the American Heart Association, *Circulation*, vol. 123, No. 6, str. 691-706, 2011 [cit. 20. 5. 2022].
7. ČERNÝ, Michal a kol. *Distanční vzdělávání pro učitele* [online]. Brno: Flow, 2015. ISBN 978-80-905480-7-7.

8. DALE, Crispin and PYMM, John. *The iPod as a Learning Technology* [online]. University of Wolverhampton, UK: 2004 [cit. 04. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.academia.edu/42876605/Active_Learning_in_Higher_Education_Podagogy_The_iPod_as_a_learning_technology

9. DVOŘÁKOVÁ, Eva. *Několik poznámek o distančním vzdělávání*. 1. vyd. Liberec: TUL, 1999. ISBN 80-7083-332-7.

10. ELZAINY, Ahmed. EL SADIK, Abir. AL ABDULMONEM, Waleed. *Experience of e-learning and online assessment during the COVID-19 pandemic at the College of Medicine, Qassim University*. In: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov> [online]. 22. 10. 2020 [cit. 11. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7578775/#>

11. GONULAL, Talip. The Use of Instagram as a Mobile-Assisted Language Learning Tool, *Contemporary Educational Technology*, Sv. 10, č. 3, s. 309 – 323, 2019 [cit. 12. 05. 2022]. Dostupné z: <https://eric.ed.gov/?id=EJ1221985>

12. HANDAYANI, Fitri. Instagram as a teaching tool? Really?, *Proceedings of the Fourth International Seminar on English Language and Teaching (ISELT-4)*, s. 320-327, 2016 [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/335241024_INSTAGRAM_AS_A_TEACHING_TOOL_REALLY

13. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

14. HEROUT, Lukáš a BENEŠ Vladimír. *Social networks as new way of e-learning* [online]. Škoda Auto University, 2012 [cit. 04. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/267925619_SOCIAL_NETWORKS_AS_NEW_WAYS_OF_E-LEARNING

15. INSTAGRAM. Introducing Instagram Stories [online]. Instagram, 02. 07. 2016 [cit. 02. 03. 2022]. Dostupné z: <https://about.instagram.com/blog/announcements/introducing-instagram-stories>

16. JACKSON, Camille. Your students love social media – Want to engage students? Meet them on society’s newest public square, *Tecahing tolerance*, issue 39, s. 38-41, 2011. [cit. 12. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.learningforjustice.org/magazine/spring-2011>

17. JOHNSON, Sophia a Radhakrishnan, N. Academic use of smart phones among the students of business schools in UAE – a study, *KIIT Journal of Library and Information Management*, vol. 4, issue 1, 2017 [cit. 10. 10. 2021]. Dostupné z: <http://www.publishingindia.com/KJLIM/97/academic-use-of-smart-phones-among-the-students-of-business-schools-in-uae-a-study/546/3898/>

18. KEMP, Simon. Digital trends 2020: Every single stat you need to know about the internet [online]. London: 2020 [cit. 11. 11. 2020]. Dostupné z: <https://wearesocial.com/uk/blog/2020/01/digital-2020-3-8-billion-people-use-social-media/>

19. KIRST, M. W. Instagram as an Educational Tool for College Students. In: *Collegepuzzle* [online] 02. 02. 2016 [cit. 12. 2. 2022]. Dostupné z: <https://collegepuzzle.stanford.edu/instagram-as-an-educational-tool-for-college-students/>

20. KLEMENT, Milan a kol. *E-learning. Elektronické studijní opory a jejich hodnocení*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. ISBN 978-80-86768-38-0.

21. KLEMENT, Milan. DOSTÁL, Jiří. *Teorie, východiska, principy a rozvoj distančního vzdělávání realizovaného formou e-learningu* [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2018. ISBN 978-80-244-5353-8.

22. KOPECKÝ, Ladislav. *Public relations: dějiny - teorie - praxe*. Praha: Grada, 2013. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-80-247-4229-8.
23. LOSEKOOT, Michelle a Eliška VYHNÁNKOVÁ. *Jak na síť: ovládněte čtyři principy úspěchu na sociálních sítích*. Brno: Jan Melvil Publishing, 2019. ISBN 978-80-7555-084-2.
24. MAREČKOVÁ J., KLUGAROVÁ J. a kol., *Evidence-Based Healthcare, Zdravotnictví založené na vědeckých důkazech* [online], Univerzita Palackého v Olomouci: 2015. ISBN 978-80-244-4781-0.
25. MASSEY, Philip M a kol. Dimensions of Misinformation About the HPV Vaccine on Instagram: Content and Network Analysis of Social Media Characteristics. In: *Journal of Medical Internet Research*, Vol. 22 Issue 12, 1p. 3 Charts, April 2020 [cit. 02. 03. 2022]. Dostupné z: <https://essentials.ebsco.com/search/eds/details/dimensions-of-misinformation-about-the-hpv-vaccine-on-instagram-content-and-network-analysis-of?query=users%20instagram%20AND%20tool%20AND%20resuscitation&ff%5B0%5D=ContentProvider%3ADirectory%20of%20Open%20Access%20Journals&ff%5B1%5D=ContentProvider%3AOpen%20Web%20RDK%20with%20Full%20Text&db=owf&an=147923387>
26. MATTERN, Joanne. *Instagram* [online]. Minneapolis: Abdo Publishing, 2017. ISBN 9781680775754.
27. NOCAR, David. *E-learning v distančním vzdělávání* [online], s. 231-237, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. [cit. 11. 11. 2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/228952864_E-learning_v_distancnim_vzdelavani
28. ORESKOVIC, Alexei a Gerry SHIH. Facebook to buy Instagram for \$1 billion. In: *Reuters* [online]. 2012 [cit. 02. 03. 2022]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-facebook/facebook-to-buy-instagram-for-1-billion-idUSBRE8380M820120410>

29. PLANT, Nina a TAYLOR Katherine. How best to teach CPR to schoolchildren: a systematic review, *Resuscitation*, vol. 84, Issue 4, str. 514-421, 2013 [cit. 20. 05. 2022]. Dostupné z: [https://www.resuscitationjournal.com/article/S0300-9572\(12\)00943-4/fulltext](https://www.resuscitationjournal.com/article/S0300-9572(12)00943-4/fulltext)
30. POULOVÁ, Petra. *Uplatnění e-Learningu na českých univerzitách - desetiletá historie*. Sborník příspěvků: 6. mezinárodní konference o distančním vzdělávání - DisCo 2010. vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, Ústav celoživotního vzdělávání, 2010. ISBN 978-80-7043-911-1.
31. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha : Portál, 2009. 395 s. ISBN 978-80-7367-649.
32. RALPH, Michael and RALPH Lynette. Weapon of Mass Instruction: The Creative use of Social Media in Improving Pedagogy, *Informing Science and Information Technology*, vol 10, s. 449-460, 2013. [cit. 10. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.learntechlib.org/p/114709/>
33. ROHLÍKOVÁ, Lucie a Jana VEJVODOVÁ. *Vyučovací metody na vysoké škole: praktický průvodce výukou v prezenční i distanční formě studia*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4152-9.
34. ROWNTREE, Oliver a kol., The GSMA Connected Women team. *The Mobile Gender Gap Report 2019* [online]. London: GSM Association, 2019 [cit. 11. 11. 2021]. Dostupné z: <https://www.gsma.com/mobilefordevelopment/wp-content/uploads/2019/03/GSMA-Connected-Women-The-Mobile-Gender-Gap-Report-2019.pdf>
35. SEAMANN, Jeff and TINTI-KANE, Hester. *Social Media for Teaching and Learning* [online]. Boston: Pearson Learning Solutions, 2013 [cit. 15. 10. 2021]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Nirmala-Svsg/post/Do_you_use_social_networking_for_educational_purposes_survey/attachment/59d6404e79197b807799c8ea/AS%3A430525224624128%401479656620037/download/social-media-for-teaching-and-learning-2013-report.pdf

36. SHAHRZAD, Vafa. CHICO E. Diane. A needs assessment for mobile technology use in medical education, *International Journal of Medical Education*, vol. 4, s. 230-235, 2013. [cit. 10. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.ijme.net/archive/4/mobile-technology-in-medical-education/>
37. SPECTOR, Michael. *Foundation Of Education Technology: integrative approaches and interdisciplinary perspectives*, New York: Routledge, 2012. ISBN 9780415874700.
38. SPENCER J., Ten ideas for using Instagram in the classroom. In: *Educationrethink* [online]. 12. 03. 2016 [cit. 12. 2. 2022]. Dostupné z: <http://www.educationrethink.com/2012/07/ten-ideasfor-using-instagram-in.html>
39. ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0644-6.
40. SY CHAN, Windy a YM LEUNG, Angela. Use of Social Network Sites for Communication Among Health Professionals: Systematic Review In: *Journal of Medical Internet Research* [online]. 28. 03. 2018 [cit. 20. 10. 2021]. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5895921/>
41. TASKER, Sara. *Ovládněte Instagram: jak rozvinout kreativitu a vytvořit komunitu nejen na Instagramu*. Brno: Zoner Press, 2019. ISBN 978-80-7413-406-7.
42. TRUHLÁŘ, A. a kol. Doporučené postupy pro resuscitaci ERC 2021, In: *Anesteziologie a intenzivní medicína* [online]. 2021 [cit. 22. 05. 2022]. ISBN 978-80-7471-358-3. Dostupné z: <https://www.resuscitace.cz/files/files/0/yhj6s/gl-2021-summary-final-cz.pdf>
43. TVRDÁ, Zuzana. Jednoduchý návod, jak vytvořit populární Insta Stories (2018). In: *Zuzana Tvrda-Marketingová poradkyně* [online]. 2018 [cit. 12. 02. 2022]. Dostupné z: <https://www.zuzanatvrda.cz/2018/03/18/insta-stories-novinky/>

44. ZORMANOVÁ, Lucie. *Didaktika dospělých*. Praha: Grada, 2017. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0051-4.
45. ZOUNEK, Jiří. E-learning vzdělávání, Několik pohledů na problematiku e-learningu. In: *Pedagogika*, s. 335-347, 2006 [cit. 11.11. 2021]. Dostupné z: https://scholar.google.cz/scholar?q=E-learning+a+vzd%C4%9B1%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD.+N%C4%9Bkolik+pohled%C5%AF+na+problematiku+e-learningu&hl=cs&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart

Seznam zkratek

AECT	Asociace pro vzdělávací komunikaci a technologie
CBT	Computer-Based Training
EdTech	Education Technologies
GPS	Global Positioning System
HMD	Head Mounted Display
HPV	lidský papilomavirus
iOS	mobilní operační systém pro mobilní telefony iPhone
IT	informační technologie
KPR	kardiopulmonální resuscitace
LMS	Learning Management Systém
MS Office	Microsoft Office
WBT	Web-Based Training

Seznam tabulek, obrázků a schémat

Tabulka 1 - Přehled RO 1-6 (zdroj: vlastní)	34
Tabulka 2 - Seznam respondentů	38
Tabulka 3 - Fáze rozhovoru (zdroj: vlastní)	41
Tabulka 4 - Úvodní fáze rozhovoru	42
Tabulka 5 – Rozehrivací fáze – charakteristika participantů	42
Tabulka 6 - Hlavní fáze oblast 1 + oblast 2 – vývoj využití sociálních sítí a využití sociální sítí se vzdělávacím záměrem	42
Tabulka 7 - Hlavní fáze oblast 3 – faktory ovlivňující sledovanost sociálních sítí	42
Tabulka 8 - Hlavní fáze oblast 4 – postoje, zkušenosti, návrhy	43
Tabulka 9 - Hlavní fáze oblast 5 + oblast 6 – zkušenosti a motivace ke vzdělání v první pomoci, KPR	43
Tabulka 10 - Hlavní fáze oblast 7 - instagramová stránka "rucenasrdce"	43
Tabulka 11 - Fáze zchlazení	44
Obrázek 1- rozložení profilu "rucenasrdce" na Instagramu.....	48
Obrázek 2 - ukázka lego příspěvku.....	48
Schéma 1 - literární rešerše.....	35
Schéma 2 - oblasti a kategorie rozhovoru.....	45

Seznam příloh

Příloha 1 - Informovaný souhlas.....	92
Příloha 2 - Protokol rozhovoru	93
Příloha 3 - ukázka motivačních příspěvků z profilu "rucenasrdce"	96
Příloha 4 - ukázka Reels - sekvence	97
Příloha 5 - ukázka anket a kvízů v rámci profilu "rucenasrdce"	98
Příloha 6 - vzdělávací příspěvky na profilu „rucenasrdce“	99
Příloha 7 - ostatní příspěvky profilu "rucenasrdce"	100
Příloha 8 - logo rucenasrdce	101

Přílohy

Příloha 1 - Informovaný souhlas

Vážená paní, vážený pane,

v souladu se zachováním etiky výzkumu se na Vás obracím s prosbou o zapojení do studie v podobě rozhovoru, který je nástrojem ke sběru dat k tvorbě diplomové práce „Instagram jako nástroj výuky kardiopulmonální resuscitace“. Účast ve výzkumu je dobrovolná a záleží zcela jen na Vás, zda svůj souhlas potvrdíte podpisem. V průběhu realizace rozhovoru se můžete kdykoliv rozhodnout rozhovor přerušit, svobodně odmítnout a odstoupit. Rozhovor se bude týkat Vašich zkušeností s využitím sociálních sítí se vzdělávacím záměrem, o Vašich zkušenostech v oblasti vzdělání první pomoci a názoru na instagramový účet „rucenasrdce“. Rozhovor je naplánovaný do časového úseku cca 45 minut s individuální a anonymní podstatou, s dodržением pravidel ochrany osobních dat dle Zákona 101/2000 Sb. O ochraně osobních údajů. K následnému zpracování dat bude rozhovor nahráván na záznamník, získané údaje nebudou spojovány s Vaší osobou, budou vyhodnoceny a prezentovány anonymně, tento Informovaný souhlas bude uchován odděleně od dat a výsledků.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že SOUHLASÍM S ÚČASTÍ NA VÝŠE UVEDENÉM VÝZKUMU.

Autor diplomové práce mne informoval o podstatě výzkumu a seznámil mne s cíli, metodami a postupy, které budou použity ke sběru dat. Souhlasím s tím, že všechny získané údaje budou použity jen pro účely výzkumu a výsledky studie mohou být anonymně publikovány.

Měl/a jsem možnost si vše řádně, v klidu a v dostatečně poskytnutém čase zvážit. Měl/a jsem možnost se zeptat na vše, co jsem považoval/a za podstatné a potřebné vědět. Na dotazy jsem dostal/a jasnou a srozumitelnou odpověď. Jsem informován/a, o tom, že mám možnost kdykoliv od spolupráce na zkoumání odstoupit, a to i bez udání důvodu.

Tento informovaný souhlas je vyhotoven ve dvou stejnopisech, kdy jeden obdrží moje osoba (participant výzkumu) a druhý uvedený student Univerzity Palackého v Olomouci.

jméno, příjmení a podpis studenta Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci:

.....

v, dne.....

jméno, příjmení a podpis účastníka výzkumu:

.....

v....., dne.....

V případě dalších dotazů týkajících se výzkumu mne neváhejte kontaktovat:

tel: +420723418704

e-mail: pohunkova.jana@seznam.cz

studijní obor: Učitelství odborných předmětů pro zdravotnické školy,

kombinovaná forma, 2. ročník

PROTOKOL ROZHOVORU

PARTICIPANT ČÍSLO/JMÉNO:

PROSTŘEDÍ:

KÁVA? POČASÍ? OBLEČENÍ? JINÁ POZNÁMKA PŘIBLIŽUJÍCÍ ROZHOVOR:

POZNÁMKY:

ÚVODNÍ ČÁST

- Představení
- Diplomová práce
- Info souhlas
- Anonymita a individualita
- 45 minut
- Předběžně poděkuj

ROZEHRÁTÍ

- Jaká byla cesta? / Podařilo se Vám bez problémů připojit?
- Dáme si spolu kávu?
- Sedí se Vám příjemně?
- Nechcete vodu?

1. CHARAKTERISTIKA ÚČASTNÍKŮ:

- VĚK
- POVOLÁNÍ
- DOBA VYUŽÍVÁNÍ INSTAGRAMU
- DŮVOD VYTVOŘENÍ ÚČTU

- Kolik je Vám let?
- Čím se živíte?
- Jaké máte koníčky? / Jak trávíte svůj volný čas?
- Jak dlouho jste uživatelem sociální sítě Instagram?
 - Víte, kde tuto informaci najdete?
 - Proč jste se stal/a uživatelem sociální sítě IG?

HLAVNÍ ČÁST

2. ZKUŠENOSTI SE SOCIÁLNÍMI SÍTĚMI A FAKTORY
 - a. VYUŽITÍ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ
 - b. IG PROFIL SE VZDĚLÁVACÍM CHARAKTEREM
 - c. ANKETA KVÍZ
 - d. FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ

- Využíváte nějakou libovolnou sociální síť se vzdělávacím záměrem?
- Sledujete na instagramu nějaký profil (mimo “rucenasrdce“) který má vzdělávací charakter?
- Zúčastnil/a jste se někdy nějaké ankety nebo kvízu na instagramu ohledně získání nových poznatků o určité tématice nebo k ověření některých znalostí?
- Sledoval byste profil na sociální síti spíše pro vzhled nebo obsah?
- Co dalšího podle Vás ovlivňuje sledovanost sociálních sítí?

3. ZKUŠENOSTI A MOTIVACE V PRVNÍ POMOCÍ / KPR
 - a. NA ŠKOLE PP
 - b. KURZ PP
 - c. POSKYTOVÁNÍ PP + 155?
 - d. RES. SIMULAČNÍ FIGURÍNA

- Učili Vás na škole první pomoc? V jakém stupni?
- Zúčastnila jste se někdy nějakého kurzu první pomoci?
- Máte zkušenost s poskytováním první pomoci? Volala jste ZZS?
- Měl/a jste možnost vyzkoušet si resuscitaci na simulační figuríně?
- Jaká je Vaše motivace ke vzdělání v oblasti první pomoci?

4. MOTIVACE A POSTOJE
 - a. POSTOJ K VYUŽITÍ SOC. SÍTÍ KE VZDĚLÁNÍ
 - b. VNITŘNÍ / VNĚJŠÍ MOTIVACE

- Jak vnímáte Váš postoj k využití sociálních sítí ke vzdělání v různých oblastech?
- Zúčastnil/a jste se někdy online školení?

5. RUCENA SRDCE

- a. VZHLED, POTENCIÁL
- b. OBSAH
- c. KVÍZY
- d. PROSPĚŠNOST, NĚCO NOVÉ?

- Co si myslíte o vzhledu instagramového profilu „rucenasrdce“? Myslíte si, že má potenciál oslovit nové uživatele?
- Co si myslíte o obsahu instagramového profilu „rucenasrdce“?
- Jaký máte názor na vytvořené kvízy, zúčastnil/a jste se nějakých?
- Bál/a jste se odpovídat?
- Dozvěděl/a jste se díky profilu „rucenasrdce“ něco nového?

6. IG VE VYUČOVACÍ HODINĚ, ZCHLADNUTÍ

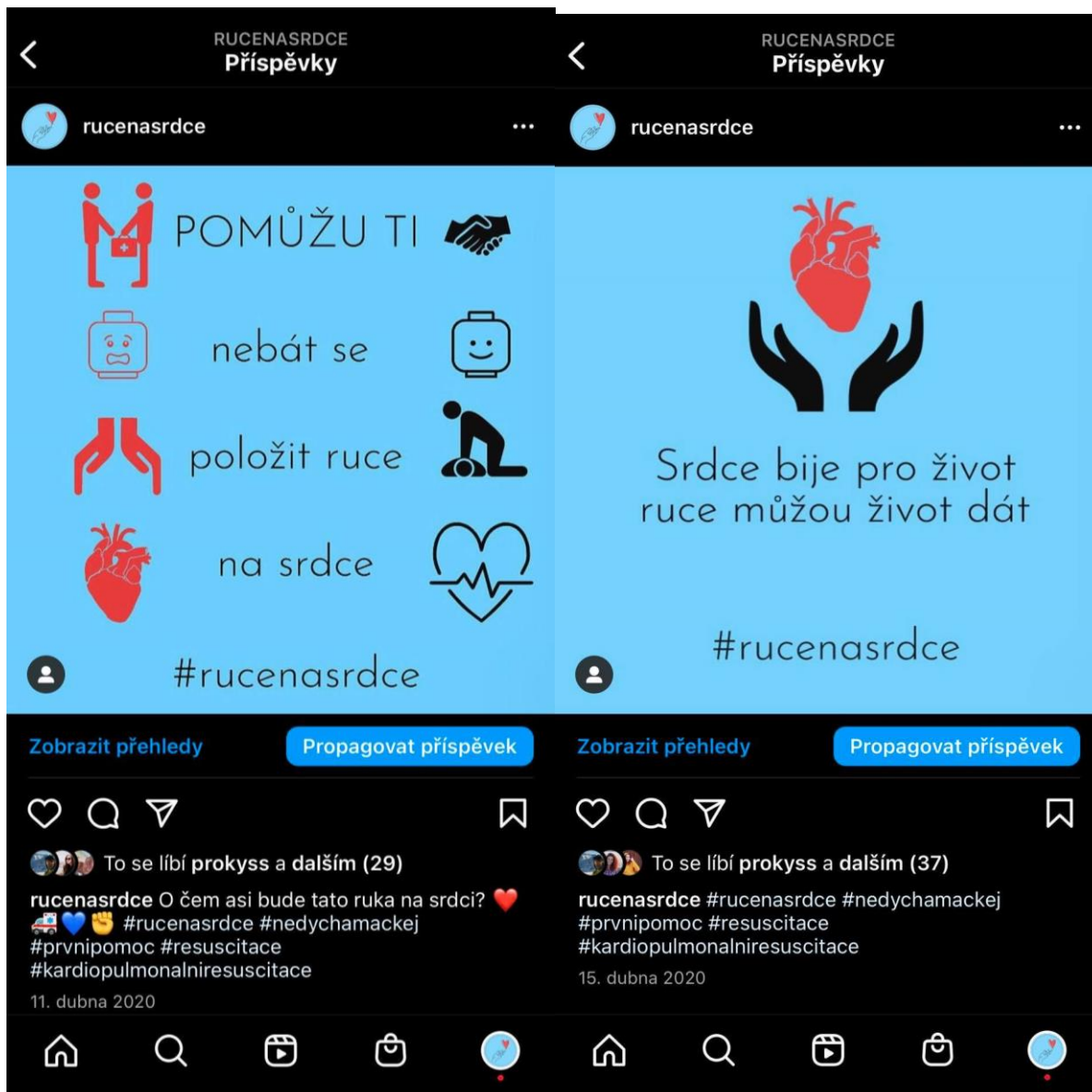
- a. VE VYUČOVACÍ HODINĚ
- b. NÁPAD
- c. DOTAZ

- Umíte si představit, že by se sociální síť Instagram uchytila ve vyučovací hodině? Jak?
- Máte nějaký nápad z jakékoliv oblasti, jak využít sociální sítě ve vzdělání?
- Máte nějaký dotazy?
- Byl pro Vás rozhovor příjemný?

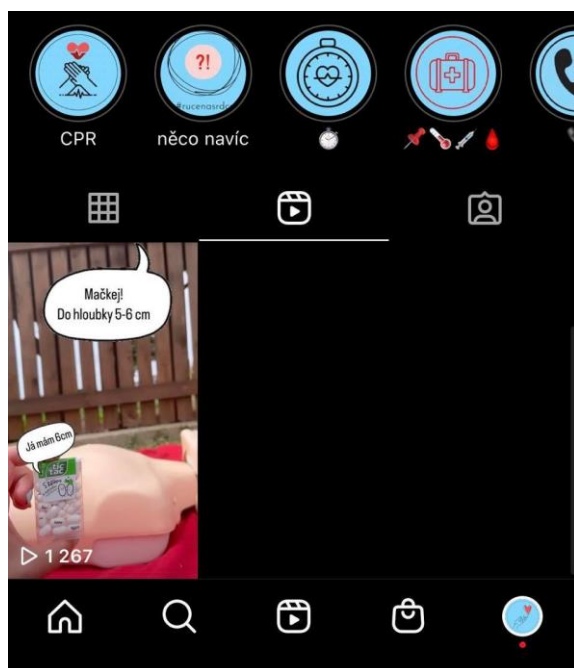
ZÁVĚR

- Poděkuj za spolupráci
- Rozluč se
- Odkaz na kontakt při dotazu nebo nejasnosti

Příloha 3- ukázka motivačních příspěvků z profilu "rucenasrdce"

Příloha 4 - ukázka Reels - sekvence

Resuscitace

HELP!

VITÁL COO?

MEZI VITÁLNÍ FUNKCE ŘADÍME:

?

- Dýchání, krevní oběh
- Dýchání, vědomí, krevní oběh
- Dýchání, krevní oběh, vylučování

MĚL JSI MOŽNOST VYZKOUŠET SI MASÁŽ SRDCE NA FIGURÍNĚ~ANDULE?

Jistě 73%

Ještě ne 27%

Zdravotnická záchranná služba (ZZS) musí vždy dorazit na místo události do 20 minut

PRAVDA 48%

NEPRAVDA 52%

Nepravda

✓ Dojezdová doba se může lišit díky dopravních nebo povětrnostních podmínek

✓ Dojezdová doba se počítá od doby převzetí pokynu výjezdovou skupinou od dispečera, takže ne ihned od prvního momentu, když vytočíte číslo na zzs

Zákon o ZZS 374/2011 Sb.

(2) Plán pokrytí území kraje výjezdovými základnami stanoví počet a rozmístění výjezdových základů v závislosti na demografických, topografických a rizikových parametrech území jednotlivých obcí a městských částí hlavního města Prahy tak, aby místo události na území jednotlivých obcí a městských částí bylo dosažitelné z nejbližší výjezdové základny v dojezdové době do 20 minut. Při stanovení počtu a rozmístění výjezdových základů se zohlední případné poskytování zdravotnické záchranné služby na území kraje také poskytovatelem zdravotnické záchranné služby zřízeným jiným krajem podle odstavce 5.

(3) Dojezdová doba se počítá od okamžiku převzetí pokynu k výjezdu výjezdovou skupinou od operátora zdravotnického operačního střediska nebo pomocného operačního střediska. Dojezdová doba musí být dodržena s výjimkou případů nenadálých nepříznivých dopravních nebo povětrnostních podmínek nebo jiných případů nosných zvláštností zretele; v těchto případech si poskytovatel zdravotnické záchranné služby vyžádá pomoc od ostatních složek integrovaného záchranného systému podle § 11 odst. 4, je-li podle okolností tato pomoc možná a účelná.

FREKVENCE STLAČENÍ HRUDNÍKU PŘI MASÁŽI ❤️ JE

?

- 100-120/minutu
- 80-100/minutu
- 120-140/minutu

RES. HISTORIE

- pokusy oživování a základy resuscitace sahají do dávné minulosti

- Resuscitace umělými vdechy je zmíněna již v Bibli

Základní vitální -životní funkce

♥ Selhání 1 ze základních životních funkcí vede ke zhroucení funkcí ostatních

♥ U postiženého dochází k NZO - náhlá zástava oběhu

♥ proto je ho nutné co nejdříve Resuscitovat

Resuscitace

HELP!

KARDIOPULMONÁLNÍ RESUSCITACE

= SOUBOR JEDNODUCHÝCH NA SEBE LOGICKY NAVAZUJÍCÍCH ÚKONŮ, KTERÉ VEDOU K OBNOVENÍ VITÁLNÍCH FUNKCÍ

RUCENASRDCE Příspěvky

rucenasrdce

#rucenasrdce ^{1/3}

30:2

100-120/minutu

5-6 cm

Zobrazit přehledy Propagovat příspěvek

To se líbí _katie_s a dalším (13)

Příloha 7 - ostatní příspěvky profilu "rucenasrdce"

Příloha 8 - logo rucenasrdce

